דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

יום ראשון, א' בתמוז תשמ"ז, 28 ביוני 1987 • גליון 19155

היום 12 עמודים • המחיר 85 אג', באילת 74 אג'

היום בדבר
- ה„לביא" כטעות פוליטית / ד"ר דוד נוה
- הסורים מול החיזבאללה / דן אבידן
- קרקעות ומאבקים לאומיים בגדה / דני רובינשטיין
- „קול אמריקה" – כל התקוות / אמיר רוזנבליט
- יהודים בפוליטיקנדה / שלמה שפיר, טורונטו
- דבר פתוח (4); חינוך (5); ספורט (9–10); מדע (11); בידור (12)

מזג האוויר

גובה הגלים מ־40 עד 80 ס"מ.
הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 16–27, רמת־הגולן: 16–29, נהריה: 21–28, צפת: 16–29, חיפה: 18–28, טבריה: 21–32, נצרת: 18–29, עפולה: 18–31, שומרון: 18–29, תל־אביב: 21–28, לוד: 20–29, יריחו: 20–27, עזה: 20–27, באר־שבע: 18–31, אילת: 23–38.

5,000 עובדי התעשייה האווירית יפגינו היום מול הממשלה – שתדון בלביא אך לא תחליט

ישיבה סוערת של ועדות החו"ב והכספים: נציגי צה"ל דיברו נגד הפרוייקט – ורוב ח"כ הליכוד תקפו אותם

אחרי הפיגוע בחוף הים בחיפה. (צילום: רון סולומון/ידיעות)

מאת שלמה גינוסר, אריה ארד, אמנון אבור, יוסי מלמן וטלי זליגר, סופרי „דבר"

5,000 מעובדי התעשייה האווירית יפגינו היום מול משרדי הממשלה בדרישה להמשיך את פרוייקט ה„לביא". בישיבת הממשלה היום לא צפויה הכרעה בנושא. הדיון בממשלה בא לאחר ישיבה סוערת של ועדות החוץ והבטחון והכספים, שבמהלכה הציג צה"ל עמדה נחרצת נגד הפרוייקט, ואילו חברי הליכוד יצאו לתקנתו.

לא צפויה הכרעה

על אף דרישת שר הבטחון יצחק רבין, הוחלט בהתייעצויות בהשתתפות ראש הממשלה יצחק שמיר שההכרעה תידחה, לפחות עד שובו של ממלא מקום ראש הממשלה שמעון פרס מסיורו באירופה. לפיכך נתמקד רוב הדיון בדברים שישמיעו השרים שטרם קיבלו את רשות הדיבור.

השבוע צפוי להתפרסם דו"ח מבקר המדינה על תהליך קבלת ההחלטות בפיתוח הלביא, וצפויים דברים קשים ביותר בענין זה.

5,000 עובדי התעשייה האווירית יפגינו מול משרד ראש־הממשלה בזמן הדיון. אותה שעה תתכנס הוועדה המרכזית של ההסתדרות לישיבה מיוחדת בירושלים ותחזור על החלטתה לתמוך בהמשך הפרוייקט. מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר פעל בימים האחרונים לבלום את מה שנראה כסוף בתמיכת שרים וחברי־כנסת של מפלגת העבודה ב„לביא".

ח"כ חיים רמון (מערך) קרא אתמול לעובדי התעשייה האווירית לבטל את הפגנתם המתוכננת להיום ולהפסיק את מאבקם למען פרוייקט הלביא. רמון אומר, כי אסור שהחלטה גורלית כל כך לגבי בטחונה וכלכלתה של מדינת ישראל תתקבל כתוצאה מהפעלת לחצים מקצועיים או איומים אלקטורליים.

תדהמה בצבא

גורמים צבאיים בכירים ציינו בתדהמה את האופן שבו התבטאו חברי כנסת נגד קציני צה"ל ועמדת הצבא, שהוצגה להם בישיבה ביום ו'. לדבריהם מנסים חברי כנסת לייחס כוונות ומגמות פוליטיות ולעשות הון פוליטי מנושא קריטי מבחינת צה"ל.

בישיבה בבניין משרד הבטחון בקריה, הציגו אנשי צבא וראשי מערכת הבטחון לחברי הכנסת משתי הוועדות, את חלופות צה"ל ואת היכרוז השונים של המשך קיום הפרוייקט. בישיבה שהיתה מתוחה מאד וסוערת לפעמים נתגלעו גם חילוקי דעות בקרב אנשי הצבא, והושמעו חילופי דברים בין מפקד חיל האוויר האלוף עמוס לפידות, שהתנגדותו להמשך הפרוייקט מתונה יותר משל עמיתיו, לבין האלוף אביהו בן־נון, שהוא מהמתנגדים המרכזיים לפרוייקט ה„לביא".

בכירים בצה"ל הבהירו אמש, כי עמדתו של לפידות איננה מייצגת את עמדת הצבא וחיל האוויר. גם עמדת שר הבטחון אינה זהה לזאת של צה"ל וחיל האוויר, והיא מחייבת פשרה ברבות תוספת תקציב ולהמשך פיתוח המטוס.

עליונות אווירית

אלוף אביהו בן־נון, העומד להתמנות בימים הקרובים למפקד חיל האוויר, אמר, אם יימשך פיתוחו וייצורו של מטוס ה„לביא", „חיל האוויר לא יוכל להצטייד באמצע שנות התשעים במטוסי הדור הבא הנחוצים לנו לשמירה על העליונות האווירית שלנו". הרמטכ"ל רב אלוף דן שומרון הדגיש, כי אלוף בן נון דיבר בשם המטכ"ל כולו.

באמצע דבריו המתוזים של אלוף בן נון פרצה סערה, כאשר ח"כ פסח גרופר (ליכוד) שיסע את דבריו של

(המשך בעמ' 2)

מטען קטע כף־רגלה של תושבת צור־שלום בחוף הרחצה בחיפה

הדסה שכטר, בת 28, נפצעה קשה ובנה יניב בן ה־7 נפצע קל

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

כף רגלה של הדסה שכטר תושבת צור־שלום בת 28 נקטעה אתמול כתוצאה מפיצוץ מטען חבלה שהוטמן בחוף הרחצה זמיר בחיפה. היא הורדמה בעירות טיפול נמרץ בבית החולים רמב"ם, והוכנסה מיד לחדר הניתוח ורגלה נקטעה באזור הקרסול.

בנה הקטן יניב, בן שבע, שהיה במרחק של כמטר ממקום הפיצוץ, נפצע קל מרסיס מעל לגבה. הוא טופל בבית החולים ושוחרר לביתו.

מטען החבלה התפוצץ בשעה 9.30 בבוקר. המטען הוטמן בתוך הארסה, בשקית ניילון, כך שלא ניתן להזהות. הדסה שכטר ומשפחתה – בעלה ושלושה ילדיהם: יניב, עמית בן 6 ויפעת בת 13 חודשים – ערכו אותה שעה פיקניק על שפת הים יחד עם אלפי נופשים נוספים.

אבי המשפחה רב שכטר בן ה־32, עובד בלהבי ישקר, מספר: „בפעם הראשונה השנה החלטנו לא לנסוע לחוף הים בקריות, אלא לבוא לחיפה. בתשע ורבע הגענו את רכבנו ותפסנו מקום בצד ימין של החוף, במרחק של חמישה מטרים מאיתנו התמקמה משפחה נוספת. הדסה הלכה לפרוש את יניב במשחת

(המשך בעמ' 2)

הדסה שכטר בבית־החולים רמב"ם. (צילום: רן ננצל)

פצועת הפיגוע הדסה שכטר ל„דבר":

נזרקתי לאחור – והספקתי לראות שכף־רגלי נקטעה ופניו של יניב מכוסות דם

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

קרה לי דבר נורא. אני אזדקק להרבה כוחות, אומץ ועזרה של המשפחה כדי להתגבר על האסון. אני יודעת מה צפוי לי כשאצא מבית־החולים, ואני מתפללת שאלה שעשו לי את המעשה הנורא הזה ייענשו בכל חומרת הדין" – אמרה לי אתמול בקול רפה הדסה שכטר, בת 28, מצור־שלום ליד חיפה, שרגלה נקטעה בפיגוע החבלני בחוף הכרמל, כאשר באה עם בעלה רב ושלושת ילדיה הקטנים

(המשך בעמ' 2)

ראיתי סכין וחשבתי שאני גמור סיפר החייל שנחלץ מ־2 תוקפיו

ההערכה: התוקפים לא ניסו לחטוף החייל אלא נשקו בלבד

מאת נתן רועי וחנה מאר, סופרי „דבר"

זרועות הבטחון שחררו אתמול בשעות הבוקר את שני הערבים תושבי קלקיליה שנחשדו בנסיון לחטוף את נשקו של החייל רועי ולצמן בן 20 מירושלים. מקורות במשטרה ובזרועות הבטחון אמרו אתמול, כי אין המדובר בנסיון לחטוף חייל, אלא בנסיון לחטוף ממנו את רובה ה„גליל".

רועי ולצמן עמד ביום ו' בצהריים בטרמפיאדה של צומת בית־ליד. מכונית "סובארו" לבנה בעלת מספר ישראלי עצרה לידו (היא נגנבה שעה קודם לכן בכפר סבא) שבמכוניתה ישבו שני תושבי השטחים.

ולצמן התיישב מאחור, כשבידו נשקו האישי. לפתע נעצר הרכב, והשניים עברו לחלק האחורי, שלפו אולרים וניסו לחטוף מהחייל את נשקו.

החייל ניסה להיאבק עם השניים וחטף מאחד מהם את

(המשך בעמ' 2)

כוחות הבטחון מחלצים את המכונית שנוסעיה ניסו לחטוף חייל צה"ל ושהידרדרה לתעלה (צילום: יוסי גרינברג)

הצתות נוספות בדירות של ערבים ברמת־עמידר – נעצרו 5 חשודים

שניים מהעצורים זוהו ע"י הערבים המוכים • מעקב אחר ח"כ כהנא

מאת נתן רועי, כתב „דבר" לענייני משטרה

משטרת מרחב דן עורכת מעקבים אחרי ח"כ מאיר כהנא במטרה למנוע ממנו להיכנס לשכונת רמת־עמידר ברמת־גן, שבה אירעו בימים האחרונים שורה של התפרעויות והצתות שכוונו נגד דיירים ערבים בשכונה. המעקבים נערכים בסיוע של תחנות משטרה מרחביות ויחידות סמויות.

ביום ו' ביטל ח"כ יוסי שריד את ביקורו בשכונת רמת־עמידר בשל ההסלמה שחלה במצב בשכונה. ביום ה' אחר חצות הוצתה בשכונה עוד דירה שמתגוררים בה ערבים, והיא נשרפה כליל. ביום ו' לפנות בוקר נעשה נסיון להצית דירה נוספת של ערבים ברמת־עמידר, אך הנסיון נכשל. שני מקרי הצתה היו ברחוב מבצע עין.

בעקבות חקירה סמויה שעורכת המשטרה בשכונה נעצרו כמה חשודים במעשי הבריונות נגד ערבים בשכונה. חמישה אזרחים, שלושה מהם קטינים, נעצרו ביום ה' בידי משטרת מרחב דן בחשד של תקיפת ערבים והצתת דירותיהם בשכונה. מעצרם של שלושת הקטינים הוארך על־ידי שופט בית־משפט לנוער אלי שרון בשלושה ימים, ומעצרם של שני המבוגרים הוארך בשלושה ימים על־ידי שופט השלום בתל־אביב. בעת הארכת המעצר החלו תושבי השכונה שנכחו בבית־המשפט להשתולל ולהתקיף צלמי עתונות.

יעקב עיני, בן 27, מפתח־תקווה ויעקב ציפורי, בן 25, ברמת־עמידר חשודים בכך, שביום ב' בלילה היכו ופצעו קשה יחד עם קבוצה של 13 אזרחים יהודים, שלושה דיירים בדירה שברחוב החרמון ברמת־עמידר. למחרת הם הציתו, על־פי החשד, את הדירה שאת דייריה תקפו ודירה סמוכה, שנמצאה בידי אחד הערבים.

באיכות היחידה החוקרת את ההתפרעויות בשכונה, ספקה דוד לוי, אמר, כי לאחר שתחקרו הפצועים, יצאו התוקפים ביום ה' עם אחד מהם לסריקות בשכונה, ובמהלכן זוהו שניים החשודים

(המשך בעמ' 2)

המשך המו"מ ייקבע היום; האוצר בודק נתוני השכר

מאת חיים ביאור ואמנון אבור, סופרי „דבר"

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות חיים הברפלד והממונה על השכר באוצר הלל דודאי אמורים לקבוע היום את מועד חידושו של המשא־ומתן על הסכם השכר במגזר הציבורי.

ההפסקה במשא ומתן בין צוותי ההסתדרות והאוצר נבעה מדיונים פנימיים המתקיימים בימים אלה באוצר, במגמה לגבש נוסחה שתרצה את ההסתדרות.

בשורה של משרדי ממשלה, רשויות מקומיות, בתי חולים, מועצות אזוריות ומוסדות לאומיים יוחל היום באסיפות הסברה בשעות העבודה, בעקבות הכרזה על סכסוך עבודה על ידי ההסתדרויות של עובדי המדינה, הפקידים, האקדמאים במדעי החברה והרוח והמיקרוביולוגים. יתר האיגודים המקצועיים בשירות הציבורי עומדים אף הם להכריז על סכסוך עבודה, במחאה על העדר התקדמות במשא ומתן.

פער העמדות בדיוני השכר – ובעיות משק אחרות – יועלו היום אחה"צ בפגישה שיקיימו מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד עם שר האוצר משה ניסים.

באוצר טענו אתמול, כי חידוש המשא־ומתן אינו קשור בתוצאות הפגישה קיסר – נסים היום.

בשיחה עם סופר „דבר" אמר הממונה על השכר, הלל דודאי, כי הפסקת המשא ומתן בשבוע שעבר נובעת מרצונו של האוצר לערוך בדיקה נוספת בנתוני השכר שבידיו. לדברי דודאי, בדיקת הנתונים עדיין לא הסתיימה וחידוש המשא ומתן השבוע מותנה רק בסיום הבדיקה.

ארה"ב מחדשת הדיאלוג עם סוריה – תשגר שליח

בריטניה: אנו לא נלך בעקבות ארה"ב

מאת אמנון דנקנר ודליה שחורי, סופרי „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר") – ההחלטה לפתוח מחדש בדיאלוג עם דמשק התקבלה בוואשינגטון בעקבות סגירת משרדי אבו־נידאל בסוריה ובשל מאמציהם של הסורים בשבועיים האחרונים להביא לשחרורו של העתונאי האמריקאי צ'ארלס גלאס שנחטף בביירות – כך נמסר אתמול ממקורות בממשל.

בשבוע שעבר היו חילופי איגרות בין הנשיא רייגן לבין נשיא סוריה חאפז אל אסד, ומקורות בוואשינגטון אמרו, כי תשובתו של אסד לאיגרת רייגן היתה „חיובית בדרך כלל". רייגן כתב לנשיא סוריה, כי לארה"ב יש עניין מחודש לבדוק אפשרויות לדיאלוג עם סוריה בכמה נושאים. הוא הציע לשגר שליח אמריקאי מיוחד לסוריה, ונראה כי השליח, שייצא בקרוב לדמשק יהיה שגריר ארה"ב באו"ם ורנון לטרס.

בעקבות קביעתו של בית־משפט בלונדון בסוף השנה שעברה, כי קציני מודיעין סוריים היו מעורבים בנסיון להטמין מטען חבלה במטוס "אל על" בשדה התעופה הית'רו, החזירה ארה"ב את שגרירה מדמשק ומאוחר יותר הטילה, ביחד עם מדינות מערב אירופיות, שורה של עיצומים דיפלומטיים וכלכליים על סוריה.

(המשך בעמ' 2)

נשיא שווייץ לפרס: נשמח לארח הוועידה

מאת גדעון קרן, סופר „דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל„דבר"). – נשיא שווייץ פייר אובר הביע אמש בפגישה עם שר החוץ שמעון פרס בברן את נכונותה של ארצו לארח ועידת שלום בינלאומית למזרח התיכון, כפי שעשתה כבר ב־1973, ואת נכונותה לתמוך בתהליך השלום באזור.

לדעתו, אסור להניח לזמן לחלוף מבלי לנצל את ההזדמנויות שנוצרו, משום שהזמן אינו עובד למען השלום. אובר הביע ענין רב ברעיון המאמץ הכלכלי למען פיתוחו של המזרח התיכון במקביל לתהליך השלום.

שמעון פרס אמר, כי בפגישתו היום עם הקאנצלר קוהל יעלה נקודות מעשיות בנושא זה. פרס סקר את תהליך השלום ואת ההזדמנויות שנוצרו לדעתו לקדם מו"מ ישיר עם משלחת ירדנית־פלשתינית וכן את ההתקדמות המשמעותית בעמדותיהם של מספר מדינות ערביות לגבי אופי המו"מ והייצוג הפלשתיני.

את סוף השבוע בילה שר החוץ בבית משפחת ססיל מרקוס בעיירת הנופש קראן. דובר משרד החוץ מסר, כי השהות הוקדשה כולה למנוחה וכי שר החוץ לא קיים פגישות מדיניות.

כידוע נפוצו שמועות, כי פרס עמד להיוועץ עם אישים סיניים או ערביים.

השב"כ מסרב להגיש כל החומר על נפסו וחריש יכריע בנושא

מאת מזבה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש יכריע בימים הקרובים, אם לקבל את עמדת השב"כ המסרב להגיש לחקירה המשטרתית בעניין נפסו את מלוא החומר המצוי בידו, או לקבל את עמדת המשטרה, שלפיה יש להגיש לחוקרים את מלוא החומר.

בעיה משפטית זו עלתה בימים האחרונים בפני חריש, לאחר שהתברר, כי חומר עדויות אנשי השב"כ בענין דרך חקירתם את נפסו נגבה בשעתו שלא לצרכי שימוש משפטי – הן על ידי השב"כ והן על־ידי הפרקליט הצבאי הראשי – אלא לשם הכנת ערעורו של נפסו בחודש מאי האחרון.

העדויות נגבו שלא לצורך עשיית שימוש שעשוי להפליל את העדים, אולם מסירתם למשטרה עלולה להפליל את מוסרי העדות ולשמש כראיה נגדם.

בתוך כך, נמשכות הכנות השב"כ כגוף ושל חוקרי השב"כ כפרטים לקראת מסירת עדויותיהם בפני ועדת החקירה הממלכתית לחקר נוהלי העבודה של השב"כ שתחל השבוע בעבודתה.

השב"כ כגוף יציג עמדתו בשני מישורים: הצגת עמדתו הרשמית והצהרה על נוהלי החקירה שלו. עמדה זו גובשה בניירות עבודה שהוכנו על ידי ראשי השב"כ בעזרת היועץ המשפטי של השב"כ לענין זה – עורך דין צבי טרלו. כן ייאמר, שפרשת נפסו לא היתה חריג אלא חלק מנוהל העבודה של השב"כ.

גורם משפטי בכיר אמר אתמול ל„דבר", כי לגבי הצגת העמדה הרשמית של השב"כ – דהיינו דרכי העבודה – אין כל חילוקי דעות בין כל עורכי הדין המייצגים אנשים שונים בשירות בעבר ובהווה וכי סוכם שיש לומר את כל האמת.

עם זאת צפוי כי עורכי הדין הללו, „ימשכו" כל אחד לכיוון לקוחו אם יתברר כי יש סיכוי להפלילו.

זוהתה גופת הישראלי אמנון רייזנר מצרעה שנעלם בגבול ארה"ב

מאת סופר „דבר" שבקנדה וסוכנויות הידיעות

סארניה, קנדה (ע"צ). – גופת הצעיר הישראלי אמנון רייזנר מקיבוץ צרעה, שנעדר מאז דצמבר אשתקד במחוז אונטאריו שבקנדה, נתגלתה במימי נהר סנט־קלייר בקירבת סארניה – מסר ביום ו' מקור משטרתי.

החיפושים אחר אמנון רייזנר בן ה־24 התנהלו כאן מאז נתגלה ילקוט הגב שלו בנהר בקירבת מאריסוויל (מישיגן) ב־19 בדצמבר.

ניתוח ראשון לאחר המוות לא איפשר לאבחן את סיבת מותו. כזכור, סירבו שלטונות ארה"ב להעניק לצעיר הישראלי אשרת כניסה, והמשטרה סבורה, כי ניסה להבריח את הגבול לארה"ב תוך חציית נהר סנט־קלייר בשחיה.

בקיבוץ צרעה עוד קיוו כי יתגלו סימני חיים מבן המשק, אמנון רייזנר בן ה־24 שנעלם בחודש דצמבר האחרון בעת שביקש לחצות את אחד הנהרות המפרידים בין ארה"ב לקנדה, לא הרחק מטורונטו. אולם לאחר חיפושים קדחתניים, שהופסקו באמצע החורף בשל מזג האוויר הקשה ושעברו להתחדש בקרוב, ולאחר חקירה מאומצת של משטרת טורונטו, בסיוע אמריקאי ונציגים ישראלים באזור, הודיעו בשבת שעברה ממשטרת טורונטו למשק צרעה כי נתגלתה גופה באיזור המשוער שבו נעלם הצעיר הישראלי, אך המשטרה התקשתה לזהותה.

המשטרה הקנדית שעסקה בחיפושים ובחקירה ביקשה ממזכירות המשק לשלוח בדחיפות טביעות אצבעות של רייזנר ואומנם מהמשק נשלחה בתחילת השבוע שעבר בטיסת "אל־על", מעטפה ובתוכה טביעות האצבעות. בעזרתן זוהתה בוודאות, לקראת סוף השבוע, גופתו של רייזנר. ביום חמישי נתבשרו חברי צרעה כי בן המשק, אכן, טבע למוות. עתה עוסקים בהעברת הארון לארץ, והלוויה של אמנון רייזנר תיערך בקיבוצו לקראת סוף השבוע.

אביו של אמנון, אצי, עמד לצאת בחודש אוגוסט לארה"ב כדי לעבור את המסלול שעשה בנו בטרם נעלמו עקבותיו ולנסות לתהות על גורלו. הבשורה המרה על מציאת גופת בנו שינתה, כמובן, את תוכניות האב.

בקיבוץ צרעה עוד לא התאוששו ממותה הטראגי של בת

(המשך בעמ' 2)

נבון יציע המועמדים לוועד רשות השידור

מאת סופר „דבר" בירושלים

שר החינוך והתרבות יצחק נבון ישלים היום את הצעת החוק לשינויים במבנה רשות השידור, והיא תוגש מהר לדיון ולאישור הכנסת.

במקביל לגיבוש הצעת החוק, מתנהל במפלגת העבודה מירוץ בקרב החוגים השונים על שני המקומות הפנויים. הוועד המנהל המורחב החדש ימנה 11 חברים – חמישה מהמערך, חמישה מהליכוד ואחד מהמפד"ל.

מקומם של חברי הוועד המנהל היוצא רוני מיינשטיין וישראל פלג מובטח, ומקום אחד שמור לנציג במפלגות האופוזיציה, המזוהות עם מפלגת העבודה.

השר נבון הציע בשבוע שעבר למפ"ם ר"צ ושינוי להגיע ביניהם להחלטה על מועמד מוסכם. נודע כי אם שלוש המפלגות לא יגיעו להסכמה, יעדיף השר נציג במפ"ם.

עוזר השר ישראל כהן מסר אתמול, כי השר ממשיך במאמציו לכלול בין נציגי הוועד אשה ונציג מעולם האמנות והרוח. נבון יגבש סופית את רשימת המועמדים של הוועד, כולל המועמד לתפקיד היו"ר, עם מ"מ ראש הממשלה פרס ומזכ"ל המפלגה עוזי ברעם.

صكنا من الاصل

هكذا من الاصل

קורפו ימליץ להקל נזילות "אגד" מציע הסכם במתכונת הסכם "דן"

מאת אריה אורן, סופר "דבר"

ראשי "אגד" ייפגשו מחר עם שר־האוצר בשעה נסים וסבסוד, כי השר יהיה להקל על קשיי הנזילות של הקואופרטיב. שר־התחבורה חיים קורפו אמר אמש לסופר "דבר", כי המליץ עוד לפני שבועיים להקל על מצוקת הקואופרטיב והביע תקווה, כי עתה ייענה שר־האוצר להמלצתו.

לסיכום נפתחו השיחות המעשיות בין ראשי "אגד" ואנשי משרד־התחבורה על קביעת סל־תחבורה חדש, שיביא בחשבון גם את צרכי ההצטיידות של הקואופרטיב בעבר ולעתיד. ל"אגד" מוצע הסכם במתכונת שנחתמה עם "דן". זה הסכם בקיץ, שתוקפו לעשר שנים וכולל בתוכו פתרונות לכל הבעיות העלולות להתעורר בתקופה זו.

הסכם פותח נוח לקואופרטיב כן הסכם הקודם, שתוקפו פג לפני עשרה חודשים, אולם לדעת משרד־התחבורה יש בו כדי לענות על כל הצרכים. עם זאת מציע שר־התחבורה להקים כבר עתה צוות משותף למציאת פתרון־ביניים לבקרה, שהמו"מ לא יסתיים עד 15 ביולי, כפי שנקבע, להערכת השר יימשכו השיחות שלושה חודשים.

השר קורפו מודה, כי "היתה הזנחה" בכך שההסכם לא נחתם לפני שפג תוקפו של ההסכם הקודם. הוא הציע עוד בזמנו של יצחק מודעי כשר־האוצר למנות אדם מחוץ לשירות המדינה, כדי לנהל את המו"מ, אולם השר מודעי דחה את ההצעה. השר קורפו אומר, שהוא מבין את הבעיות שנוצרו כתוצאה ב"הזנחה" זו ובשום כך להוץ על השר נסים ללכת לקראת "אגד" כעת.

שר־התחבורה דוחה את הצעת "אגד" לבטל את הסובסידיות, מחשש שבמצב זה ייפגעו קוי השרות וישובים מרוחקים, כהתחבורה אליהם אינה רווחית במתכונת הקיימת. עם זאת בכוונת השר, שיש לו כוונה להשתלט על "אגד". "יכולתי לעשות זאת בעשר דרכים מינהליות אילו רציתי בכך, אבל אינני רוצה. אני לא רוצה לנהל קואופרטיבים, אלא להבטיח תחבורה ציבורית טובה", אומר השר בשיחה עם סופר "דבר".

"אגד" מפגר בתשלומיו לספקים בסכום של 23 מיליון ש"ח כתוצאה מעיכובם של כספים אלה על־ידי הממשלה. זאת, נוסף על משיכת־יתר בבנקים. רוב הכספים, שהעבירה הממשלה באחרונה ל"אגד" על חשבון הסובסידיה, נלקחו מייד חזרה לתשלום מסים.

מתוך סכום של 52 מיליון ש"ח, שהועבר בחודש שעבר על חשבון חובות העבר, נטל האוצר לעצמו 45 מיליון ש"ח ואילו מסכום של 9 מיליון ש"ח, שהועבר החודש, נטל האוצר 7 מיליון.

עד ספטמבר האחרון היתה קופת "אגד" מאוזנת. הגרעון מאז נובע מכך, שהוא נאלץ לפרוע הוצאות בגין הצטיידותו בעבר, בלא שיש לכך כיסוי בהכנסותיו. ל"אגד" הגיעו כבר החודש 500 אוטובוסים לביצוע לוח־הזמנים שלו ואילו עם תחילת חופש הקיץ יחסרו לו 700 אוטובוסים. הקואופרטיב מתריע זה שנה על המחסור הגדל באוטובוסים.

מס הכנסה פשט על סוחרי בגדים: 124 חשודים בהעלמת הכנסותיהם

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר" בגליל המערבי

במבצע רב־היקף שערכו חוקרי המס הפועלים בתל־אביב ובחיפה, נלכדו 124 סוחרי בגדים, שעליהם החשד נהגו להעלים הכנסות ההוצאות בשך הקופה. רבים מהם הובאו לבית־המשפט ואחרים יובאו לבתי־המשפט בימים הקרובים.

הפרשה נחשפה ביום רביעי שעבר כאשר בחקירה של מחלק החקירות במס ההכנסה הוברר לחוקרים כי מצבעה תל־אביבית עובדת גם בעבור בעלי מפעלים באיזור המרכז. החוקרים גילו במקום מערכת חשבוניות כפולה, כאשר רוב התגמולים נרשמו בספרים שחורים ולא דווחו לשלטונות מע"מ. החוקרים תפסו 700 המחאות שסומנו בקודים מיוחדים.

חוקר המע"מ והמכס סרג'א ישראל, סיפר לבית־משפט השלום בחיפה כי בבדיקה שנערכה ב־24 ביוני בחנות האופנה סלבה ויוסף שמואלי תושבי כפר־סבא, התברר שמתוך סט ההמחאות שנתפסו במצבעה, חמש לא הופיעו בספרי החשבונות של האחים. להגנתם טענו השניים ההמחאות כלל לא עברו דרכם.

השופט סלים ג'ובראן, שקבע כי קיים חשד־לכאורה שהאחים העלימו הכנסה, החליט לעצור את יוסף שמואלי ל־4 ימים ואילו אחיו שלמה שמואלי שהיה שותף לא פעיל, שוחרר בערבות של 10,000 ש"ח.

בחשדות דומים הובאו לבית המשפט הסוחר יואל צדוק מבת־ים ועבנואל באבאי מחולון בעל מתפרת אופנה שם. השניים שוחררו בערבות.

הצתות

(סוף מעמוד 1)

על־ידי הנתקף. בחקירתם במשטרה הכחישו השניים את ההשרות שיוחסו להם והסבו גירסאות של אליבי, שיש לבדוק. למרות בקשת המשטרה לעצור את החשודים לשבעה ימים, הורה השופט לעצרם לשלושה ימים בלבד.

סניגורם של החשודים, עו"ד ציון קאפח, אמר כי הפרשה מקורה בסכסוך שכנים.

בהחלטתו אמר השופט, יורם גלין: "צר לי לומר, שמידה גדושה של היתממות והתעלמות ממציאות עגומה יש בנסיון להגדיר את המעשים החמורים המיוחסים לחשודים ב'סכסוך שכנים', אף אם ראשיתם בסכסוך שכזה. חומרתו יוצאת־הדופן של מעשה האלימות, וקרוב אני לומר מעשה הבריונות הנפשע, מצדיקה כשלעצמה המשך חקירה בתנאי מעצר. מה גם שיש יסוד להנחה כי צרכי החקירה מחייבים זאת."

עיריית רמת־גן: הוקעה לפורעי החוק

עיריית רמת־גן מוקיעה את כל אותם פורעי חוק ומסיתים, המבקשים להפוך את חיי שכונת רמת־עמידר למסכת של סבל ותלאות. העירייה נחושה בהחלטתה להחזיר את חיי השכונה כמסלולם השקט והתקין – הבריז ביום ו' ראש עיריית רמת־גן אורי עמית.

הפגנה "נגד הגזענות"

משמרת מחאה נגד האירועים שהתרחשו בשבוע שעבר ברמת־עמידר התקיימה אמש בככר אורדע ברמת־גן מטעם "תנועת אזרחים נגד גזענות".

כמה עשרות אנשים, בהם גם חברי חד"ש, צעירי ר"צ ואחרים, התארגנו אתמול והתייצבו בשעה שבע בערב בככר אורדע. הם נשאו שלטים בנוסח "למה הממשלה שותקת?" ו"איפה ראש העיר?". שלטים נוספים הכריזו "תאומים ילדה אותנו הארץ", "פוגרום" ו"תושבי ר"ג נגד הגזענות".

במפלגת העבודה המשיכו בשבת במבצע הסברת יוזמת השלום. חברי המשמרת הצעירה הביאו בלוקים של קרח לחוף הים בתל־אביב וקראו לציבור לשבור את הקרח. כעבור שעה קלה הגיעו למקום פקחי העירייה וגירשו את הפעילים מהחוף. (צילום: ישראל סימיונסקי)

רבבות צירפו את חתימותיהם לעצומת השלום של "עבודה"

מאת סופר "דבר", לענייני מפלגות

עשרות אלפי אנשים צירפו אתמול את חתימותיהם לעצומת השלום של מפלגת העבודה. פעילי המפלגה הקימו דוכני החתמה ב־135 נקודות ברחבי הארץ, רובן במקומות נופש. היה זה סוף שבוע שני ברציפות שבו פנו פעילי מפלגת העבודה אל הציבור בבקשה שיתמוך ביוזמת השלום של שמעון פרס.

בשבוע שעבר נאספו 70,000 חתימות. ראשי מפלגת העבודה ביקשו להגיע היום ל־400,000.

אולם לפי שעה אין נתונים כמה חתימות נאספו בסך־הכל. העצומה קוראת לממשלה לתמוך בכינוס ועידת שלום בין־לאומית כמהלך פתיחה למו"מ ישיר.

בחוף תל־אביב, ליד אחת מנקודות ההחתמה, ערכו חברי המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה טכס שבירה של בלוקים של קרח, כשהכוונה היא לסמל את שבירת הקיפאון במו"מ המדיני.

פעילי מפלגת העבודה דיווחו על ויכוחים עזים ליד הדוכנים, אבל לא נתקבל שום דיווח על מעשי אלימות.

היום בחירות לוועד עתונאי תל־אביב

בחירות כלליות וחשאיות לבחירת שבעה מבין 15 חברי ועד אגודת העתונאים בתל־אביב יתקיימו היום, 28.6.87, החל משעה 10.00 בבוקר עד השעה 6.00 אחר־הצהריים.

הקלפי תוצב בחדר קרליבך. כל חברי האגודה מוזמנים להשתתף בבחירות.

שמונה חברי ועד אחרים נבחרו קודם לכן במערכות.

מושב הנעילה של האספה הכללית הדו־שנתית של אגודת העתונאים בתל־אביב ייפתח בשעה 4.00 אחר־הצהריים באולם נורמן בבית־סוקולוב. במושב זה המשך הוויכוח הכללי, הוא יינעל בקבלת החלטות.

חברי האגודה שיש להם הצעות החלטה מתבקשים להגישן לוועדה המתמדת עד השעה 12.00 בצהרים היום.

מטען קטע כף־רגלה של

(סוף מעמוד 1)

שיזוף ואז התפוצץ המטען במרחק מטר אחד מאיתנו. אשתי נפגעה בכף הרגל וצעקה: הרגל, הרגל. למקום הגיע חובש ונתן לה טיפול, והיא הועברה בניידת לרמב"ם. שמעתי שיצטרכו לקטוע לה את כף הרגל".

בייד לאחר הפיצוץ הגיעו לחוף כוחות גדולים של המשטרה בפיקודו של מפקד המרחב תת־ניצב יעקב חביב. השוטרים פינו מייד את כל המתרחצים וערכו בחוף סריקות מדוקדקות. מאוחר יותר הולו כוחות המשטרה לסרוק בקפדנות את כל חופי הים במרחב חיפה.

תת־ניצב חביב שיבח את תושבי העיר, שהתפנו מייד ללא כל טרוניה. המשטרה עצרה כמה עשרות בני מיעוטים, שהובאו לחקירה במטה מרחב חיפה.

מנהל מחלקת החופים בעירייה בודה יצחק סיפר כי ניתנה הוראה לפנות את כל פחי הזבל בחופי הים, כולל הודעות ברמקולים כדי להיזהר מחפצים חשודים.

סופר "דבר" מזכיר, כי בשלושת החודשים האחרונים התגלו במרחב חיפה ארבעה מטעני חבלה, שלושה מהם נמצאו בטרמפיאדת החיילים בצומת הצ'ק פוסט.

הבהרה

העיכוב שחל בשיגור מברקו של מזכיר הממשלה לוואשינגטון ביום ה' (25.6), ושעליו דווח ב"דבר" למחרת, נבע מאי־הבנה טכנית במערך שיגור המברקים במשרד החוץ. כך הבהיר דובר המשרד אמש, בהדגישו שאין לכך כל נגיעה למנכ"ל המדיני של משרד החוץ, ד"ר יוסי ביילין.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה
תשכ"ה – 1965
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן (להלן – הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בגבב.
בגוש 6142 חלקה 244, 241, 238 רח' בן־הנביאים פינת שד' יהדות פילדלפיה.
ההיינו: איחוד וחלוקה חדשה
על המעונין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. התנגדות צריכה להימסר על ידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.
בכבוד רב
אורי עמית – ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה רמת־גן

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי – באר־שבע
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה באר־שבע הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' – 12 א' לתכנית מפורטת 140/03/5 – שכונה ד' צפון
ביחד עם התשריט המצורף אליה.
עיקרי הוראות השינוי:
שינוי בחלוקה ובגודל המגרשים, שינוי יעוד ממגורים א' לשביל להולכי רגל, ממגורים ג' למגורים א', משצ"פ למגורים א', קביעת קוי בנין לכל מגרש.
אלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
שטח התכנית: 27.710 דונם.
גוש: 38090
חלקות: 3, 6
שכונה ד' צפון.
כל המעונין בשינוי רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
על המעונין בקרקע, בבנין או בכל ענין תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה. התנגדות תוגש בכתב בפירוט והנמקה בלווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.
שלום הניגו
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

הודעה בדבר בקשות לפירוק חברות
בבית המשפט המחוזי בחיפה
תיק מספר: 747/87
בענין פקודת החברות.
ובענין פירוק החברה כרמו תעשיות בע"מ ח.פ. 51-094741-9
אזור התעשיה – כרמיאל
והמבקש אפרגן שלום 81 אח'
נמסרת בזה הודעה כי ביום 30.04.87 הוגשה בקשה לבית המשפט המחוזי בחיפה לפרק את החברה הנזכרת לעיל. וכי בקשת פירוק זו תישמע בפני בית המשפט היושב בדין ביום 12.7.87 בשעה 09.00
כל נושה או משתתף של החברה האמורה הרוצה לתמוך במתן צו בענין הבקשה או להתנגד לכך, רשאי להופיע בשעת הבירור, אם בעצמו או באמצעות עורך הדין שלו. העתק מן הבקשה יינתן לכל נושה או משתתף של החברה שידרוש זאת מן החתום מטה תמורת התשלום הקבוע בעדו.
צבי כהנא, עו"ד
ב"כ המבקש
הערה: כל הרוצה להופיע בשעת בירור הבקשה האמורה חייב לשלוח, או לשלוח על ידי הדואר, לחתום לעיל הודעה על רצונו זה. ההודעה, בציון השם והמען של האיש או הפירמה וחתימתם או בחתימת בא כוחם, צריכה להימסר או להישלח באופן שתגיע אל החתום לעיל לא יאוחר משעה 13.00 של יום 5.7.87.

דבר
DAVAR دافار
מאוחד עם למרחב
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דויד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
עורך "דבר־השבוע" טוביה מנדלסון
מנהל כללי אמנון בר־נוי
המו"ל – "דבר" בע"מ
נדפס בדפוס "דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032
סניפים:
ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזיה קומה ב'
טלפון 242203, מ. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־2־642111, מ. 33104

לאנשי משטרת ווטרפורד שבמדינת ניו־יורק אין כל מושג איך הגיעה מכונית זו לסלעים שבראש מפל קוהוס. צוותי הצלה וצוללנים שנשלחו למקום מייד עם התקבל הודעה טלפונית על מציאותה במקום לא מצאו איש בתוכה או במי נהר המוהוק שאליו נשפך המפל. נראה שהיא לא הגיעה למפל בנסיעה, מאחר שאין כל כביש או דרך באיזור. (צילום: א.פ.)

בעת"א צפויה היום סערה על צירוף נשים לגוף הבוחר את הרב

מאת נתן רועי, סופר "דבר" בתל־אביב

סערה צפויה היום במועצת עיריית תל־אביב, שתדון בבחירת הגוף הבוחר את הרב הראשי האשכנזי של תל־אביב, וזאת על רקע שאיפת הסיעות הדתיות וסיעת הליכוד בעירייה שלא לצרף נשים לגוף הבוחר.

ראש עיריית תל־אביב שלמה להט הודיע לראשי המערך, כי יצביע בעד צירוף נשים לגוף הבוחר את הרב הראשי. עמדתו זו מנוגדת לדעתו מחודש מארס השנה, שלפיה הוא מוכן לוותר על יצוג נשים בגוף הבוחר את הרב כדי להבטיח את מינויו של הרב ישראל לאו לתפקיד. ראשי המערך בעיר אמרו, כי ראש העירייה נוהג כפל לשון: מחד הוא בעד צירוף נשים לגוף בוחר ואילו מאידך הוא מתיר, כראש הישיבה של מועצת העיר, להצביע רשימה של חברים ללא נשים.

סגן ראש עיריית תל־אביב הפרופסור אפרים טורגובניק (מערך) אמר אתמול, כי הציע להט, לדחות היום את ישיבת המועצה וזאת עד שיווצר קונסנזוס עירוני, שרואה חשיבות בצירוף נשים לגוף הבוחר את הרב הראשי.

דובר עיריית תל־אביב בני כהן אמר כי ראש העירייה מתכוון לתמוך בצירוף נשים לגוף הבוחר, אך במערך מחזיקים בדעה כי ראש העירייה יסכים היום לקבל הצעה של סיעת "חירות", שתכלול רשימה של חברי מועצה ממין זכר בלבד כרשימה מתחרה לרשימה של סיעת המערך שכוללת שתי נשים – חביבה אביגיא ולילי מנחם.

זוהתה גופת הישראלי

(סוף מעמוד 1)

הקיבוץ לפני כשבוע בתאונת דרכים קטלנית וכבר נתבשרו על מציאת גופתו של בן משק נוסף שהלך לעולמו. "מדובר בשתי מכות קשות בזמן כה קצר" אמר אמש מזכיר הקיבוץ, רן כהן.

גופתו של אמנון רייזנר נפלטה לחוף הנהר במרחק קצר מהמקום שבו נמצא תיק ובו מסמכים וציוד אישי של הצעיר, ימים אחדים לאחר שנעלם, במרחק של יותר מעשרים ק"מ מהמקום שבו נמצא דרכונו שהעיד על העלמו. לקראת סוף השבוע, משזוהתה גופתו של רייזנר בבירור, נערך בבית־חולים קנרי ניתוח שלאחר המוות, אך התוצאות טרם הגיעו לארץ.

ככל הנראה, טבע רייזנר או שקפא למוות כתוצאה מנסיון לחצות את הנהר הקפוא בתקופת החורף האמריקאי באזור המוכר במזג האויר הקר והסוער שבו. על מועד הלווייתו תפורסם הודעה בעתונות.

"ראיתי סכין וחשבתי"

(סוף מעמוד 1)

האולר שהיה בידו, ואז ניסה חברו לדקור את החייל. החייל הצליח להיחלץ מן המכונית, אך אז שבו השניים לחלקה הקדמי של המכונית, וניסו לדרוס אותו. רגלו של החייל נתפסה בגלגל המכונית, והיא התהפכה לתוך התעלה הקרובה.

הערבים עזבו את המכונית ונמלטו רגלי לכיוון מזרח. במקום נעצרה משאית שנהגה אסף אותו למחנה צבאי קרוב, משם פנה לתל־השומר.

למקום הוזעקו כוחות של אנשי בטחון, צבא ומשטרה, ובראשם אלוף פיקוד המרכז אלוף עמרם מצנע ומפקד משטרת מרחב השרון ניצב משנה משה פרידמן. כוחות הבטחון ערכו סריקות בפרדסים הסמוכים וכן הוקמו מחסומים בכל היציאות מן השרון.

זלצמן אושפז עם שבר בקרסול ובעיה עם רצועת הברך. רגלו הושמה בגבס והוא הועבר לאינפוזיה. "כואב לי קצת, אבל מה שמדאיג אותי הכי הרבה, זה כמה זמן אשכב כאן, כיוון שאני רוצה לחזור לפעילות הצבאית, שאני אוהב", אמר רועי.

הוריו של רועי לא הגיעו בשבת לבית החולים, מכיוון שהם דתיים. ליד מיטתו עמד כל העת אחיו. כשאחיו העיר לו שעכשיו הוא יהיה "כוכב תקשורת" אמר רועי: "עדיף כך, יכולתי להיות כוכב מסוג אחר".

על התקיפה עצמה סיפר רועי: "כשראיתי את הסכין חשבתי שזהו זה, שכאן אני גומר. לא האמנתי שלי זה יכול לקרות, אבל מייד התעשתי. נאבקתי איתם, כשביד אחת שמרתי בכל הכוח על הנשק שלי, וביד השנייה חטפתי לאחד מהם את הסכין מהיד. עם הסכין הזאת ניסיתי לתקוף את השני".

המשטרה סבורה, כי אין המדובר בנסיון לחטוף חייל אלא בנסיון לחטוף את נשקו.

כאמור, כמה שעות לאחר נסיון החטיפה עצרו זרועות הבטחון שני ערבים תושבי קלקיליה, אולם הם שוחררו מייד.

חומר החקירה על חברות־הקש בבנקים – לשיקול הפרקליטות

מאת נתן רועי, סופר "דבר" לענייני משטרה

היחידה הארצית לחקירות הונאה לא המליצה על דרך טיפול בחומר החקירה הנוגע לחברות הקש, שהוקמו על־ידי הבנקים הישראליים בחו"ל – אמר בסוף השבוע ח"כ מרדכי וירשובסקי, ששוחח בעניין זה עם תנ"צ יורם גונן, ראש היחידה הארצית לחקירות הונאה.

המשטרה הודיעה, כי היחידה הארצית לחקירות הונאה העבירה את ממצאי חקירתה בקשר להקמת חברות־הקש של הבנקים לפרקליטות מחוז תל־אביב. דובר המשטרה מסר, כי המדובר בתלונה שהוגשה נגד בנק הפועלים ובנקים אחרים.

החקירה בעניין חברות הקש נפתחה לפני יותר משנתיים בעקבות תלונה שהגיש וירשובסקי מ"שינוי".

וירשובסקי העלה בתלונתו חשד לעבירות על חוקי המטבע של מדינת ישראל, להברחות מטבע־חוץ לחול ולהזרמת כספים לחברות בארץ באמצעות חברות קש שמושבן בארצות שונות. במסגרת החקירה, שנוהלה בפיקוחו ישיר של ראש היחידה, תנ"צ יורם גונן, נחקרו ראשי מערכת הבנקאות בישראל.

בסוף השבוע אמר וירשובסקי "דיברתי עם ראש היחידה הארצית לחקירות הונאה, תנ"צ יורם גונן והוא הודיע לי, לפני כשבועיים, כי הוא לא יצרף לחומר החקירה כל המלצה, אלא ישאיר זאת לשיקול דעתה של הפרקליטות".

ארה"ב מחדשת הדיאלוג

(סוף מעמוד 1)

בשבועיים האחרונים הגיעו לוואשינגטון ידיעות בדבר סגירת משרדי ארגונו של אבו־נידאל בדמשק, וכן מידע על העברתו מתפקידו של מייג'ור ג'נראל מוחמד חולי, ראש המודיעין של חיל־האוויר הסורי, שהיה ממקורביו של אסד ושהיה מעורב בניסיון הפיצוץ של מטוס "אל־על". בוואשינגטון עקבו גם אחרי מאמצי הצבא הסורי בביירות לשחרר את העיתונאי האמריקאי צ'ארלס גלאס שנחטף בביירות על־ידי ארגונים שיעיים ב־17 לחודש.

נמסר, כי ורנון וולטרס ידון בשיחותיו בדמשק על אפשרות שיתופה של סוריה בתהליך השלום במזרח התיכון ועל סיוע סורי בשחרור תשעה בני ערובה אמריקאים המוחזקים בלבנון על־ידי קבוצות שיעיות קיצוניות. הסורים מצידם מעוניינים בהסרת העיצומים הכלכליים של מדינות המערב, במיוחד של מערב אירופה, עימה קיימו מערכת מסועפת של קשרים כלכליים.

משקיפים בוואשינגטון הביעו אתמול ספק אם בשיחותיו של וולטרס בדמשק תהיה פריצת דרך לגבי תהליך השלום והוציאו מכלל אפשרות הסכמה סורית להשתתף בועידה בינלאומית. עם זאת אמרו כי לא מן הנמנע שייתכן הסדר בלתי־פורמאלי על פיו ינועו כוחות סוריים בלבנון דרומה כדי ללחום באש"ף ובחיזבאללה באזורי הרזים בהסכמה בשתיקה של ישראל ובעקבות כך יאפשר הדבר נסיגה ישראלית מרצועת הבטחון.

לונדון (רויטר): בריטניה הודיעה אתמול, שאין בדעתה ללכת בעקבות יוזמת ארה"ב לשיפור יחסיה עם סוריה וכי לא תחדשם בטרם יוכח מעל לכל צל של ספק, שסוריה חדלה מן התמיכה בטרור הבין־לאומי.

דובר של משרד החוץ הבריטי אמר, כי בריטניה לא הופתעה מן הצעד האמריקאי, אלא שאין לה כל כוונות לנקוט צעד דומה בשלב זה. "הוא לא יכול היה להפתיענו האיל והעניין נדון בהרחבה", הסביר בהתייחסו לשיחות שניהלו נשיא ארה"ב רונאלד רייגן וראש ממשלת בריטניה מארגרט תאצ'ר בפסגת ונציה בתחילת חודש זה.

שלשום הודיע דובר אמריקאי רשמי, שהנשיא רייגן שיגר מכתב לנשיא סוריה חאפז אסד, שבו הוא הציע לקיים שיחות כדי לנסות ולהפיג באמצעותן את המתח שביחסי שתי המדינות וכי הוא כבר זכה בתשובה "חיובית בדרך כלל" על מכתבו.

אתמול הדגיש, כאמור, דובר משרד החוץ הבריטי, שלא חל כל שינוי בתנאים שהציבה בריטניה לחידוש יחסיה עם סוריה לאחר ניתוק היחסים בין שתי המדינות ביוזמת בריטניה בעקבות סיכול נסיון הפיגוע במטוס "אל על" על־ידי ניזאר הינדאווי באוקטובר אשתקד.

פקידי משרד החוץ הבריטי התייחסו אתמול גם לסגירת משרדי ארגון הטרור של אבו נידאל בדמשק, ואמרו, שבריטניה מקדמת בברכה את איתותיה האחרונים של סוריה. הם ציינו עם זאת, ש"גירוש אבו נידאל הוא תוצאה של לחץ מערבי שתומר על־ידי בריטניה". הם הוסיפו ואמרו, שבריטניה תדון בהתפתחות האחרונה בתחום יחסי המערב עם סוריה עם שותפותיה בשוק האירופי המשותף, ככל הנראה בחודש הבא.

5,000 עובדי התעשייה

(סוף מעמוד 1)

בן נון וקרא: "חור קבורה של הצבא נגד הלביא". קריאתו של גרופר גררה בליל של חילופי דברים, בעיקר בין חברי הכנסת של הליכוד לבין חברי הכנסת של המערך.

בישיבה המשותפת הסתמנה מחלוקת ברורה בין עמדת שר־הבטחון יצחק רבין ומפקד חיל־האוויר עמוס לפידות ובין עמדת הרמטכ"ל דן שומרון וראש אגף התיכנון אביהו בן־נון, מועמדו של רב־אלוף שומרון לתפקיד מפקד חיל־האוויר. במהלך הדיון האשים מנכ"ל משרד הבטחון דוד עברי את רב־אלוף שומרון ואת אלוף בן־נון "באי־דיוקים" בהצגת "חלופת צה"ל".

סערה בישיבה

ישיבת שתי הוועדות שלשום תוארה בפי משתתפיה כ"קשה מאוד". הן בשל הפגיעה באמינות הרמטכ"ל וראש אגף תכנון והן בשל המחיצה המפלגתית, שהסתמנה לראשונה בבירור בין חברי מפלגת העבודה הקרובים לה ובין אנשי הליכוד, להוציא את ח"כ מאיר שיטרית. כן התברר, כי חברי ועדת החוץ והבטחון נוטים לתמוך בפרוייקט יותר מחברי ועדת הכספים.

הסערה פרצה, בזמן שאלוף בן־נון הציג את "חלופת צה"ל". ח"כ אליהו בן־אלישר שאל אותו, אם יש במטה הכללי גם דעות אחרות. הרמטכ"ל השיב, כי אין דעות אחרות וזו דעת הצבא כולו.

בן־אלישר: אינני רגיל למונוליטיות כזאת בצה"ל. לא יתכן שאין גם דעה אחרת.

שומרון: יש רק דעה אחת.

המנכ"ל עברי: זה לא מדויק.

כאן התערב מפקד חיל־האוויר עמוס לפידות ואמר, כי בין החלופות שהציג אלוף בן־נון יש כאלה המתבצעות ממילא, אולי לא בקצב הרצוי, ויש כאלה שאינן מתבצעות משום שחיל־האוויר אינו רוצה בהן, ללא קשר עם הלביא.

שר־הבטחון העיר, כי במערכת הבטחון יש דעות שונות, וכך היה מאז ומתמיד וכי הוא עצמו אינו בדעתו של הרמטכ"ל. השר חזר והבהיר את עמדתו, כי דרושה תוספת של 220 מיליון דולאר לתקציב הבטחון כדי שיהיה אפשר להמשיך בפרוייקט, שהוא חשוב לעצמו ואין להעריכו רק בהיבט הצבאי שלו.

יועץ הרמטכ"ל לענייני כלכלה תת אלוף צבי הרשקו אמר בישיבה, כי ההשקעה הנחוצה לפיתוח ויצור המטוס מהיום ועד שנת 2001 מסתכם ב־8.648 מיליארד דולאר בהנחה שייצרו 150 מטוסים.

מפקד חיל האויר אלוף עמוס לפידות אמר, כי הלביא דומה בביצועיו למטוס האף 16 וכי אי אפשר לטעון, שאם הלביא מתבטל אין פתרון אחר.

אחד ממשתתפי הישיבה אמר אחר כך, כי הרמטכ"ל שומרון נפגע קשה מחילופי הדברים ויצא בתחושה שהיתה זו התקפה אישית עליו מצד חברי הליכוד. תחושה זו נוצרה בין היתר גם מהתקפתו של ח"כ פסח גרופר, שהאשים את הרמטכ"ל בקנוניה לחסל את הפרוייקט. גרופר סירב לחזור בו מדבריו. אליו הצטרף חיים קופמן. חיים רמון קרא לעברו "לך תשב רק שמקסים לוי (אחיו של סגן ראש־הממשלה דוד לוי) ייבחר לראש עיריית לוד".

בתום הדיון אמר ח"כ דוד מגן, שלמעשה מדובר בקשיי תקציב ועל כך יש לדון. הוא הביע תמיכה בהגדלת תקציב הבטחון. לעומתו יצאו חברי־הכנסת חיים רמון, יוסי שריד ודדי צוקר בחריפות נגד הפרוייקט. גם מזכ"ל מפלגת העבודה עוזי ברעם הביע דעתו נגד המשך הפרוייקט.

נזרקתי לאחור – והספקתי

(סוף מעמוד 1)

לסבול בים.

הרסה עברה ניתוח ורגלה נקטעה מעל כף רגלה השמאלית. היא אושפזה במחלקה האורתופדית של בית החולים רמב"ם וקיבלה אתמול זריקת ארגעה כדי להפיג את הכאבים. היא היתה בהכרה ושיחזרה בקור רוח את המקרה.

"הגענו אל חוף הכרמל במכונית שלנו בשעה 9.30 בבוקר. בעלי החזיק את התינוקת בידה ובנינו האמצעי עמד לידו ואני ניגשתי לבנינו הבכור יניב בן ה־7 כדי למרוח את גופו בשמן שיזוף. עליתי על תלולית חול ולפתע נשמע קול נפץ. נזרקתי לאחור, ועוד הספקתי לראות את כף רגלי שנקטעה ואת פניו של יניב מכוסות דם. דאגתי ליניב. הבנתי שהיינו קרבן לפיגוע חבלני. תוך כמה דקות הגיע אמבולנס ופינה אותנו לבית החולים רמב"ם."

הרסה שמחה לשמוע מפי, כי התקשרתי אל חנה מרון, שרגלה נקטעה בפיגוע חבלני במינכן לפני 15 שנים, וכי היא מוסרת לה איחולי החלמה ורפואה שלמה. חנה מרון גם הביעה את רצונה לבוא ולבקר את הרסה בבית החולים כדי לעודדה.

"זה בהחלט יכול לעזור לי" – אמרה הרסה וניסתה להעלות חיוך על פניה.

חנה מרון, ששמעה מפי לראשונה על האסון, אמרה לי: "נקרא לה דבר נורא. לוקח זמן לעכל את המקרה. יש לי נסיון בזה. אשתדל לבוא ולראות אותה. נדמה לי שאני רוצה לבקר אותה. תהליך השיקום הוא תהליך ארוך. הוכחתי שאפשר להשתקם וברצון אשוחח על כך עם הרסה."

אמה של הרסה רוזה שרבאי־סיפרה, כי בתה ממעטת לבקר בחופי הרוחצה. ביום ה' האחרון אמרה לה הרסה, כי בדעתה לנסוע עם המשפחה לחוף הרוחצה בחיפה כדי לגרום קצת הנאה לילדים. "איזה ביש מזל", אמרה האם.

רוזה, בת דודתה של הרסה, אמרה לסופרת "דבר", כי הרסה היא אישה עם לב זהב, שקטה. "זה פשוט לא מסתדר שדווקא קרה לה אסון כזה". מזל שהתינוקת היתה בעת הפיגוע בזרועותיו של האב".

משפחת שכטר מתגוררת בקריית צור שלום ליד חיפה. הבעל רב עובד במפעל המנועים "להבי יסקי" בנהריה.

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירנו

דוד שור ז"ל

ההלוויה תתקיים היום יום ראשון א' בתמוז תשמ"ז
28.6.87 בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין סגולה בפ"ת

המשפחה המתאבלת

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	10	15 –	מעונן
אמסטרדם	12	27 –	מעונן
בואנוס איירס	7	17 –	בהיר
הלסינקי	8	16 –	מעונן
הונג קונג	29	31 –	מעונן
וינה	9	24 –	בהיר
ז'נבה	14	20 –	גשום
טוקיו	18	23 –	מעונן
טורונטו	19	26 –	מעונן
יוהנסבורג	1-	11 –	בהיר
לונדון	14	22 –	מעונן
ליסבון	16	30 –	בהיר
מדריד	18	34 –	בהיר
מונטריאול	17	26 –	מעונן
ניו יורק	16	18 –	מעונן
סאן פאולו	לא נמסר		
פריס	14	22 –	גשום
פרנקפורט	12	19 –	מעונן
ציריך	13	22 –	בהיר
ריו דה ז'נרו	18	23 –	בהיר
שטוקהולם	12	16 –	מעונן
שיקאגו	16	26 –	מעונן

תל־אביב, רח' בן־יהודה 1, טל.
ירושלים: רח' יפו 30, טל. 232373
חיפה: דרך הים 2, טל. 384655
באר שבע: רח' האבות, טל. 35282
swissair

עירית טבריה
הודעה בדבר הרחבת דרכים וסלילת כבישים ומדרכות
עירית טבריה מודיעה בזה, כי בהתאם לחוק העזר לטבריה בדבר סלילת רחובות, מועצת העיריה בישיבתה מיום 26.10.86 החליטה:
1. להכריז ולהודיע בזה, כי רחובות מס' 1002, 1009 ו־1010 בשכונת צפון־מערב, יהיו רחובות לרבים.
2. לרחוב מס' 1002:
הרוחב המלא של הרחוב – 16 מ', מזה 7 מ' לכביש, 3 מ' לחניה, 3 מ' מדרכה בכל צד.
העבודה תבוצע בשלבים. בשלב א' – יבוצעו עבודות בקטע של 280 מ"א הכוללות עבודות עפר ברוחב המלא של הרחוב, סלילת כביש ברוחב של 7 מ'.
הגושים הגובלים: חלקות 11, 10, 9, 8, 7, 6, 18, 17, 16, 15, בגוש 15047.
3. לרחוב מס' 1009
הרוחב המלא של הרחוב – 11 מ' מזה 7 מטרים לכביש, 2 מ' מדרכה בכל צד, ורחבה בקצה הכביש סובה למכוניות.
העבודה תבוצע בשלבים. בשלב א' – יבוצעו עבודות עפר ברוחב המלא של הרחוב באורך של 120 מ', סלילת כביש ברוחב המלא של 7 מ'.
הגושים הגובלים: חלקה 6 בגוש 15047, חלקות 16, 20 בגוש 15071.
4. לרחוב מס' 1010:
הרוחב המלא של הרחוב – 11 מ', מזה 7 מ' לכביש, 2 מ' מדרכה בכל צד ורחבה בקצה הכביש סובה למכוניות.
העבודה תבוצע בשלבים. בשלב א' – יבוצעו עבודות עפר ברוחב המלא של הרחוב ובאורך של 90 מ', סלילת כביש ברוחב המלא של 7 מ'.
הגושים הגובלים: חלקות 1, 2, 3, 4, בגוש 15047.
5. התרשים הסכמי לביצוע העבודות ברחובות הנ"ל נמצא במחלקה ההנדסית. המעוניינים יוכלו לעיין בחומר בשעות הקבלה של המחלקה.

ראשי חזבאללה מלבנון לאיראן לדיון בגורלם של בני הערובה

ביירות (א.פ. וע"צ).- שניים מראשי תנועת „חזבאללה" השיעית, אלהדי חמאדה, אחיו של מוחמד עלי חמאדה העצור במערב־גרמניה בחשד למעורבות בחטיפת מטוס „ט.וו.א." מנמל התעופה של ביירות ביוני 1985, ועימאד מוגניה, יצאו מלבנון לאיראן כדי לדון שם בעניינים הנוגעים לבני הערובה המערביים המוחזקים בלבנון – נכתב בגליון מחר של השבועון הביירותי „אל־שיראע", שהיה בשעתו הראשון לחשוף את שערוריית מכירות הנשק האמריקאי לאיראן.

לדברי השבועון, מבקשים שניים אלה, אשר היו ככל הנראה מתכנניה של חטיפת המטוס, לתאם את עמדותיהם עם שלטונות איראן ערב משפטו של מוחמד חמאדה במערב־גרמניה. השניים גם יבהירו בטהראן מידע על בני הערובה המערביים שהועברו לאיראן.

העתון כותב עוד, כי העתונאי האמריקאי צ'ארלס גלאס נחטף בשבוע שעבר מפני ש„ידע יותר מדי" על חטיפת של מטוס ה„ט.וו.א.". לדברי העתון קיים גלאס, עתונאי כשירות רשת הטלוויזיה האמריקאית „א.ב.סי.", קשרים הדוקים עם החוטפים, הנמנים עם אנשי „חיזבאללה".

„לעתונאי זה היתה כמות גדולה של מידע על החוטפים, בתמונות, בכתובים ובדברים שהיו שמורים בזכרונו", טוען העתון, המוסיף, כי „שלטונות הבטחון המערב־גרמניים סבורים שגלאס הטיב להכיר את האחים".

תחנת השידור של הפלאנגות „קול לבנון" טענה אתמול מצידה, כי מנהיג דתי שיעי חשוב, מוחמד מוקדאד, הוא שציווה על חטיפתו של גלאס. לדברי השבועון מוסיף מוקדאד להחזיק בגלאס, אך הוא כבר פתח במשא ומתן עם שגריר איראן בלבנון בדבר שחרורו.

אתמול הזהיר שר הפנים של מערב־גרמניה פרידריך צימרמן מפני הסכנה שבהעמדתו לדין של חמאדה במערב־גרמניה. לדבריו עלול הדבר לגרור הידוק שיתוף הפעולה בין ארגוני הטרור המזרח־תיכוניים לבין „סיעת הצבא האדום" השמאלנית הגרמנית והגברת פעילותם של שני הארגונים כאחד על אדמת גרמניה.

מקורות בלונדון עפ"י מקורות הונגריים:

סטאלין תכנן שוואלנברג יהיה נאשם עיקרי במשפטי הרופאים

מאת דליה שרון, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – בסוף 1952, כאשר הורה סטאלין על מעצר קבוצת הרופאים היהודים, היה בכוונתו לערוך משפט ראווה שראול ואלנברג, „הסוכן האימפריאליסטי הציוני" יהיה הנאשם הראשי בו – כך טוענים מקורות בלונדון, המצטטים קצינים הונגריים בכירים החיים כיום במערב. לדברי אותם מקורות, מטרתו של סטאלין היתה להוכיח, שקיים שיתוף פעולה בין כוחות מערביים לבין יהודיים בברית־המועצות. כחלק מאותה תוכנית נעצרו בהונגריה באותו זמן ראשי המשטרה החשאית ההונגרית, רובם יהודים וביניהם ד"ר לאיוש סטוקלר, ראש התאחדות יהודי הונגריה, ד"ר לסלו בנדק, ראש בית־החולים היהודי בבודפשט, ואחרים.

עם מותו של סטאלין במארס 1953, „הודו" מאות אנשים בפני חוקר המשטרה החשאית ההונגרית קולונל אברסימוב, כי ואלנברג היה סוכן אמריקאי. כאשר מת סטאלין נפסקו ההכנות למשפט. אברסימוב נקרא למוסקווה והוצא שם להורג יחד עם לאורנטי בריה, ראש המשטרה הרוסית החשאית.

המקורות ההונגריים אומרים, כי ייתכן שואלנברג הומת בפקודת בריה בתקופה הקצרה שבין מות סטאלין לבין מאסרו של בריה, וייתכן גם, שהוא נעלם במחנות מעצר או בבתי־חולים פסיכיאטריים, מה שמסביר את דבריהם של עדי־ראייה מה„גולאג", כי ראו אותו בחיים.

ג'. „מנקן פיס", סמלה המסחרי של בירות בלגיה זה עשרות שנים (מימין), נוספה בימים אלה בת־זוג: הפסלון החדש (משמאל), מעשה ידי פסל מקומי, הוצב בשבוע שעבר ברחוב סמוך לזה, שבו מוצב הנער המקורי. לנער המאורע וכדי לא להישאר חייב הפתיע זה את העוברים ושבים בהופעה, לראשונה בתולדותיו, בלבוש מלא. (צילום: א.פ.)

ארה"ב בעד דרישות האופוזיציה בדרום קוריאה: לערוך בחירות

ואשינגטון (א.פ.)- הסנאט של ארה"ב קיבל אתמול החלטה המכירה בצורך בקיום „בחירות חופשיות והוגנות" בדרום־קוריאה כדרישת האופוזיציה לשלטונו של הנשיא צ'ון דו הואן.

בהחלטה נאמר כי „ארה"ב מכירה ותומכת ברצונו של העם הקוריאני להשיג רמה כזו של התפתחות פוליטית שתעלה בקנה אחד עם הישגיו הכלכליים, החברתיים והתרבותיים הבולטים, וזאת באמצעות קיום בחירות חופשיות והוגנות".

במשך הדיון בהחלטה נאמר עוד, כי הדמוקרטיה השמירה על זכויות האדם ישמשו „כערובה הטובה ביותר לבטחון הרפובליקה של קוריאה ולהגנה מפני האיום הנשקף לה מצד צפון קוריאה".

בהתייחסו לסעיף זה בהחלטה הסביר יו"ר ועדת הכלכלה של הסנאט קליבורן פל, כי „אם יהיו הדרום־קוריאנים חופשיים לבחור את ממשלתם, הם לא יהססו להגן עליה".

אתמול הודיעה ממשלת דרום־קוריאה על כוונתה לפתוח בשיחות חדשות עם נציגי האופוזיציה במטרה להביא לקיצם יותר משבועיים של מהומות המו־ניות האמנה כי היא שוקלת עריכת בחירות מוקדמות כדי לבלום את גל המהומות.

אתמול רמזו אישים במפלגת השלטון, „מפלגת הצדק הדמוקרטית", כי במסגרת צעדיה של המפלגה לפתרון המשבר עשוי יו"ר המפלגה רו טאי ו לוותר על מועמדותו לרשת את מקומו של הנשיא צ'ון דו הואן בשנה הבאה.

מנהיגי האופוזיציה, אשר קטעו בשבוע שעבר שיחות שהחלו בינם לבין נציגי הממשלה, הביעו אתמול ספקנות באשר לסיכויי השיחות החדשות ואמרו כי הם ילחצו לעריכת משאל עם לגבי דרישתם לקיום בחירות לנשיאות לאלתר. דרישת האופוזיציה למשאל עם נובעת מכך שבבחירות אין להם כל סיכוי להכניס את מפלגת השלטון, הנהנית מיתרונות שונים בשיטת הבחירות המעוגנים בחוקה.

אתמול קטן במידה ניכרת היקף ההפגנות האלימות שהתרחשו ביום ג'. בהתייחסו להפגנות אלה אמר אתמול דובר של מפלגת השלטון, כי זו מכירה ברצון המפגינים בדמוקראטיה וכי היא תעשה כמיטב יכולתה למלא את דרישותיהם.

תחנת הרכבת של ניו־דלהי בשחר יום ו'. גל חום כבד הפוקד את הודו בימים אלה מניס בלילות אלפים מבתיהם לרחובות, שם החום נסבל קצת יותר. (צילום: א.פ.)

לבארבי צפוי משפט נוסף בליון לאחר שיסתיים משפטו הנוכחי

מאת גדעון קרן, סופר „דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל„דבר"). – בעוד משפטו של קלאוס בארבי בליון עומד להסתיים ביום ו' הקרוב, צפוי לראש הגסטאפו לשעבר של ליון משפט נוסף שעשוי להיפתח בעוד ארבעה עשר חודשים.

השופט החוקר דאק האמי הודיע ביום ו' להגיש כתב אשמה חדש נגד בארבי באשמת פשעים נגד האנושות שלא נכללו במשפט הנוכחי. מדובר בתביעה שהגישו נציגיהם של שניים מחבריו של ראש המחתרת ז'אן מולן שעונה למוות על ידי בארבי ב־1943.

השניים – ברונו לארא ואנדרה לאסאן – עונו על ידי בארבי במצודת מונלוק. הראשון מת לאחר שהועבר למחנה ריכוז. השני חזר במצב קשה ממחנות הריכוז ונפטר ב־1953.

משפט בארבי החדש ידון איפוא בפרשת הסגרתו של ז'אן מולן, שלא עלתה במשפט הנוכחי, פרשה שבמסגרתה מאיים בארבי ופרקליטו ז'אק ורז'ס לגלות את השמות של אנשי מחתרת שהביאו, לדבריהם, להסגרה.

מחר ומחרתיים ישמיע התובע הכללי פייר טרוש את נאום הסיכום שלו במשפט. היומיים הבאים שמורים להגנה ופסק הדין צפוי ביום ו' בערב.

בנוסף לעורך הדין ורז'ס, ישאו את נאומי ההגנה שני פרקליטים מקונגו ומאלג'יר. הנציג מקונגו יעלה את דיכוי עמי העולם השלישי והאלג'יראי את זה של הערבים ובעיקר את זה של הפלשתינים, כדי להוכיח שפשעים נגד האנושות ממשיכים להתבצע על ידי העולם המערבי השופט את בארבי.

כבאי העיר בוסטון נלחמים בדליקה שפרצה בעקבות התרסקות מטוס דו־מנועי בבוקר יום ו' ברובע מגורים. שלושה בתים נהרסו בהתרסקות ובדליקה שבאה בעקבותיה. טייס המטוס נהרג ושלושה מנוסעיו הוחשו לטיפול בבתי־חולים. (צילום: א.פ.)

על ואלדהיים להתפטר – דורשת ועידת הסוציאליסטים באוסטריה

ואלדהיים בשובו: פגישתי עם האפיפיור חיזקה את החלטתי להמשיך

מאת ריטה קרן, סופרת „דבר" באוסטריה

וינה (מיוחד ל„דבר").- הוועידה הארצית השנתית של המפלגה הסוציאליסטית האוסטרית קיבלה אתמול ברוב גדול החלטה התובעת מהנשיא קורט ואלדהיים להתפטר. ההחלטה התקבלה אחרי ויכוח סוער ואחרי שיו"ר המפלגה, ליאופולד גרץ, ניסה לשכנע את המשתתפים להימנע מהחלטה בזו. הוועידה עמדה בסימן המלחמה נגד תופעות של אנטישמיות המתריפות כאן בזמן האחרון. יו"ר הפרלמנט האוסטרי ליאופולד גרץ נבחר שוב ליו"ר סניף וינה של המפלגה ברוב של יותר מ־90%. בנאומו הוא אמר, שיש להגיב בכל תוקף נגד מי שאינם מתביישים היום להביע בקול רם את רגשותיהם נגד התושבים היהודיים, שאסור שירגישו כאן כמיעוט המחפש חסות.

בתגובה ראשונה על ההחלטה ציין מזכ"ל מפלגת העם מיכאל גראף שואלדהיים נבחר על־ידי העם האוסטרי ולא על־ידי כמה שמאלנים במפלגה הסוציאליסטית של וינה ושאילו היה עומד לבחירות היום היה מקבל עוד הרבה יותר קולות מאשר לפני שנה.

וינה (רויטר וע"צ). – נשיא אוסטריה קורט ואלדהיים אמר בליל שבת עם שובו מביקורו בוואתיקן, כי שיחתו עם האפיפיור יוחנן פאולוס השני חיזקה את החלטתו להמשיך בכהונתו למרות האשמות המופנות כלפיו.

בשיחה עם עתונאים בנמל התעופה של וינה אמר ואלדהיים, כי האפיפיור הביע באוזניו את הדעה שלאוסטריה תפקיד חשוב בשמירת השלום במרכז אירופה. „אנו חייבים לשאוב עידוד מדבריו בדבר האפשרויות הטמונות במדינה קטנה" אמר ואלדהיים.

בראיון שהעניק לעתון „קרונן צייטונג" הדגיש ואלדהיים, כי הביקור חיזק את החלטתו להתנגד לכל הקריאות המופנות כלפיו להתפטר. „מעולם לא העליתי על דעתי להתפטר", הוא אמר, „ועתה אני חש חזק ומעודד הרבה יותר. יש לי משימה שעלי למלאה, וכל הדיבורים האלה על עברי אינם אלא דברים מלאכותיים".

בהתייחסו לביקור מנקודת הראות של האפיפיור הביע ואלדהיים את דעתו, כי מעמדו של זה לא ייפגע בגלל הענקת הראיון. „האפיפיור מיטיב לדעת מה הוא עושה", הוא אמר בראיון לעתון „איל מאסג'רו" היוצא לאור ברומא. „אני סבור שהוא הביא בחשבון את כל היבטיה של פגישה זו".

כאשר נשאל אם בשיחתו עם האפיפיור עלה גם נושא עברו, השיב ואלדהיים: „כן. דיברנו גם על כך... העובדה שקיבל אותי כפי שקיבל אותי עונה על שאלתך יותר מכל הערה אפשרית אחרת. ברור לגמרי מה הוא חושב עלי".

קשרי הוואתיקן

הרב אבי וייס מארה"ב, שעמד בראש הפגנות המחאה ברומא נגד ביקורו של ואלדהיים בוואתיקן, דרש ביום ו' עם שובו לניו־יורק, שממשלת ארה"ב תפרסם ברבים את כל המסמכים שבידיה על קשרי הוואתיקן עם פושעי מלחמה נאציים.

וייס, מראשי המכון העברי בניו־יורק, הכריז, כי משרד ההגנה האמריקאי, משרד החוץ, ומשרד המשפטים וכן סוכנות הביון המרכזית חייבים לפרסם את כל המסמכים שבידיהם. „הגיעו לשאלה, מה עשה הוואתיקן ומה לא עשה בתקופת השואה".

בהמשך דבריו אמר וייס: „בחבקו את ואלדהיים, שהוא נאצי ללא חרטה, העניק האפיפיור לגיטימציה ברורה לעברו, ובדרכו שלו העניק הגנה לפושע מלחמה נאצי. הטרגדיה היא בכך שמדיניות כזו של הוואתיקן אינה חדשה".

מחוייבות להילחם באנטישמיות

קאנצלר אוסטריה פראנץ וראניצקי הביע אתמול את מחוייבותה של ממשלתו למלחמה בגילויי האנטישמיות בארצו, ושר הפנים האוסטרי כבר הוציא הנחיות לנקיטת צעדים לדיכוי כל גילויי פומבי כזה.

גם סגן הקאנצלר אלויס מוק, העומד בראש מפלגת העם שתמכה במועמדות ואלדהיים לנשיאות, הצהיר אתמול כי ממשלת הקואליציה תעשה כל שביכולתה „כדי למנוע התעוררות מחודשת של רוח רעה זו".

נתנייתי תובע הכרה כנכה צה"ל: טוען שלקה בסרטן ריאות בשירותו

מאת חנה מאר, סופרת „דבר" בשרון

תושב נתניה בן 27, שלקה בסרטן הריאות, תובע ממשרד הבטחון להכיר בו כנכה צה"ל, מאחר שלטענתו לקה במחלת הסרטן במהלך שירותו הסדיר בצה"ל. התביעה הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב.

פרקליטו של הצעיר עו"ד גדי אורגד הגיש בקשה להורות למדען הראשי של צה"ל לבדוק מכשירי עזר מסויימים בטנקים של צה"ל.

התביעה טוענת, כי הצעיר מנתניה גוייס לצה"ל כחייל בפרופיל מקסימלי 97 ושוחרר בתום שירותו הצבאי בפרופיל 21. לפי דברי התביעה, התגלו אצל החייל במהלך שירותו הצבאי הסימנים הראשונים של מחלת סרטן הריאות. אולם בשל האבחנה רפואית לא נכונה, לא ניתן לו כל טיפול רפואי. החייל שירת בצה"ל כמשלאי טנקים ביחידות שדה, ולדברי התביעה לעיתים קרובות חדרו לריאותיו חול, אבק, ועשן מנועים. התובע טוען, כי תנאי השירות שלו היו „בבחינת תנאים ייחודיים המאיצים את תהליך המחלה", ולפיכך קיים קשר בין המחלה לשירותו הצבאי.

הפרקליט מבקש מבית המשפט לקבוע, שקצין התגמולים של משרד הבטחון טעה במסקנתו שלא לאשר לתובע נכות עקב השירות הצבאי, ולכן הוא מבקש מבית המשפט להורות למשרד הבטחון להכיר בו כנכה צה"ל.

לבקש זו צירף הפרקליט גם חוות דעת רפואית של מומחה למחלות ריאה, הקובע ש„יש קשר סיבתי מובהק בין השירות הצבאי והחמרת המחלה". לדברי המומחה הרפואי ד"ר מאיר מנדס, אילו התובע לא היה משרת בצה"ל בזמן התחלת מחלתו, הרי יכול היה לפנות למומחים אחרים, שהיו ממליצים על בדיקות מקיפות יותר, שהיו מגלות את הגידול בשלב מוקדם הרבה יותר.

הפרקליט אורגד מציין, כי גם חוות הדעת הרפואית שניתנה מטעם קצין התגמולים במשרד הבטחון אינה שוללת את האפשרות שתנאי השירות הצבאי גרמו להחמרת מחלת הסרטן של הצעיר.

ספינות איראניות תקפו והעלו באש שתי מכליות ענק: נורווגית ושוודית

בחריין (א.פ.)- ספינות תותחים איראניות תקפו אתמול שתי מכליות ענק ששייטו במפרץ הפרסי, האחת בדרכה לערב הסעודית והאחרת לכווית. שתי הספינות עלו באש ולפחות אדם אחד, מבכאי צוותה, נהרג במהלך התקיפות.

שתי המכליות זוהו על־ידי גורמי ספנות כ„מיה מרגרטה" הנורווגית ו„סטנה קונקורדיה" השוודית. ראשונה להיפגע, בחצות בקירוב, היתה המיכלית הנורווגית. אותה שעה היא היתה במרחק כ־100 ק"מ ממזרח לערב הסעודית וכ־200 ק"מ מדרום למסוף הנפט הכוויתי אל־אחמדי. כשעה אחר־כך תקפו אותן הספינות את ה„קונקורדיה" במרחק כ־30 ק"מ מן החוף הסעודי. נראה כי ספינות התותחים יצאו מן האי האיראני הקטן פארסיה שבגיזרה המרכזית של המפרץ.

היתה זו הפעם הראשונה שעלה בידי האיראנים לפגוע בשתי מכליות בתוך שעה אחת מאז החלה מלחמת המכליות בפברואר 1984. ספינות סעודיות חשו לעזרת ה„מיה מארגרטה" לאחר שקלטו את אותות המצוקה ששיגרה.

התקיפות האיראניות, היו ככל הנראה, פעולות גמול על תקיפת מטוסי חיל האוויר של עיראק על שתי ספינות איראניות בשבוע שעבר. התקפות אלה מצד עיראק הביאו לכלל סיום הפסקה בת 34 ימים במלחמת המכליות, שהחלה מיד לאחר התקיפה העיראקית על הפריגטה „סטארק".

ביום ו' חידש יו"ר הפרלמנט האיראני האשמי רפסנג'אני את איומיו ההבריה, כי אם „תשפוך אמריקה ולו גם טיפת דם אחת במפרץ הפרסי, יגרום הדבר לכך שנהר של דם יגאה בעולם". לאזהרתו של רפסנג'אני קדמה הודעת משרד ההגנה האמריקאי, כי בכוונתו לשלוח את ספינת המלחמה „ביוזר" ומספר ספינות מלוות למפרץ בחודש הבא כדי לחזק את הכוח האמריקאי, המונה שש ספינות מלחמה.

יחידה ללוחמה ברפואה השחורה תופעל בבתה"ח ובמרפאות קופ"ח

מאת חיים ביאור, סופר „דבר"

יחידת פיקוח מיוחדת מטעם משרד־מבקר ההסתדרות תפעל לצמצום הממדים של „רפואה שחורה" בבתי־החולים של קופת־חולים ובמרפאותיה – הודיע שלשום מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר בדיון פנימי שקיימה סיעת המערך בוועד הפועל.

נציגי המבקר, שיתפרסו במוסדות קופת חולים, יוסמכו להמליץ על נקיטת אמצעים כלפי המעורבים בשיחוד רופאים, אמר קיסר.

הוא הציע שקופת חולים תנהיג „אוטונומיה כלכלית" ביחידותיה השונות, כך שיפעלו כמשק סגור מבחינה תקציבית.

יו"ר ההנהלה של קופת חולים, פרופ' חיים דורון, מסר כי במסגרת המערכה נגד „רפואה שחורה" מתנהל משא ומתן עם רופאי קופ"ח להארכת השעות שבהן מבוצעים ניתוחים, כדי לקצר את תורי הממתינים. סיכום בעניין זה התעכב עד כה בגלל דרישות כספיות שהציגו הרופאים. עוד אמר שקופ"ח מקימה השנה 15 מרפאות חדשות.

סגן יו"ר האגף לבטחון סוציאלי, משה ולדמן, הביע דאגה מהנטישה של חלק ממבוטחי קופ"ח הכללית של קופ"ח „מכבי", וזאת חרף העובדה ש„מכבי" מעניקה שירות רק במרכזים עירוניים גדולים. הוא הצביע על „העבודה הפנטסטית שעושה קופ"ח הכללית – ללא פרסום".

יו"ר ועד עובדי „מקורות", שמואל קלם, קרא להסתדרות להקים מוסד רפואי מתחרה לקופת חולים הכללית. לדבריו, תחרות בין שני הגופים ההסתדרותיים תעלה את רמת השירות. הוא הצביע כדוגמא על התחרות הקיימת בין שני גופים הסתדרותיים אחרים – „קו אופ" ו„תנובה" – שהביאה לפריחתם ושגשוגם.

מולי דור, נציג חברת העובדים, הציע שלא להסתפק בהפעלתה של יחידת פיקוח מטעם מבקר ההסתדרות ולהיעזר בחברת חקירות חיצונית לאיתור מוקדי „הרפואה השחורה".

גאלי: הכרזת שמיר על עזה – איום על השלום

קאהיר (רויטר) – שר החוץ של מצרים בוטרוס גאלי כינה אתמול את הכרזת ראש הממשלה יצחק שמיר כי עזה היא חלק בלתי־נפרד ממדינת ישראל „איום על השלום במזרח־התיכון" וקבע שהיא עומדת בסתירה לרוח ההסכמים שנחתמו בין ישראל למצרים.

בהשיבו לשאלות עתונאים אמר גאלי, כי עזה היא חלק מהמולדת הפלשתינית וכי היא תישאר כזו בהתאם להחלטות האו"ם הקוראות לנסיגת ישראל מכל השטחים שהיא כבשה בשנת 1967. הוא הוסיף כי על ישראל יהיה לפרק את ההתנחלויות ברצועת עזה כפי שהיא נאלצה לפרק את אלה בסיני לפני השבת חצי־האי לידי מצרים ב־1982.

בראיון שהתפרסם אתמול בעתון בשפה הצרפתית „ז'ורנאל ד'אז'יפט" תקף גאלי את מה שכינה „מדיניותה התוקפנית של ישראל בשטחים הכבושים". „השלום הישראלי־מצרי יישאר פגיע ויחסי שתי המדינות לא ישתפרו אלא אם כן תבין ישראל שיש להגיע לשלום כולל וצודק בין כל הגורמים", הוא אמר, בהוסיפו שבמסגרת שלום זה צריך להיכלל הסדר של הבעיה הפלשתינית לרבות הכרה בזכות הפלשתינים להכרה עצמית.

ועידה על שימור התרבות היהודית – מחר בבודפשט

(עו).- לראשונה זה חמישים שנה תיפתח מחר בבודפשט שבהונגריה ועידה של מנהיגים יהודים מחמש יבשות, שעניינה שימור התרבות היהודית בעולם.

בין המשתתפים: מי שהיה שר המסחר של ארה"ב, פיליפ קלוצניק, הרבנים הראשיים של בריטניה וצרפת, ראשי ההסתדרות הציונית העולמית, מנהיגי ארגון „בני ברית", ראשי „יד ושם" ואישים יהודיים נוספים בתחומי האקדמיה והדת.

מטעם יוזמי הועידה נמסר, כי בוועידה תועלה הצעה קונקרטית לתמיכה בהוצאת ספרי לימוד לילדים יהודים בהונגריה. במפגש יוכרז גם על ייסוד קשרים הדדיים בין המרכז ללימודים יהודיים שבאוניברסיטת הארווארד בארה"ב לבין אוניברסיטת „לורנד" שבבודפשט שבהונגריה.

וילנר יצא לפקין כאורח הנהגת המפלגה הסינית

(עו). „לא דיברתי עם הממשלה ואיני נושא אתי כל מסר למנהיגי סין העממית" – אמר מזכ"ל רק"ח ח"כ מאיר וילנר, שיצא ביום ו' בבוקר בדרכו לפקין.

מנהיג המפלגה הקומוניסטית הישראלית הוזמן על־ידי הוועד המרכזי של המפלגה הסינית, והוא יצא לסין יחד עם ג'ודג' טובי, מזכיר הוועד המרכזי של רק"ח והממונה על קשרי החוץ של המפלגה.

וילנר אמר בצאתו, כי הפעם הראשונה שראשי שתי המפלגות נפגשו היתה ב־1956. אז הוזמנה משלחת מטעם מק"י לוועידה של המפלגה הקומוניסטית הסינית בראשותם של מאו־טסה־טונג והמנהיגים ההיסטוריים. הפעם ההזמנה באה לא במסגרת של אירוע מרכזי, אלא כמפגש בין מנהיגים משני הצדדים.

המשלחת תחזור לארץ בעוד כשבועיים.

קרובי משפחה אבלים ממתינים בבית הלוויות של מאנילה לגופות 50 נוסעי המטוס הפיליפיני שהתרסק ביום ו' בצפון המדינה. נראה שטייס המטוס איבד את כיוון הטיסה בערפל כבד. המטוס התרסק על צלע הר פונו המרוחק כ־200 ק"מ ממאנילה, שגובהו כ־2,200 מטרים במרחק של כ־60 מטרים מפסגתו. (צילום: א.פ.)

להודו יש פצצה גרעינית טוענים מקורות בלונדון

מאת דליה שרון, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר").- הטענה ההודית, כי יש בידם יכולת לייצר פצצה גרעינית, אך לא פצצה ממש, אינה נכונה – טוענים מקורות מודיעיניים בלונדון המצטטים מקורות רשמיים בארה"ב.

לדברי המקורות, יש בידי ממשלת הודו פצצות אטומיות מוכנות, הממתינות לניסוי. ההודים התכוונו לנסות את הפצצות ב־1984, אך נרתעו בשל לחץ אמריקאי ובינלאומי.

המדובר בפצצות ניידות ולא במתקן האטומי הניסויי, שהופעל בהודו ב־1974 „למטרות שלום". ההודים התכוונו לנסות את הפצצות במדבר רג'יסטאן בצפון מערב הודו, סמוך לגבול פקיסטאן.

המקורות בלונדון טוענים, כי פיתוח הפצצה החל לאחר עלייתה מחדש של אינדירה גאנדי לשלטון ב־1980, וכי בתחום הגרעיני מתקדמת הודו בהרבה לעומת פקיסטאן. אף שאין הוכחות ביצועיות, טוענים המקורות בלונדון כי להודו גם תוכניה לפיתוח פצצת מימן.

רווחי תרכובות ברום ירדו השנה ב־8 מיליון דולאר

מאת דוד מושיוב, סופר „דבר"

היקף הייצוא של המפעל „תרכובות ברום" בשנת הכספים 87־1986 הגיע ל־200 מיליון דולאר, כאשר ארצות המזרח הרחוק מהוות קנין חשוב. יפאן רוכשת תרכובות ברום בהיקף 25 מיליון דולאר, וסין רוכשת באמצעות מתווכים שונים מוצרים אלה בהיקף של 8 מיליון דולאר בקירוב. ישראל מייצרת 25 אחוז מכלל הייצור של ברום ומוצריו בשוק העולמי.

בתשובה לשאלה מסר סמנכ"ל לתפעול של המפעל יגאל הנגבי, כי בגלל הקפאת שער הדולאר וירידת שער הדולאר בחו"ל, ירדו רווחי המפעל השנה ב־8 מיליון דולאר, לעומת רווחים של 15 מיליון דולאר אשתקד.

נמסר, כי בשלוש השנים האחרונות השקיע המפעל בהגדלת ייצור, בתשתית וכן בהרחבת כושר הייצור 35 מיליון דולאר.

صورة عن الأصل

هكذا من الأصل

חזרה לתוכנית אלון

מאת אבנר רגב

שתי גישות עיקריות רווחות כיום בציבור הישראלי – האחת של אלה התובעים את שלמותה הטריטוריאלית של הארץ; האחרת, של אלה המוכנים לוויתורים, גדולים או קטנים, למען השלום. החשוב בעיניהם יותר משלמות הארץ.

עוד ב־27 בדצמבר 1979 כתב יגאל אלון, במכתב אישי לראש־הממשלה דאז מנחם בגין (המכתב לא פורסם עד עתה): "... ברצוני להציג לפניך את השקפתי בדבר האפשרות להעניק לישראל את מירב הבטחון אם צה"ל ייערך מחדש לאורכו של איזור הבטחון הבלתי־מאוכלס ערבים, אל מול החזית המזרחית, ובדרום רצועת עזה, על בסיס הסכמי קמפ־דייויד... מובן שאף פעם לא נוכל לוותר על בעלותנו הכוחלטת באיזור הבטחון. היערכותנו לאורכו ולרוחבו, במסגרת הסדרי־הביניים – קרי האוטונומיה – רק תחזק את מעמדנו לקראת ההסכם על השלום וקביעת הגבול בין ישראל וירדן בבוא העת".

באוקטובר 1979, בהרצאה באוניברסיטת תל־אביב קבע אלון: "...בלא פתרון הבעיה הפלשתינאית, מבחינתה המדינית וההומניטארית, לא יושג השלום המקיף באיזור, וכזה שהושג עד עתה ספק אם יאריך ימים. על ישראל להיות נכונה לדלג על שלב האוטונומיה ולשאת־ולתת לאלתר על שלום מקיף עם ירדן ועם הפלשתינאים...".

אחרי 20 שנות ישיבה בשטחי יהודה שומרון ועזה, תופס ההיבט הדמוגראפי משקל גבוה יותר ויותר בכל דיון על עתיד שטחים אלה. ב־1986, על־פי השנתון הסטאטיסטי לישראל, היו במדינת ישראל, במסגרת הקו הירוק, כ־4,266,000 תושבים, מתוכם כ־749,000 לא יהודים – 577,600 מוסלמים, 99,400 נוצרים ו־72,000 דרוזים ואחרים. במסגרת ממשל צבאי שולטת ישראל על אוכלוסיה נוספת של 793,000 ערבים ביהודה ושומרון וכ־510,000 ברצועת עזה. סה"כ נמצאים תחת שלטונה של ישראל כשני מיליון תושבים לא־יהודים. ההבדל בין האוכלוסיה הערבית בישראל ובין האוכלוסיה הערבית ביו"ש ובעזה מתמצה בכך, שלאלה יש תעודת־זהות ודרכון ישראלים ולאלה עדיין אין. פרט לכך הם בעלי אותה תרבות, אותה שפה, אותן משפחות, אותה דת ואותה מסגרת התייחסות פוליטית – בקצרה, פלשתינאים.

לאחר 20 שנות ישיבה בשטחים נראה כי אנו חוזרים לעמדות הפתיחה, כפי שהיו לאחר מלחמת ששת הימים, כלומר לרעיונות המרכזיים של תוכנית אלון:

● מדינת ישראל הוקמה כמדינה יהודית, בעלת משטר דמוקראטי ואופי ציוני;

● זכותם של היהודים להתיישב בכל חלקי ארץ־ישראל, אך אין זכות זו מתממשת בכל עת ובכל מקום.

משני עקרונות בסיסיים אלה, שביסודם מונח הרצון להימנע משליטה על עם זר, נובעות ארבע הנחות: א. חתירה להסכם שלום שיחייב את הצדדים; ב. קביעת גבולות ברורים ומוכרים עם המדינות והעמים השכנים; ג. קביעת הסדרי בטחון במסגרת אזורי בטחון; ג. תחילת פתרון הבעיה הפלשתינאית במסגרת פלשתינאית/ירדנית.

אזרחי ישראל חייבים להבין כי הבעיה הפלשתינאית היא גם בעייתם, ואין הם יכולים להתחמק ממנה במלים ובסיסמאות שאבד עליהן כלח. בעיה זו היא גרעין הסכסוך כיום ויש לעשות מאמץ עליון ליישבה. סיפוח השטחים, על אוכלוסייתם, יביא לחיסולה של המדינה היהודית, הדמוקראטית והציונית (הזכות לבחור ולהיבחר לכנסת עלולה להביא לכך שלאחר הסיפוח יהיו בבית־המחוקקים כ־40 ח"כים לא יהודים).

מאידך גיסא, ויתור מוחלט על השטחים והקמתה של מדינה פלשתינאית יביאו להתגבשות ישות פוליטית עוינת למדינה, שלרשותה יעמדו כל אותם כלים שיסייעו לטיפוח עוינות זו. ועוד: ויתור מוחלט על השטחים עלול ללבות בארץ מאבק פנימי, שיידרדר עד למלחמת אזרחים. על בסיס עקרונותיו של אלון יוכלו הגורמים הפוליטיים העיקריים בארץ להגיע לכלל הבנה ביניהם. הנהגה אמינה, שתטפח את זיקת העם כלפיה, שתעשה נפשות בציבור להחלטותיה, שתאמר את דברה בבהירות ובנחישות ולא תתחמק ממסקנות מכאיבות, הנהגה כזו עשויה לחולל שינוי בדעת הקהל ולממש ויתורים טריטוריאליים תמורת הסכם שלום עם הפלשתינאים ועם ירדן.

לאחרונה אנו עדים לתהליך מוגבר של פלשתיניזציה בקרב ערביי ישראל. התביעות שמעלים דובריהם המרכזיים, הן במישור האידיאולוגי יותר מאשר במישור המעשי. פעילות חברי הכנסת הערבים ופעילותם של ראשי המועצות המקומיות הערביות ממחישות זאת. אין מסתפקים עוד בסלילת כביש או בהקמת בית־ספר, אלא תובעים שוויון זכויות מלא לתושביה הערבים של הארץ, שוויון שילווה בפעולות חקיקה מתאימות, וכן הכרה בזכות הפלשתינאים להגדרה עצמית. ערביי ישראל כיום הם חלק מהבעיה הפלשתינאית שישראל חייבת להתמודד איתה.

בשנות החמישים של המאה התפוררה הרפובליקה הצרפתית על רקע הוויכוח על עתיד אלג'יריה. ממשלות קמו ונפלו, פרצה מרידה בצבא צרפת ומלחמת אזרחים עמדה בפתח. יתכן שאנו עומדים עתה בארץ על ספה של תקופה דומה. אין לנו הנהגה המקובלת על רוב העם, אין רצון קולקטיבי לפתרון, אין נכונות להסתכן, פוליטית ואישית, נוכח סיכויים אדירים, וגרוע מכל – מתנערים מאחריות ומטילים אותה על העם כולו (שב"כ, פולארד). הכסאולוגיה תפסה מקומה של האידיאולוגיה.

הפרשות האחרונות (שב"כ, נאפסו, פולארד), שזעזעו את הארץ, הן תוצאה ישירה של ישיבתנו בשטחים, ללא פתרון מדיני באופק. הגיעה שעתה של הנהגה אחרת, הנהגה שתוביל את העם לקראת פתרון הבעיה הפלשתינאית, שתדע כי אין שלום ללא פשרה וויתור, ואפילו מדובר בוויתור על זכות היסטורית מקודשת. לא יתכן שלא תימצא הנהגה חלופית, הנהגה שלא תהיה כבולה לסיסמאות העבר ושהעמדות הפוליטיות שלה לא יהיו פרי טריקים פוליטיים.

ב־9 בנובמבר 1979 פירסם אלון מאמר בעתון "מעריב", תחת הכותרת "אתיקה בפוליטיקה", ובו הוא כתב: "אתיקה בפוליטיקה היא אמת, לגבי עובדות, מועמדים, מצע והגשמתו. אמת על מדיניות, על תהליך ביצועה, על האמצעים הנדרשים לכך ועל המחיר שיש לשלם עבורה. אמת בדיווח על מצב מדיני, כלכלי וחברתי. אמת בדיווח על מאורעות, מספרים, תהליכים, הצלחות ומשגים. אמת בהבטחות ואמת בתביעות. שקר בפוליטיקה כמוהו כהזרקת רעל במחזור הדם הלאומי..." וכל המוסיף גורע.

הר הבית בידינו

מאת מושה גור

ברשימתו ("דבר", 25.6.87), חוזר מאיר בראלי ודן בשאלת מיליון יהודים וירושלים, משתי נקודות ראות עיקריות: אם מותר לעסוק בשאלה כזאת לפני שהיא מתעוררת בחריפות במציאות, ואם בהווה עצם הדיון סכנה של ויתור?

אציין, סוגיה זו אכן עלתה בשיחה שלי באוסטרליה, אשר בה הדגשתי את החשיבות העליונה שאני מייחס לעליה לישראל. מעל ומעבר לכל מטרה ציונית אחרת. ובזה אני מאמין: האדם היהודי הוא העיקר והוא גם הקובע בעצם את גבולות האדמה היהודית ובמיוחד את אופיה של המדינה היהודית.

הדגשתי, בין השאר, שאילו היו כאן שמונה מיליון יהודים, היו פני כל הדברים במדינה שונים: היינו רוב מכריע היכול לנהוג בכבוד ובצדק גם במיעוט הערבי הגדול ביהודה, שומרון ובעזה, מבלי לפגוע באופיה היהודי של המדינה.

האומנם נשקפת סכנה ריאל־פוליטית מהשוואה כזו? אני מוכן להניח שעלול מישהו, היכן שהוא ומתי שהוא להשתמש בה – אם כי מעולם היא לא הוצגה כגישה או תוכנית פוליטית – אך אין לי ספק בשני דברים:

האחד: ויכוח פנימי כזה עם יהדות הגולה על קדימות בציונות לא יגרום אי פעם למלחמה בינינו לבין שכנינו כפי שעשו סיסמאות קיצוניות כגון "אף שעל", "מוטב שארם־א־שייך בלי שלום", "גם מקורות הליטאני הם שלנו", "אין ישות פלשתינאית", "נמתין לטלפון", "סטאטוס קוו", "אף קטיושה בקריית־שמונה".

השני: סיסמאות אלה לא רק יצרו מצב המזמין למלחמה, אלא הביאו בסופה לוויתורים מפליגים – שכפי הידוע אני לא הסכמתי לחלק חשוב מהם ואף הבעתי אי הסכמתי זאת.

לכן הנזק העלול להיגרם אפסי וכן גם התהודה הפוליטית החיצונית. היחידים העלולים להתרגש ולנסות לגרום לי, אישית, נזק, הם הקיצונים בישראל, ומולם התמודדתי בעבר ואמשיך לעשות כך בעתיד.

אשר לעמדתי לגבי ירושלים – ניסחתי אותה בבירור ביום ירושלים האחרון (אגב חודשיים אחרי השיחה באוסטרליה) – בדברי אל עשרת אלפים צנחנים ומשפחותיהם, ובהסבירי מדוע לא רק שיחררו הצנחנים את ירושלים אלא מדוע נלחמנו גם נישאר בה:

שידעו להסתער על בתים שידעו לשמור על התושבים הערבים;

שידעו לכבוש רבעים ולספק לתושביהם מזון ומים;

שידעו לטהר רחובות ולשמור על רכושם משוד וביזה;

שעלו אל הר־הבית והכותל המערבי עם ירושלים של זהב ושרו על הר הצופים את ירושלים של ברזל ואש ושכול;

שבמלוא שמחתם לשחרור הכותל התפללו בו "תחנון" ולא רק "הלל";

שידעו לצהול עם קול תרועת השופר ולהמות בקול חרישי את שמות חבריהם שנפלו;

שחשו במשק כנפי ההיסטוריה היהודית קדימה אך לא שכחו לשנייה את הכאב האנושי הנשאר מאחור;

שאיבדו את מיטב חבריהם בקרב של יומיים אך ממשיכים לטפל במשפחותיהם במשך עשרים שנה;

שהרימו עיניים לא מאמינות אל הדגל הלאומי על הר־הבית ועל הכותל המערבי – השפילו עיניהם אל המעלות הבנויים והבתים המבוצרים – ואמרו לעצמם בתמיהה: כל זאת עשינו אנחנו.

שעלינו לירושלים כלוחמים; התקבלנו על ידי תושביה כמגינים; החזרנו אותה לעם כמשוחררים אוהבים.

ירושלים היא שלכם – לנצח

זו אמונתי העמוקה ולכך אפעל גם בעתיד: שירושלים תהיה עיר של שלום, שוויון, כבוד הדדי ודו־קיום פוליטי, כאשר הרוב הגדול של אוכלוסייתה יהודית. כי רק בתנאים אלה תוכל אמנם ירושלים להישאר בירת ישראל השלמה, המאוחדת וההיסטורית.

הוועדה שהלכה לאיבוד

מאת יוסי פניני

בימים אלה קיבלו חברי מרכז מפלגת העבודה מכתב חתום בידי מזכ"ל המפלגה עוזי ברעם, המביא לידיעתם את שמות ראשי ועדות לשכת המפלגה וקורא לחברי המרכז להגיש מועמדותם לחברות בוועדות.

רשימת הוועדות מרשימה – עשרים ושתיים ועדות, שתחומי ענייני מקיפים את חיינו המדיניים, הכלכליים, החברתיים והמפלגתיים. עשרים ושניים תחומים, שמן הדין שמפלגת העבודה תחווה בהם דעתה ותטביע עליהם חותמה על־פי תפיסתה הרעיונית.

הפעלתן של הוועדות תהיה המבחן האמיתי לתהליך הדמוקרטיזציה במפלגה, כלומר, להעמקת מעורבותם של חברים מן השורה בתהליך קבלת ההחלטות ובמעקב אחר הגשמתן. אם תשכיל הנהגת המפלגה לתת עדיפות מרבית לעמדות ולכיוונים שיוצאו מן הוועדות האלה, תהיה זו לה תעודת כבוד. כיוון הוועדות האלה צריך איפוא להיעשות בהתחשבות במצבה המיוחד של מפלגת העבודה כיום. מחד גיסא, שוב אין זו מפלגה באופוזיציה אלא מפלגה בשלטון, ומוטלת עליה אחריות גם לתדרוך שליחי המפלגה בזרועות העשיה והשלטון. מאידך גיסא, המפלגה היא רק בבחינת שותפה לשלטון, הנושאת עיניה לשלטון. אנשי הוועדות מן הראוי שיביאו בחשבון, שהמלצותיהם ורעיונותיהם עשויים לקבוע לכאן או לכאן בתהליך ההכרעה הממשמש ובא – יום הקלפי.

על הרקע הזה מן הראוי לבחון את רשימת ועדות הלשכה. יותר משיש מה להעיד על מה שהיא מכילה, יש מה להעיד על מה שאינה מכילה. ועדה אחת הלכה לאיבוד – וכנראה לא במקרה. משום־מה זו דווקא הוועדה העוסקת בנושא "דת ומדינה". כחבר פעיל, דתי, במפלגה איני תמה על כך. זה יותר משמונה שנים לא נערך כל דיון בפורום רשמי של מפלגת העבודה על עמדתה בשאלות דת ומדינה. אמת, לקראת מערכת הבחירות האחרונות ולקראת ועידת מפלגת העבודה הוקמו צוותי חשיבה בנושא דת ומדינה, ואף התקיימו בהם דיונים מרתקים בהשתתפות ערה של רבים וטובים, שמבינים עד כמה עמדה ברורה בנושא זה חיונית למפלגה, אבל בשנים האחרונות הועלה הנושא שלוש פעמים על סדר יומו של מרכז המפלגה וכל פעם נדחה כשל נושאים "בוערים".

הנוסח של הצעות ההחלטה של ועידת מפלגת העבודה שונה ברגע האחרון מטעמים פוליטיים (לא אידיאולוגיים). בוועידה עצמה נדחה הדיון – ואין יודע למתי. בלשכת המפלגה אין כל נציגות לחברים הדתיים הרבים במפלגה.

לאחרונה נהייתה הקדמת הבחירות למטרה מקודשת במפלגת העבודה – מטרה המקדשת אמצעים רבים. משנה כשרות מצאו מנהיגי המפלגה במגעיהם עם ראשי מפלגות הרבנים, המנהיגים מפלגות דתיות חרדיות אנטי־ציוניות, ועם ח"כ דתי יחיד, שלא רק הצהרות אלא חיי מעשה ומשפט שלו מלמדים בעליל, שמבחינתו "מוסר ופוליטיקה לא הולכים יחד". חברים דתיים במרכז המפלגה פנו בכתב אל מזכ"ל המפלגה והתריעו חריפות נגד היסחפות זו של "בכל מחיר". הנחת היסוד של החברים היא, שאולי מהלכים אלו יבטיחו קיום בחירות קרובות, אך את הנצחון בהן ודאי לא יבטיחו. אך גם אם תנצח מפלגת העבודה בבחירות הקרובות, חובותיה והתחייבויותיה למפלגות הדתיות החרדיות ייזכרו לה – והתשלום יהיה כבד. בלי ספק יתבטא הדבר במחיר הפוליטי, אך בעיקר בנזק שייגרם לדמותה התרבותית־יהודית של מדינת ישראל.

על התרעתם נענו החברים הדתיים בכתב. מזכ"ל המפלגה טען נמרצות בתשובתו, כי זו "חוצפה וכסילות לטעון כן, שהרי באורח התייחסות זה לא תוכל מפלגת העבודה לנהל מו"מ הוגן עם שום גוף פוליטי, ולא יימצאו אנשים בתוכה שירצו כך לעשות".

כל המתבונן בחברה הישראלית ובמפעל הציוני יודע, כי שאלת היחסים שבין דת ומדינה ובין דתיים ושאינם דתיים היא אחת משאלות־המפתח של קיומנו. במפלגת העבודה נקבעה "דה־פאקטו" דרך התייחסות לסוגיה זו – שלא קיבלה כל אישור של פורום מחייב ומתאים. זו התייחסות הרסנית וחסרת אחריות. לטיפול הפרגמאטי בנושא ערכי מרכזי יש מחיר גבוה ביותר ואותו, בעל־כורחה, תשלם מפלגת העבודה. ועדת לשכה בנושא דת ומדינה לא הלכה לאיבוד – היא פשוט לא היתה שם. חבל.

הקצנה בנוער: הדקה ה־90

מאת אורי גורדון

מימצאי סקר שנערך באחרונה מציירים תמונה מדהימה: 40% מבני הנוער בארץ תומכים בארגוני טרור, בפעולות נקמה ובלקיחת החוק לידיים: 10% מהנשאלים הצעירים בסקר תומכים בכהנא: 30% נוספים הצהירו כי יש להם נטיה ברורה לעמדות הכהניים. מערכת החינוך, המערכת הפוליטית, הורים וכל איש מישראל שאינו נגוע בגזענות חייבים לשאול את עצמם היכן נכשלו, אם בתוכנו, תחת אפנו ממש, צמח לנו פרי באושים כזה.

במצב הזה, חינוך לדמוקראטיה בבתי־הספר הוא בגדר נסיון לכבות את האש יותר מאשר נסיון למנוע אותה. זה מקרה של קוצר־ראות מובהק, כמו בימיה הראשונים של מגפת הסמים בבתי־הספר. הורים ומורים נדהמים התגוננו אז, בטענה הבלתי משכנעת, כי לא העלו על הדעת שבציבורנו התמימים והעוקצניים יתבשמו מניחוח חשיש. כך גם בעניין הגזענות. מי האמין – תוהים מחנכים והורים – שבין בני הנוער היפים והתוססים הללו, עתיד האומה ועטרת ראשינו, גוברת הנטיה לכהנא ולעדתו.

לא זו בלבד שהחינוך לדמוקראטיה בבתי־הספר נותר בשוליים, משתרך בעייפות מאחורי שיעורי המאתמטיקה, הספרות, הגיאוגרפיה, האמנות והבישול, אלא שהוא מקנה את הטכניקה של הדמוקראטיה יותר מאשר את ערכיה. לימדו בבתי־הספר על שיטות בחירות שונות, על הפרדת רשויות ועל מבני מפלגות והתאגדויות פוליטיות למיניהן. פחות זמן הקדישו למושגי היסוד הדמוקראטיים: שוויון, סובלנות, חירות הביטוי ושלטון החוק.

יהיה זה כמובן משגה חמור לתלות את קולר קיצוניות הנוער במערכת החינוך בלבד. זו, כידוע, אינה פועלת בחלל ריק. יותר מאי־פעם חשוף כיום הנוער להשפעות מחוץ לבית־הספר. המערכת הפוליטית – בעיקר מן הימין ומן השמאל הקיצוני – פולטת ללא הרף מסרים שמשמעותם ביזוי וזלזול של ערכי הדמוקראטיה הבסיסיים ביותר.

בני גיל ההתבגרות נוהים מטבעם לקלוט פתרונות פשטניים, מהירים, חדים וקולניים של שלטון הכוחני. הם מעריצים אותם על־פני תהליכים ארוכים של שלטון החוק, שנגזרת ממנו מערכת משפטית המתנהלת לאט. הצהרות מסוג: "אם הצבא לא ישליט סדר, אנחנו נעשה זאת"; "דם ורכוש יהודי לא יהיה הפקר, אנחנו נקום" – נשמעות לנוער גבריות ואמיצות יותר מאשר פליליות ומטורפות. ההכרזה: "ערבים מבינים רק את שפת הכוח" עלולה להישמע הגיונית ומעשית, לא אווילית וחורשת רע. ברוח זו לכך הצהרה מסוג "אני מצפצף על החוק האוסר מפגשים עם אנשי אש"ף; יש דברים החשובים יותר מן החוק", שנשמעה באחרונה מפי אישים מן השמאל; הצהרה כזו נותנת לכאורה הכשר לכל אזרח צעיר לצפצף על החוק כראות עיניו ולמצוא צידוק טוב לעשות זאת. דוגמא מאלה הימים, מפי נער בן 17: "אני מצפצף על החוק המתיר לערבים לבוא לחופי הים. הם פוגעים בכבודן של הבחורות שלנו".

אין תרופת־פלא לעקור מן השורש את תופעת ההקצנה אצל הנוער. השלב הראשון צריך להיות בלימתה, ברגע שההקצנה תיהפך לאופנה – יקטנו מאוד הסיכויים להרחיק את הנוער מנגע הגזענות. הדרך היעילה להילחם בגזענות היא לטעת בנוער, בפעילות נמלים ממושכת, את עקרונות הדמוקראטיה על־ידי העלאת הנושא לדרגת מקצוע בכורה, כמאתמטיקה או כלימודי אנגלית. במאמץ משותף של מחנכים, פוליטיקאים שאינם נסחפים אחרי תת־תרבות החוצנות והורים מודאגים באמת, המשלימים את מלאכת החינוך, ניתן יהיה לעצב אישיות דמוקראטית, הומאניסטית, יהודית וציונית.

אם לא נירתם למלאכה הזאת, אנו עשויים להיות "מופתעים" כאשר יתברר, כבר במערכת הבחירות הקרובה, שחלק גדול מן הדור הצעיר נוטה לקיצונים הבלתי־שפויים. סימנים מראים רבים מצביעים כי כבר הפסדנו זמן יקר במלחמה נגד כהנא ועדתו. אל תעלה בדעת איש המחשבה הנואלת, כי "אצלנו זה לא יכול לקרות". זה יכול לקרות, ואם לא נציב סכר בזמן – זה אמנם יקרה.

פתרון אחר

מאת אביגדור פרי

בזירה הפנימית בישראל נוצר שוויון בין הכוחות הפוליטיים הגדולים. שוויון זה, העלול להימשך עוד שנים הרבה, מונע קבלת החלטות מרחיקות־לכת ומוביל בהכרח לקפאון מדיני. אבל, כידוע, אין דבר בחיים המתמיד במצבו לעולם ועד. במוקדם או במאוחר יתרחש משהו, אם בצורה דרמאטית ואם כתהליך שיוביל להכרעה.

הסכנה שבקפאון דוחפת להעלאת מחשבות בכיוון פתרונות־ביניים, כפי שמציע למשל אלוף (מיל') שלמה גזית: למסד מצב זה של האי־החלטה ולתת לחיים להבשיל החלטה "טבעית" משלהם, אם בכלל (קוריאה, גרמניה וקפריסין הן דוגמאות למצבי־ביניים מתמשכים של חלוקה). אבל, להערכתי, הכוחות הפועלים אצלנו חזקים והזירה חלשה מכדי שפתרון־ביניים שכזה יוכל להתקיים לאורך־זמן: במוקדם או במאוחר שוב תוצת האש. רק תהליכים אקטיביים שכרוכה בהם פעילות כלכלית – כזאת שבכוחה לאזן אינטרסים נוגדים – עשויים להעלות פתרון כלשהו וליצור בשטח עובדות מוצקות, באופן ש"כל הצדדים" המעורבים יצאו נשכרים ורק גל של טירוף יהיה בו כדי לקעקע את המציאות שתתהווה.

הפתרון ההגיוני ביותר הוא, לכן, בגיבוש מודל פוליטי לשטחים שמעבר לקו־הירוק שונה מכל שהיה עד כה, כיוון שכל פתרון מן המוכרים יוצר נקודות חיכוך חזקות מכדי שיוכל להתממש ולהתגשם. הפתרון המוצע על־ידי הוא בינאום של השטחים – "המשוחררים" או "הכבושים" – כולל ירושלים המזרחית. בפועל מדובר בכינון מסגרת שלטונית פוליטית שתכלול נציגים פלשתינאים, נציגים של הישוב היהודי ביו"ש ונציגים של החברות הקבועות במועצת הבטחון. לצידה תקום מסגרת שלטונית דתית שתייצג את שלוש הדתות. מתכונת זאת תאפשר קיום לישות הזאת בלי שתיהפך

• למדינה פלשתינאית כחשש של יהודים ותקוותם של פלשתינאים, ובלי שתתפוס סופית למדינת־ישראל כחשש של פלשתינאים ותקוותם של יהודים.

ישות "בין־לאומית" חדשה כזאת תזכה בעידוד ובטיפוח הניתנים ל"בן מאומץ", מבחינת הפיתוח הכלכלי. עידוד נכון עשוי להפוך אותה למרכז בנקאות של המזרח התיכון כמו שהיתה לבנון בזמנה וכן לנקודת הקשר והתיווך בין מדינות־ערב לבין ישראל (פרנסתם של המתווכים מובטחת). ישות זו תאפשר, למשל, למדינות־ערב לנצל את היתרונות שיש לישראל בשוק המשותף ובהסכם הסחר החופשי עם ארה"ב כתחנת־ביניים.

לגבי הפתרון הדמוגראפי, אני מציע שייקבע מראש מספר האוכלוסים שיותר להם להשתקע בתחומי הישות החדשה והוא יחולק בין יהודים אזרחי ישראל, פלשתינאים אזרחי ישראל ופלשתינאים שאינם אזרחי ישראל, באחוזים מוגדרים פחות או יותר. לישות זו תהיה נציגות מדינית משלה והיא תהיה תלויה בישראל ובירדן. הבטחון הפנימי יהיה בסמכות ישראל למשך 25 שנה ולאחר מכן בסמכות משותפת ישראלית־ירדנית.

מובן שסיכוייה של ישות זו להתקיים ולפרוח יהיו רבים יותר, ככל שיהיה כינונה חלק מתכנית כלכלית נרחבת יותר למזרח התיכון, כמו "תכנית מרשל החדשה" שתביא לקידומם של פרוייקטים אזוריים נרחבים וליצירת אינטרסים כלכליים משותפים שיהיה בהם לחולל תמורה פוליטית באזורנו. להערכתי, זהו הפתרון האופטימלי האפשרי לנוכח מאבק הכוחות והתפיסות בארץ ובאיזור והוא המשך הגיוני להסכם קמפ־דייויד, לרעיון האוטונומיה ולתפיסת "איכות החיים" של פרס ורבין.

הלוח הכללי

דירות למכירה

ביקוש דירות

עסקים

אולמות

מכוניות

רוצים לקנות

הצעות עבודה

מקררים

הלוואות

ריפוי והרזיה

פוליש ונקיון

נרשמו לנישואין

שונות

הכרזות

ישועים

ריפוי והרזיה

אם הסטודנטים יצאו לרחובות
גם תיכוניים יכולים

מאת שלמה צדקיהו

מעבר לשאלה מה יהיה בסופו של גובה שכר הלימוד, מאבקם של הסטודנטים העיד על כוחם. התיאום בין תלמידי כל האוניברסיטאות היה הדוק, הם הצליחו להחדיר את עניינם לתודעת הציבור ולהעסיק בו את המפלגות, את חברי־הכנסת ואת שרי הממשלה. ימים רבים לא ירד הנושא מעל דפי העיתונים, והם עצמם אף זכו לאהדה ציבורית. את מאבקם אירגנו היטב – אינפורמציה הגיעה לתקשורת, אוטובוסים ניצבו מוכנים להסיע מפגינים, וימי ההפגנות תוכננו כך שמירב הסטודנטים יגיעו להפגנות.

הוכח שהסטודנטים יודעים לנהל מאבק ציבורי ולהבקיע לתודעת הציבור. סיבת הצלחתם נעוצה אולי במיומנות הארגונית של ראשי הסטודנטים ואולי באווירה הרעשה השוררת בארץ. האוזרח נתפס כיום כבודם בעל זכויות ולא כאובייקט שהשלטון יכול לעשות בו בכל העולה על רוחו.

אין לבטל גם את הלקח שלמדו הסטודנטים הישראלים מעמיתיהם בספרד ובצרפת. האירועים שם הוכיחו כי ממשלות אינן יכולות לעמוד מול מאבקם של סטודנטים על עניינים סטודנטיאליים.

האמון במוסדות ההשכלה הגבוהה ובהנהלותיהם התערער בשנים האחרונות. ציבור הסטודנטים מתייחס אליהם בביקורתיות רבה, מה גם שהמשבר הכספי של האוניברסיטאות הוא לא במעט פרי הניהול הכושל. אירועי השבועות האחרונים הגבירו גם את אי־האמון במשרדי הממשלה המטפלים בענייני ההשכלה הגבוהה. כיוון שהסטודנט הישראלי פתוח לנעשה בעולם יותר משהיה בעבר וגם ביקורתי יותר מבעבר, בשלו התנאים ליציאתו לרחוב.

כמדינות השונות תלמידי בתי־הספר העל־יסודיים הולכים שכם אחד עם הסטודנטים. כך היה בסוף שנות השבעים באירופה ובארה"ב וכך היה לאחרונה בצרפת ובספרד. בישראל תלמיד תיכון יוצא רק להפגנות־מטעם, אולם הפעם הצטרפו להפגנות של הסטודנטים קבוצות קטנות של תלמידי תיכון. אולי גם אצלנו נפרץ איזה פתח בכיוון הזה, ותלמידי תיכון מתחילים להיות מודעים לכוחם. אפשר שגם אצלנו, כמו בארצות אחרות, נחזה בעתיד בשיתוף פעולה בין מפגינים סטודנטים למפגינים תיכוניסטים. „לזכותה" של מערכת החינוך ייאמר, שהיא מספקת סיבות טובות ליציאה למאבק.

אישי חינוך שאלו לא אחת, אם חוקי להוציא תלמידי תיכון לרחובות. לכותב שורות אלה נראה, שהדבר לא רק חוקי אלא גם חינוכי.

ראוי להביא לעניין זה תקדימים מארצות אחרות. השאלה עלתה בכל עוזה בעיצומה של מלחמת וייטנאם, כאשר בתי־ספר בארה"ב אסרו על תלמידיהם לארגן הפגנות פוליטיות או להשתתף בהן. לאחר שהנושא הגיע אל בית־המשפט נקבע, כי יש להרשות לתלמידים כל מה שמרשים למבוגרים, בהיותם אזרחים בחברה דמוקרטית. השופט הדגיש כי „הקונסטיטוציה אינה נעצרת בשערי בית־הספר" והוסיף, כי לבית־ספר יש אפילו אחריות מיוחדת בהגנה על זכויותיהם האזרחיות של התלמידים, כי בית־הספר הוא הסדנה שהם לומדים בה תהליכים של מעורבות פוליטית.

הגישה הזאת עדיין אינה מקובלת על אנשי חינוך רבים, אבל לנוכח מציאות משתנה ייתכן שגם הגישה הקיימת תשתנה.

(הכותב הוא ראש המכון לדמוקרטיה בבית ברל)

התרות קט־רגל בין נבחרת תלמידי התיכון בראשל"צ לנבחרת בכירי מועצת העיריה במסגרת יום הנוער השנתי שבו מתחלפים אלה עם אלה בתפקידים

תושיה ושברה

מי אמר שהמורים שמרנים? „מורה" נתפש כמלה נרדפת לשמרנות, לא תמיד בצדק. מנהל בית־הספר תלפיות מזרח בירושלים, מוטי ברעם, ניסה, באמת ניסה, להתמודד בצורה מקורית עם מכת הקיצוץ בשעות ההוראה שנחתה על בית־ספרו. הרעיון פשוט: במקום שעת הוראה של ארבעים וחמש דקות, ילמדו המורים שלושים דקות בלבד וכך במקום כל שתי שעות הוראה יהיו לו שלוש שעות הוראה. בזמן שייחסך יהיה אפשר עם הצוות הקיים לגוון את הלימודים. יותר שעות התעמלות, מלאכה, יותר אנגלית יותר מתימטיקה ואם נחוץ גם שיעורי עזר בהכנת שיעורים.

הרעיון נראה גם בר־ביצוע, ביחוד לאור עשרות מחקרים המוכיחים שזמן הקשב של ילדים אינו עולה על עשר דקות לשיעור.

חזון לחוד ומציאות לחוד. כשבא ברעם לממש את הרעיון התעוררו עשרות קשיים שגרמו לבסוף את זניחת תכנית היעול שלו.

מכשול אחד היו המורים. בכל שיעור יש מירווח של כמה דקות טובות בין הכניסה לכיתה ובין התחלת השיעור. בשיטת ברעם נאלצו המורים לוותר עליו. צריך היה לכוון, למקד, לגשת ישר לעניין בלי עיכובים, וזה לא התאים לחלק גדול מהצוות.

מכשול נוסף היו התלמידים. יותר שעות הוראה פירושו המעשי היה ילקוטים מלאים ספרים ומחברות והמון שיעורי בית שהלחיצו את התלמידים והעלו את מספר התלונות שלהוריהם.

הסתדרות המורים הירושלמית צפתה במתרחש בבית־הספר ולא התערבה, אבל נציגיה מסרו, שאם הניסוי היה נהפך לשיטה, קרוב לוודאי שלא היו מסכימים להרעה מרחיקת־לכת כל־כך בתנאי עבודת המורה.

על הניסוי דווח בעיתון הסתדרות המורים בירושלים „מידעתך" ונאמר שהוא הוכחה לכך שהמורה אינו שמרן.

מחינוך דל לבערות – להיגררות ימינה

מאת יעל פישביין

„לכל אחד יש בלב כהנא קטן. ככל שאתה יותר משכיל הכהנא שבך קטן, ככל שאתה פחות משכיל הוא גדל. מאחורי הצעדים של הממשלה נגד החינוך, כך אני מרגיש, עומדות כוונות סמויות להשאיר אזרחים בבערותם ולהובילם אל הימין הקיצוני". כך מפרש מזכ"ל הסתדרות המורים, יצחק ולבר, את הדלדול במשאבים הלאומיים המוקדשים לחינוך, בממשלות שהוביל הליכוד ובממשלת האחדות הלאומית.

בחודש האחרון הכריזו המורים על שורה של צעדי מחאה נגד קיצוץ תקציב החינוך. לא רק מפני ש־5600 מורים קיבלו מכתבי פיטורין, אלא בגלל הידרדרות מערכת החינוך. „מספר שעות ההוראה שמקצים כיום לתלמידים קטן משהיה לפני עשור שנים, ואילו הכיתות גדולות יותר. „מה כבר אפשר לתת לתלמידים במצב כזה? אם אתה יכול ללמד רק ארבע שעות ביום, בכיתה של 40 ילד, יהיו באלה שיישארו בתחתית הסולם עוד לפני שהתחילו. לילדים מאזורי מצוקה אין סיכוי במערכת כזאת. ואינני מדבר רק על כיתות גן צפופות, כמו אלה הקיימות כיום באזורי מצוקה בבאר־שבע, אלא גם על כיתות תיכון צפופות. בכיתות כאלה אין לחלשים בתלמידים סיכוי להגיע לתעודת־בגרות", טוען ולבר. להערכתו, אם המגמה הזאת תימשך יקומו בשנות התשעים פנתרים חדשים, שלעומתם ייראו פנתרי שנות השישים כחתולים. „בשנות התשעים הבעיה המעמדית תתחבר אל הבעיה העדתית ושתיהן יפוצצו את המבנה החברתי בישראל", אומר ולבר.

ולבר אינו מתרשם מהגל החדש של מעורבות הורים בבתי־הספר, הורים המוכנים להשקיע זמן וכסף רב בהשלמת מה שמערכת החינוך הולכת ומחסרת. „בשלומי ובירוחם הורים לא יוכלו לקנות שירותים בכוחות עצמם. אינני מתרשם מהורים מבוססים, המוכנים להשקיע כסף בקניית שירותי חינוך לילדיהם כדי להחזיק אותם יותר שעות מחוץ לבית. הילדים אינם מעניינים אותם. זה דור של הורים קאריירסטים, שהחינוך לא איכפת להם באמת; הם דואגים לעצמם ולעצמם בלבד. הם מתפקדים כאילו המחר לא חשוב, כאילו העתיד אינו קיים. לו מערכת החינוך היתה מעניינת אותם באמת, הם היו מוציאים לפחות עשרת־אלפים איש להפגנה מול בניין הכנסת. העובדה, שאינם מסוגלים להתארגן, מעידה על גישתם. הייתי מוכן שכל השביתות ייפסקו, אילו היו ההורים מתחילים להפגין. חוץ מאתנו, המורים, לא איכפת לאיש ואיש אינו נאבק. הפגיעה בחינוך היא בלתי־נסבלת; ההוראה נהפכה למקצוע יותר מתסכל משהיתה אי־פעם. אינני מבקש הרבה. כל מה שאני רוצה הוא שהכיתות יהיו יותר קטנות ושהילדים יקבלו יותר שעות". ככל שמספר המורים יותר גדול כן קטנה הצפיפות בכיתות וגדל מספר שעות ההוראה.

„לכל אחד כהנא קטן בלב"
מזכ"ל יצחק ולבר

האם המנהלים יקבעו?

הרעיון הוא של מנכ"ל משרד החינוך, ד"ר שמשון שושני. מנהלים יהיו רשאים לפטר מורים על דעת עצמם – מציע שושני – ולא כמו שמקובל היום, שסמכות הפיטורים היא בידי הפיקוח. ולבר מתנגד לכך, כי יש כאן פתח לפרוטקציוניזם. „בית־ספר הוא סיר לחץ גדול של יחסי־אנוש. אם תועבר סמכות הפיטורין למנהל, הוא עלול להשאיר בחבר המורים רק את חביביו; שיפוטו את איכות ההוראה של המורים לא יהיה נקי משיקולים אישיים. רוב המנהלים היות הם מורים לשעבר, שלא קיבלו שום הכשרה לאבחן מורים על־פי קנה־מידה מקצועי. אני חושש יותר לגורל מורים בתקופת נסיון מאשר לגורל מורים ותיקים. מדובר פה בקביעת גורלות של בני־אדם". הסתדרות המורים לא תאפשר מימוש הרעיון החדש אלא אם כן תכשיר מערכת החינוך מנהלים לאבחן בדרך מקצועית מי מורה טוב ומי לא. בצד דרישה זו תועלה עוד דרישה לתת סמכות ומו לידי ועד המורים בכל בית־ספר.

רעיון אחר שרוחה הסתדרות המורים הוא שצוות המורים ימנה מתוכו, בדרך דמוקראטית, את בעלי התפקידים בבית־הספר. ולבר מתנגד לדמוקראטיזציה של שיטת המינויים, בגלל המתח הרב שהיא עלולה להביא לחדר המורים. תכונות המועמדים יעותו בפרהסיה ותועלת לא תצמח מזה, לדעתו.

קיצוצים ושיבושים הם המלים השגורות ביותר כיום במערכת החינוך. הציבור כבר עייף, ולבר לא. „נשק השביתה הוא עדיין הדרך הטובה ביותר להעלות את הנושא לסדר היום הציבורי. הפגנות כבר אינן עושות רושם. לו היו ההורים יוצאים להפגין, יכולנו, המורים, להישאר בבית. כל עוד אין זה קורה אנחנו מוכרחים לשבות. שביתה היא מסר קיצוני וחד־משמעי. אין צורך להסביר הרבה, היא מובנת ומובן גם מה עומד מאחוריה. סימן שהצלחנו להעביר את המסר. מה תעשה אתו הממשלה? אינני מוכן להסתכן בניחושים".

לרשום? לא לרשום?

לרשום את הילד לכיתה א' או לחכות? תשובה על שאלה זו, המטרידה הורים לא מעטים, עשויה להימצא במחקר חדש שהכינה תמר טלטש, מהחוג לחינוך באוניברסיטת חיפה.

תמר טלטש בדקה את הישגיהם של ילדי כיתה א' באיזור חיפה ושאלה את מורותיהם כיצד הן מעריכות את רמת לימודיהם ואת השתלבותם החברתית. התברר כי צעירי המחזור, ילידי אוקטובר־דצמבר, הצליחו פחות בקריאה ובחשבון ומעמדם החברתי בכיתה היה נמוך מזה של בוגרי המחזור ילידי ינואר־מארס. כן נמצא, כי מידת הצרדה של הבוגרים פחותה משל צעירי המחזור, הדימוי העצמי שלהם יותר גבוה, ההסתגלות הריגושית יותר טובה והשליטה העצמית רבה יותר.

הפערים שנמצאו בין שתי הקבוצות בכיתה א' היו כל־כך גדולים, עד שהחוקרת סברה שיש לראות בצעירים קבוצה בפני עצמה ולטפל בהם בדרך מבוססת, כדי להקל עליהם להיקלט במערכת החינוך.

„חסך" קופת חסכון לחינוך בע"מ – חיפה

תמצית מאזן ליום 31 במרץ 1987

מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד חודש מרץ 1987 (בלתי מבוקר)

(בשקלים חדשים שלמים)

	31 במרץ 1987 (בלתי מבוקר)	31 בדצמבר 1986 (מבוקר)
מזומנים ובקופה ובבנקים	76,599	136,919
השקעות	1,214	1,435
הלוואות לעיריות	41,602,083	40,779,801
בניינים וציוד – בניכוי פחת	124,261	105,612
נכסים אחרים	626	807
	41,804,783	41,024,574
פקדונות הציבור	31,907,667	31,243,763
התחייבויות אחרות	36,193	124,075
סך הכל התחייבויות	31,943,860	31,367,838
הון עצמי	9,860,923	9,656,736
	41,804,783	41,024,574

תמצית דו"ח רווח והפסד לרבעון שהסתיים ביום 31.3.87

מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד חודש מרץ 1987 (בלתי מבוקר)

(בשקלים חדשים שלמים)

	לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ 1987
עודף נקי לתקופה	204,187

„חסך" קופת חסכון לחינוך בע"מ – חיפה

דו"ח על השינויים בהון, קרנות ועודפים

לרבעון שנסתיים ביום 31 במרץ 1987

מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד חודש מרץ 1987 (בלתי מבוקר)

(בשקלים חדשים שלמים)

	לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ 1987 קרנות ועודפים
הון עצמי לתחילת התקופה	9,656,736
עודף נקי בתקופה	204,187
יתרה לסוף התקופה	9,860,923

הדו"חות הכספיים הרבעוניים נערכו לפי אותם כללי חשבונאות לפיהם נערך הדו"ח הכספי השנתי המבוקר האחרון.

(–) מ. הרי
מנהל עסקים

(–) ח. ינקולוביץ
יו"ר

(–) ע. שטיינברג
מנהל

ועדת משנה להבנין ולבניה – חולון
ת.ב. 2602

הודעה על פי סעיף 149 (1)
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
ניתנת בזה הודעה כהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 6263
בגוש 6740 רח' גורדון מס' 17 חולון הכוללת מתן הקלה באחור בניה 6%

מסטח הכנרס 942/6 כ"ר בשתי הקומות
החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ב–1
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעירית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שהוגשה חייבת להיות בכתב ומנומקת.
ידוע לי כי הפירסום הנ"ל הינו על אחריותי בלבד ואינו מהווה אישור על מתן ההקלה המבוקשת.
קרית ליאון הבניה
מרח' גורדון 17 בחולון

בנק ישראל

חדש

הודעה על הוצאת מלווה קצר מועד

ביום 1.7.1987 תונפקנה סדרות מילווה קצר מועד לפי הפירוט הבא: –

מספר הסדרה	כמות מוצעת במליוני שקלים חדשים שווי נקוב	מועד הפדיון	ימים לפדיון
0757 א'	10	29.7.87	28
0847 ב'	40	26.8.87	56
0947 ג'	50	23.9.87	84

בקשות לרכישה של הסדרות תוגשנה באמצעות הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך, במחירים שיהיו נמוכים משווין הנקוב. יום המכירה הראשון בבורסה לניירות ערך יהיה יום ג' 30.6.1987 (ערך יום ד', 1.7.1987).

ביום המכירה הראשון בבורסה ימכור בנק ישראל את מלוא הסכום המוצע או חלק ממנו כפי שייקבע על ידו.

הסדרות תסחרנה בבורסה לניירות ערך ביחידות של 100 שקל חדש שווי נקוב ותפדינה על ידי בנק ישראל בשווין הנקוב (100%), בתאריך הנקוב לעיל.

התנאים המחייבים לסדרות הנ"ל פורסמו בתקנות מילווה קצר מועד (סדרות מסוג א', ב' רג') התשמ"ד – 1984 – קובץ תקנות מספר 4615.

פרטים נוספים אצל הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך.

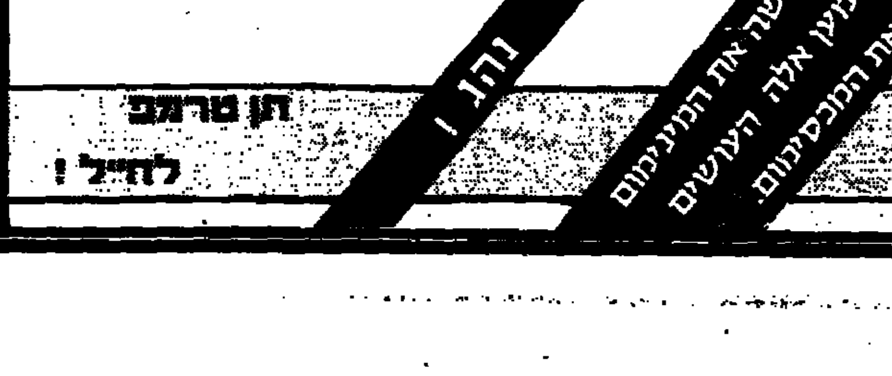

מועצה אזורית עמק הירדן

מכרז מס' 3/87

המועצה האזורית עמק־הירדן מזמינה בזאת הצעות מקבלנים לבצוע מערכת מיזוג אויר בבית כנרת – בצמח, בשיטה הקונבנציונלית, או בשיטה משולבת עם אגירת אנרגיה.

חומר למכרז אפשר לקבל במחלקה הטכנית של מועצה אזורית עמק־הירדן, בין השעות 8:00–13:00 תמורת סכום של 250 ש"ח, שלא יוחזר החל מיום 1.7.87.

על המגיש לצרף להצעתו:

1. ערבות בנקאית ע"ס 5% מערך ההצעה למשך 60 יום לקיום ההצעה.
2. אישור על ניהול ספרים כחוק ורשום בעוסק מורשה לענייני מס ערך מוסף.
3. אישור על רשם קבלנים בסיווג המתאים.

את ההצעות יש לשים במעטפה סגורה בתיבת המכרזים שבמשרד מזכיר המועצה עד יום 17.7.87 בשעה 10:00 בבוקר.
פתיחת המכרז תעשה בו ביום בשעה 11:00.
סיור קבלנים יערך ביום 7.7.87 – נפגשים בשעה 9.00 בבוקר ברחבת מגרש החניה של המועצה – בצמח.
אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר, או הצעה כל שהיא.
ביצוע הפרוייקט מותנה קבלת מימון מתאים.

זאב שדר
ראש המועצה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ובניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג ממגורים למשרד למקצוע חופשי בקומת קרקע לתקופה של 10 שנים ברחוב פרישמן 47 גוש 7113 חלקה 126, תיק בנין 4/96-047 בקשה מס' 862499.
בעל קרקע או בנין המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ובניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו והבאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. כבשי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי, מורדות הכרמל
הודעה בדבר הפקדת שנוי תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89, לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מורדות הכרמל, הופקד שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא: „תכנית מס' מכ/280 – תנאים להקמת מבנה אחד דו־משפחתי במגרשים מסויימים", המהווה שינוי לתכניות הבאות:
ג/555 – תכנית מתאר עתלית.
ג/771 א' – מגורים בגוש 10562 בעתלית.
ג/1029 (מכ/20) – שינוי לתכנית ג/771 א' בעתלית.
השטחים הכלולים בשינוי התכנית:
גוש 10562 – חלקות 11–25, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 60, 66.
המקום: דרומית לאזור מושבה א' בעתלית.
עיקרי התכנית:
קביעת מגרשים בהם תותר הקמת מבנה מגורים דו־משפחתי.
כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע משינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מורדות הכרמל, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.
ההתנגדות תהיה מנומקת ותלווה בתצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
התצהיר יתמך בפני עורך הדין או אדם אחר שהוסמך לכך בחוק או על פיו.
משה גלזר
יושב ראש הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה, מחוז חיפה
ג' בסיון התשמ"ז
31 במאי 1987

صورة من الاصل

هكذا من الأصل

כלב מי שבא

חוג הסילון על ארבע התכנס בפארק עם פרוות מרהיבות

700 מיוחסים ועוד 1300 מהאצולה המקומית – בתחרות על הדשא • מנומסים, עושים פוזות לתקשורת • הצגה (על רגל אחת) בכמה מידידינו הטובים ביותר

• אלוף האלופים: הסמוייט הרוסי (צילומים: דן הדני)

מאת נעה גל

נכון, בארדו לא הגיעה לתערוכת הכלבים הבינלאומית שהסתיימה אתמול בגני התערוכה, אבל חואן קרלוס מלך ספרד, שלח את כלבו מגזע "טולדן טריבר", ונסיך גרמני פון־דרטיבו ארנבו קרבי, שמו, התלווה אל כלבו.

175 גזעים התחרו ב־10 קבוצות, ביניהם כלבים ביזוטים שטרם נראו בישראל. 700 כלבים ייצגו 40 מדינות מחו"ל וביניהן פולין, הונגריה, קובה, הרפובליקה הדומיניקנית ואוסטריה. נוספו להם 1300 כלבים ישראלים, כולם מטופחים, גזעיים, מחוסנים, ממושמעים להפליא. הם נשפטו על־ידי 50 שופטים מהארץ ומהעולם בסדר ובארגון ראויים לציון. יום שישי, היום הראשון לתחרות היה יום היכרות: בוחנים, משווים, מחליפים דעות.

בין 10.00 בבוקר ל־1.00 בצהריים התקיים "מרתון אילוף בזירה המרכזית" ואחר־הצהריים, נוכח כמה עשרות צופים סבלניים שצפו תחת השמש, בחר השופט כסווייץ את מנצח קבוצות כתי הגידול, הנציגה ההונגרית שהגיעה עם ארבעה כלבי דקסונדקל שוקולדיים.

בסדרת כלבי הגזע מסוג "טרייר" נבחרה כלבת "ווסטי טרייר" לבנה, עדינה שהפגינה פוזות פוטוגניות לצלמים מימין ומשמאל.

בשבת, לאחר סדר יום זהה, נבחרו מקבוצת ה"פפיס", מקבוצת כלבי שמירה ועבודה ומקבוצת "כלבי השעשוע והלווי": כלב פודל שחור מגרמניה, כלב ה"סמוייט רוסי" והכלב "יורקשר טרייר", מבלגיה, עונד סרט ארום.

בשיאה של התערוכה נבחר אלוף האלופים, מתוך 1500 הכלבים שנשפטו בשני הימים – ה"סמוייט הרוסי", שהגיע מארה"ב: לבן, שעיר ומרהיב.

מו"מ עם בתי־החולים הפרטיים מהיום – על גובה מימון הביניים

מאת רבקה הרניש, סופרת „דבר"

ארגון בתי־החולים הגריאטריים הפרטיים הסיר בסוף השבוע את איומו לפנות 2000 קשישים מ־30 מוסדות.

בפגישה עם שרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו סיכמו נציגי הארגון, בתיווכו של ח"כ יאיר צבן, כי הבוקר יתחיל המשא־ומתן על גובה מימון הביניים ומינוי הבודק, שיקבע תעריף חדש ליום האישפוז במוסדות הגריאטריים הפרטיים. התעריף שייקבע יחייב את הנוגעים בדבר, כולל האוצר.

הארגון תובע מימון־ביניים בסך שני מיליון ש"ח והעלאת דמי האישפוז מ־35 ש"ח ליום ל־60 ש"ח. לטענת הארגון, מימון־הביניים דרוש להבטחת פעילות תקינה במוסדות הפרטיים עד סיום עבודתו של הבודק, שתימשך פרק זמן מוגדר בכתב ההסכמה על מינויו.

דו"חות תקלת החשמל הארצית ממליצים לשפר תחזוקת ציוד המופעל במתח עליון

מאת יוסף מילבסקי, סופר „דבר"

צוותי החקירה של נסיבות התקלה הארצית ברשת החשמל ב־18 במאי השנה, התקשו להגיע למסקנות אם תחזוקת הציוד המופעל במתח עליון, לרבות המבודדים של הקווים, היתה נכונה אך הם הסיקו שיש מקום לשיפור ולהקפדה, דרישות מפורטות לגבי המבודדים. ספריצה של אחד מהם גרמה לתחילת האירועים של התקלות ברשת הארצית, סבורים החוקרים שצריך להקפיד על ניקוים „על־ידי שטיפתם במים ומריחתם בשכבת מגן־גריז". בכך תוקטן סכנת הפגיעה בהם בשל ערפילים סמיכים ספוגים מליחות רבה.

מסקנות הוועדה הפנימית שמונתה על־ידי מנכ"ל החברה, יצחק חופי, כבר הוגשו למנכ"ל והוא יעבירן לעיון חברי הדירקטוריון. פרופ' אברהם אלכסנדרוביץ מהטכניון שמונה ע"י שר האנרגיה והתשתית משה שחל עומד להגיש את מסקנותיו לשר היום או מחר. שני הצוותים פעלו בנפרד אך למרות זאת, מסקנותיהם זהות.

החקירה העלתה שההגנה על השנאי בו החל האירוע פעלה בהתאם לציפיות, אך למרות זאת הידרדר המצב ושלוש מבין ארבעת יחידות הייצור „טורבו גנרטורים" בתחנת הכוח „מאור דוד" בחדרה יצאו מכלל שימוש וכושר אספקת החשמל ירד למוצית הביקוש לחשמל בשעות התקלה שהתחילה לפנות ערב והסתיימה בשעה 11 בלילה. בשל כך נגרמו הפסדים כבדים למשק ואי־נוחות רבה לתושבי המדינה.

גירושין בישראל: כל זוג חמישי

מאת אמיר רוזנבליט, סופר "דבר"

בשנה שעברה נישאו בישראל כעשרים וחמישה אלף זוגות, לעומת כחמשת אלפים זוגות שהתגרשו. כלומר, אחד מתוך חמישה נישואין בישראל מסתיים בגירושין. כך קובע מנהל המרכז למשפחות חד־הוריות באוניברסיטת בן גוריון, ד"ר מולי דרימן.

דרימן, מהחוקרים המובילים בארץ בתחום החברתי־קליני של התופעה, טוען כי בעשור האחרון נרשמה בישראל עלייה דראסטית בשיעור של כ־70 אחוז במקרי הגירושין. „הגירושים בישראל הפכו לתופעה נורמטיבית וממדיה העלו באורח דראסטי, בשיעור של כ־100 אחוז בעשור האחרון, את שיעור ילדי הגירושין שמספרם נאמד כיום בכ־2,500. אני מכיר בית־ספר מסויים בתל־אביב שכ־40 אחוז מתלמידיו הם ילדים של בני־זוג גרושים". עם זאת ציין ד"ר דרימן, כי שיעור הגירושין בישראל עדיין אינו משתווה לזה הקיים בארצות המערב כארה"ב ואנגליה, שבהן אחד מתוך שלושה נישואין בממוצע מסתיים בגירושין.

המרכז למשפחות חד־הוריות באוניברסיטת בן־גוריון הוא יחיד במינו בעולם, שכן זה המקום היחיד הפועל במסגרת אקדמית ועוסק לא רק בטיפול במשפחה, הנמצאת בתהליכי גירושין, אלא במחקר יישומי של התופעה. ד"ר דרימן טוען כי שיעור הגירושין בישראל גבוה יחסית בדרום.

לדבריו, בישראל יש עשרות אלפים נשים עגונות.

מסע אלונקות – לחילוץ גולש שנפל מפיסגת התבור ונחבל קשות

(ע).– יורם סיון, תושב חיפה, שגלש אתמול בגלשנו מפסגת הר תבור, נפל ונחבל קשות.

האיש נפל לאיזור, שהגישה אליו קשה ביותר. אנשי נט"ן של מד"א מעפולה, שהוזעקו למקום, נאלצו לבצע מסע אלונקות ארוך ומפרך במשך כשעה וחצי עד שהגיעו למקום שבו נפל. היה חשש שהפצוע נפגע בראשו ונגרמו לו שברים בידיו וברגליו.

צוות הנט"ן ביצע קיבוע וחבישה ולאחר מכן פינה את הפצוע.

צוות היגוי בירושלים לנושא תוספות בנייה

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

הוועדה המחוזית לתכנון ובנייה של ירושלים החליטה על הקמת צוות היגוי, שיבדוק את נושא תוספות הבנייה בעיר.

בראש הצוות עומד מתכנן המחוז משה כהן וישתתפו בו חברים בוועדה המחוזית ונציג העירייה.

הצוות התבקש להגיש את מסקנותיו תוך שלושה חודשים לוועדה המחוזית לדיון והחלטה בנושא.

הסייעות הפדגוגיות לילדים חריגים – למאבק שכר

בכינוס חירום של סייעות פדגוגיות בבתי־ספר לילדים חריגים שנערך בסוף השבוע בבית הוועד־הפועל של ההסתדרות, בשיתוף המחלקה לעובדת השכירה, הוצגו תלושי משכורת של 250 ש"ח לחודש (כמחצית משכר המינימום במשק) הוחלט כי הסייעות הפדגוגיות לא יתייצבו לעבודה עם פתיחת שנת הלימודים הקרובה, כל עוד לא יתוקן „השכר המביייש" שהן מקבלות.

יו"ר המחלקה לעובדת השכירה, עליזה תמיר, ומזכיר הסתדרות הפקידים, משה בית־דגן שהשתתפו בכינוס, הביעו תמיכה בסייעות. בית־דגן הודיע כי במסגרת המו"מ על הסכם עבודה חדש תובעת הסתדרות הפקידים, עובדי המינהל והשירותים מן השלטון המקומי לשלם לסייעות שכר עבור 12 ולא 10 חודשים בלבד; להכיר ב־36 שעות עבודה כמשרה מלאה ולזכות אותן בתוספת חינוך מיוחד בשנה הראשונה בשיעור של 10 אחוזים.

ההסתדרות תפעל להמשך העסקת נוער שוליים בצה"ל

מאת סופר „דבר" לענייני עבודה

ההסתדרות תפעל לביטול ההחלטה של צה"ל להפסיק את העסקת נוער השוליים במסגרותיו, החל משנת התקציב הנוכחית.

רעיה רטיג, חברת הוועדה המרכזת של ההסתדרות, מציינת שחרף העובדה שהיא מסופקת אם צה"ל משמש כמסגרת המתאימה ביותר לחינוכם של נוער משכבות המצוקה, הרי שקליטתם של הנערים בצה"ל מסייעת בידם להשתלב מאוחר יותר במסגרות האזרחיות, בתחומי התעסוקה והחברה כאחד.

לדבריה, הקיצוצים במערכת החינוך „אינם מבטיחים שיהיו פחות מקרי סעד במדינה, לפיכך חיוני להמשיך בפרוייקט של קליטת נוער שוליים בצה"ל".

שוד „מלוטש" ברחוב היצירה

תקפו שתי מלטשות ונמלטו עם יהלומים ב־400 אלף ד'

מאת נתן רועי, סופר "דבר" לענייני משטרה

שודדי מלטשות היהלומים של איזור המרכז שבו תעתעו בבלשי היחידה המרכזית של משטרת מחוז תל־אביב. שוד מזוין של יהלומים בערך של 400,000 דולארים אירע בבוקר יום ו' בשתי מלטשות יהלומים ברחוב היצירה 26 ברמת־גן.

שני אלמונים רעולי פנים, חמושים באקדחים, המתינו בשעה 06:00 בבוקר סמוך לכניסה למלטשת היהלומים של יהושע גינצבורג בקומה הרביעית. כאשר אחד הפועלים עמד לפתוח את דלת המלטשה, איימו עליו רעולי הפנים באקדח שהצמידו לרקתו ואמרו: "זהו שוד מזוין. פתח את הדלת – אם לא אנחנו נירה". הפועל המפוחד פתח את הדלת והם נכנסו אחריו. היות שהכספת היתה נעולה, הם נאלצו לאסוף שאריות של יהלומים שהיו על שולחנות העבודה.

לאחר שסיימו לאסוף היהלומים על שולחן העבודה במלטשה הראשונה, עברו למלטשת יהלומים בקומה השלישית של בניין התעשיה, שם נמצאת מלטשת יהלומים "ארצי־יהלומים בע"מ", השייכת לבעלים דוד גרייפמן. ליד הדלת היו אותה שעה 5 פועלים שהמתינו לבעל המפתחות שהיה אמור להגיע. כשהגיע בעל המפתחות של מלטשת היהלומים, איימו עליו השודדים ואילצוהו לפתוח את דלת המלטשה. באיומי אקדח אילצוהו לפתוח את הכספת, שם היו יהלומים בערך רב. השודדים רוקנו הכספת ואיימו על הפועלים כדי שלא יזעיקו את המשטרה ונמלטו מן המקום.

עד כה לא פיענחה המשטרה חלק גדול ממעשי השוד של מלטשות היהלומים באיזור תל־אביב ורמת־גן. נראה כי הפעם מדובר בכנופיה שפעלה ללא "מודיע" בתוך המלטשות כמו במקרים אחרים בעבר.

משאית חצץ מחצה את חזית הפולקסווגן: שניים נפצעו קשה

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר", בגליל המערבי

בתאונת־דרכים קשה שאירעה שלשום בצהריים בכביש יגור–קריית־אתא נפצעו באורח קשה שני בני־אדם. הם הועברו באמבולנסים לבית־החולים רמב"ם.

הכביש נסגר לתנועה למשך שעה בערך.

נהג משאית סמיטריילר שהוביל חצץ מכיוון שפרעם לצומת יגור, סיפר לחוקרי לשכת התנועה במרחב חיפה, כי בשעה 12.05 הבחין לפתע ברכב שמגיע לעברו מכביש צדדי. כדי להימנע מהתנגשות ברכב סטה נהג המשאית שמאלה לכיוון מרכז הכביש ואז התנגש חזיתית בפולקסווגן מסחרית שהגיעה מולו. מעוצמת ההתנגשות נמחצה הפולקסווגן לחלוטין ושני נוסעיה נלכדו בתוכה, כשהם זועקים לעזרה.

המשאית הועפה לצד והחצץ נשפך לרוחב הכביש. למקום הגיעו אנשי מד"א, מכבי־אש ומשטרה. אנשי מכבי־האש עמלו במשך דקות ארוכות בחיתוך הפולקסווגן כדי לחלץ את הפצועים הלכודים. לאחר מכן ניתן לפצועים טיפול ראשוני. נהג המשאית נעצר לחקירה.

עכשיו משפצים

בימים אלה החל בעבודות השיקום של בית הכנסת של הרב קוק (שערי תורה) שנוסד ב־1882 בנוה שלום, נוה צדק. בראשית המאה היה זה בית־הכנסת של הרב אברהם יצחק הכהן קוק, לימים הרב הראשי לארץ ישראל. לבית־הכנסת היו צמודים תלמוד תורה וישיבה. המבנים נעזבו במשך השנים והוזנחו כמעט כליל. בחורף 1983 קרס הגג, שעדיין עמד בו הריהוט, והוא נותר פרוץ עד היום. בעקבות פעולת המועצה לשימור מבנים ואתרים שליד החברה להגנת הטבע, הוקם ועד ציבורי להצלת המבנה, בכללו תלמידי הרב, רבנים, אישי ציבור ונציגי המועצה, והחל בשיקום. (כתב וצילום: צבי אילן)

סכסוך עבודה ברפא"ל

מאת יוסף מילבסקי, סופר „דבר"

מזכירות מועצת פועלי חיפה החליטה בסוף השבוע להכריז על סכסוך עבודה ב„רפאל", משום שהנהלת המוסד הזה מסרבת להמציא למועצה רשימה שמית של העובדים בחוזים אישיים, שנקלטו לעבודה באמצעות חברות תעסוקה [illegible] הקשורים דרך קבע לרפא"ל.

סופר „דבר" מציין שמרפא"ל פוטרו בתקופה האחרונה מאות עובדים וצפויים פיטורים נוספים עקב הצמצומים בתקציב הבטחון. מזכירות המועצה הסמיכה שלושה ממזכיריה לקבוע את המועד של מימוש הסכסוך והאמצעים שינקטו ברפא"ל. לסופר „דבר" נמסר שהנהלת רפא"ל סרבה להמציא רשימה שמית של העובדים בחוזים אישיים גם למשרד הבטחון.

עם חתימתו של הסכם קיבוצי מיוחד:

הסתדרות הפקידים תייצג מעתה עובדי האגודה לחייל

הסכם עבודה קיבוצי מיוחד נחתם בין האגודה למען החייל בישראל לבין הסתדרות הפקידים, עובדי המינהל והשירותים והוועד הארצי של עובדי האגודה, שלפיו יעברו כ־600 עובדי האגודה בכל מיתקני האגודה לעבוד לפי הדירוג האחיד, בדרגות יח"ד–י"ח.

מעתה תהיה הסתדרות הפקידים הגוף היציג שיטפל בכל עובדי האגודה למען החייל.

טובה צוקר, מזכירת החטיבה של עובדי מוסדות ציבור, מסרה כי דרגות השכר הקיימות (לפי הדירוג של עובדי אגודת בתי־אוכל ומלון) תותאמנה לדרגות המתאימות בדירוג האחיד, והעובדים יקבלו גם תוספת מאמץ ואיזון. שעות־העבודה יהיו לפי ההסכם הקיים באגודה לגבי הפקידים.

העובדים יהיו זכאים לבגדי עבודה והנעלה, שהאגודה למען החייל תספק להם בפועל על חשבונה מדי שנה, כמפורט בהסכם לדמי־הבראה; שי לחגים וכן לארוחות ללא תשלום במתקני האגודה שבהם יש מטבח.

הציבור מוזמן
לטקס חנוכת מועדון הגימלאים החדש
ע"ש משה ברעם ז"ל
בבית מועצת פועלי נס־ציונה

הטקס ייערך במעמד המשפחה
ביום א', 28.6.87, בשעה 18.00,
בבית מועצת הפועלים, רח' הבנים 5, נס־ציונה

ישאו דברים:
ח"כ **עוזי ברעם** – מזכ"ל מפלגת העבודה
עמוס ערן – מנכ"ל מבטחים
משה יהודה – מנכ"ל משען
ארתור ישראלוביץ – גזבר ההסתדרות
ניסן קרופסקי – ראש מועצת נס־ציונה
מגי ויצמן – מזכיר מועצת פועלי נס־ציונה חבר הוועדה המרכזת
חבורת הזמר ניצנים מנס־ציונה תופיע בקטעי זמרה.

השתתפותנו באבלה של חברתנו
שהרבבי אילנה
במות
אמה ז"ל
ההנהלה ועובדי המכבסה המרכזית

ארגון המועצות האזוריות
(של ההתיישבות העובדת)
אבל על פטירתו של
אפרים בן־אפרים
בעבר ראש מו"א חוף השרון
שבע ימים ומעשים בבנין הארץ
ומשתתף בצער המשפחה ומושב עין־ורד

לענת שי ולכל המשפחה
אתכם באבלכם על מות האם
חוה שביב
הלוויה תתקיים היום יום ראשון 28.6.87 בשעה 17.00
בקיבוץ משאבי שדה
בית משאבי שדה

הננו משתתפים באבלו של החבר
אליהו נאוי
על מות
אמו ז"ל
הוועד הפועל של ההסתדרות
רשות השיפוט וחבר העובדים

במלאות 19 שנה לנפילתו של יקירנו
סגן **אבנר אפשטין** ז"ל
תיערך אזכרה ונתייחד עם זכרו
ביום שני ב' בתמוז תשמ"ז (29.6.87)
בשעה 3.30 אחה"צ בהר הרצל
המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על מות
יקירתנו
צפורה לוין
(מבית פליטמן)
בעלה יעקב
אחיה יוסף פליטמן ובו"ב
גיסה משה ארד ובו"ב
משפחת ג. פליטמן כפר ויתקין
ההלויה ביום א' 28.6 ב־4:30 בבית הקברות פתח תקוה

הננו מודיעים בצער
על פטירתו של אבא
דב טאובליב ז"ל
ההלויה התקיימה ביום חמישי כ"ח סיון תשמ"ז 25.6.87
בבית העלמין במשכנו
המשפחה
ובית דפנה

נשיאות
הועד הפועל
הציוני
מברכת את
מר **אריה דולצין**
לרגל הבחרו לנשיא
בית התפוצות בתל־אביב

„קול ישראל"
„שעה חופשית"
מגאזין שבועי בענייני חינוך
האזינו
ביום שני, ב' בתמוז תשמ"ז, 29.6.87
אחרי חדשות השעה 18.00
ברשת ב'
לסיכום שנת הלימודים תשמ"ז
ותוכניות משרד החינוך והתרבות לקראת שנת הלימודים תשמ"ח
בהשתתפות
סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות
מר יצחק נבון
מראיינים: רות גילאי ויצחק שור

נהג !
עשה את הנצחונות למען אלה העושים את המבצעים.
תן טרמפ לחייל !

לציפורה והבנים
אתכם באבלכם בהילקח מכם
הבעל האב והסבא
שמואל וים ז"ל

ברגמן יעקב	מש. ליכטנהולץ
בוזיה רבקה	מש. פרידמן אברהם
מש. גמרמן	קרסט עזריאל
גליקסמן בלה	קרביץ יונה
זיסהולץ חביבה	מש. קריב
מש. בכירי	מש. רוזנצוויג
לוין אביגיל	שורברג צילה
ליפקוס נחום	שלמוני רחל
מש. ליבוביץ	שברצבורט חוה

מועצת פועלי חיפה
במלאת שלושים לפטירתו של חברנו
יצחק סינואני ז"ל
נתייחד ונעלה את זכרו
ביום שני, ב' בתמוז תשמ"ז (29.6.87) בשעה 5 אחה"צ
באולם הישיבות של בית הפועלים, רח' החלוץ 45

טכס גילוי המצבה, ביום שני, ב' בתמוז תשמ"ז
(29.6.87) בשעה 3.45 אחה"צ, בבית הקברות כפר סמיר.
אוטובוס יצא מבית הפועלים, רח' החלוץ 45,
בשעה 3.15 אחה"צ.

הסורים מול החיזבאללה

מאת דן אבידן

דברי ראש המודיעין הסורי בלבנון מתפרשים כהכשרת קרקע לפעולה צבאית אפשרית, שמטרתה תהיה לא רק שיחרור בני הערובה הזרים אלא גם חיסול בסיסי הכוח של קנאי השיעים

חטיפתו של העיתונאי האמריקאי צ'ארלס גלאס במערב ביירות (17 ביוני) על־ידי קבוצת אנשי החיזבאללה העמידה במבחן חדש את מערכת היחסים המורכבת בין הסורים לבין תנועה זו. מלכתחילה לא ראו הסורים בעין יפה את התפתחותה של התנועה בלבנון. חבריה פעלו להכשלת יוזמות ההסדר הסוריות בלבנון, ועצם השקפת עולמם הדתית־פנאטית עמדה בניגוד להשקפת העולם החילונית של משטר הבעת' הסורי. מצד שני לא עלה בידי הסורים לעצור את תהליך התחזקות החיזבאללה בלבנון, שהתרחש על רקע גל הראדיקליזם שפקד את העולם השיעי בהשפעת המהפכה החומייניסטית באיראן.

יתרה מזאת, הסורים דווקא ידעו לנצל למטרותיהם את לוחמי החיזבאללה. לאחר מלחמת לבנון (1982), הם נתנו גיבוי מלא לפעולות הטרור הראוותניות שביצעו הקנאים השיעים נגד הכוח הרב־לאומי וכוחות צה"ל שחנו בלבנון – במטרה לאלץ אותם לפנות מדינה זו, הנחשבת בעיני הסורים שטח השפעה מובהק משלהם. כן תומכים הסורים גם בפעולות הטרור שמבצעים כיום לוחמי החיזבאללה, יחד עם קבוצות שיעיות אחרות, נגד רצועת הביטחון הישראלית בדרום לבנון. התועלת שהפיקו הסורים מפעולות הטרור של החיזבאללה בתוך לבנון וברצועת הבטחון – לא ביטלה את הניגודים הבסיסיים בין שני הצדדים ואת המתיחות שהיתה קיימת ביניהם.

מתיחות זו הגיעה לשיא בעקבות היערכות חיל־המשלוח הסורי הגדול במערב ביירות, ב־22 בפברואר השנה. מנהיגי החיזבאללה לא הסתירו את התנגדותם להרחבת הנוכחות הצבאית הסורית, ולכלילת מערב ביירות בשטח הנתון לפיקוח סורי. הם חששו שהחיילים הסוריים ישתלטו על הרבעים השיעיים בעיר, שהם מעוזה של תנועת החיזבאללה. שם, כנראה, מחזיקים אנשיה חלק ניכר מ־92 בני הערובה הזרים שנחטפו בלבנון בשנתיים האחרונות. ב־24 בפברואר ניסה קומץ לוחמים שיעים קיצוניים למנוע את השתלטות הצבא הסורי על מחנה החיזבאללה ברובע אל־בסטה במערב ביירות. הם נרצחו בצורה אכזרית על־ידי חיילי הקומאנדו הסוריים.

תקרית זו גררה גל של מחאות ואיומים כלפי הסורים מצד מנהיגי החיזבאללה ועוררה גם את מורת רוחם של האיראנים. כדי לא להיקלע לעימות חזיתי עם לוחמי החיזבאללה, החליטו הסורים להימנע בינתיים מהצבת חייליהם ברבעים השיעיים בדרום מערב ביירות. יחד עם זאת, הורה אסד לחייליו לכתר חלקית את השכונות השיעיות במערב ביירות – ואף הקפיא משלוחי נשק שהאיראנים שיגרו, דרך סוריה, ללוחמי החיזבאללה בלבנון (לאחרונה, הוסרה ההקפאה שהוטלה על חלק ממשלוחי־נשק אלה).

חטיפתם של העיתונאי האמריקאי צ'ארלס גלאס ושני מלוויו הלבנונים – האחד מהם הוא עלי עוסייראן, בנו של שר ההגנה הלבנוני – פגעה ישירות ביוקרת הסורים. מאז הוצבו עשרת אלפים חיילים סורים במערב ביירות היתה זו הפעם הראשונה, שאנשי החיזבאללה ביצעו חטיפה – מתחת לאפם של הסורים. הסורים ראו במעשה החטיפה פגיעה מכוונת במאמציהם הנוכחיים להשכין סדר במערב ביירות.

בעקבות התקרית הפעילו הסורים לחצים אינטנסיביים ביותר על מנהיגי החיזבאללה, למען שחרור שלושת החטופים. ביום ד' שעבר, הושג שחרורם של שני החטופים הלבנוניים, עלי עוסייראן ונהג־מאבטחו סוליימן סלמאן. העיתונאי האמריקאי צ'ארלס גלאס נותר בידי החוטפים. לאחר השחרור אמר גאזי כנעאן, קצין המודיעין הסורי הראשי בלבנון, כי הסורים לא ישלימו עם המשך החזקתו של גלאס בשבי. הוא הודיע כי הם ימשיכו לעשות כל מאמץ כדי להביא לשחרורו.

ביום בו שוחררו עלי עוסייראן ונהגו, השמיע פרשן רדיו דמשק איומים מפורשים וחסרי־תקדים כלפי אנשי החיזבאללה. הוא אמר כי לוחמי החיזבאללה הם פושעים, המסבים נזק לאינטרסים הסוריים בלבנון ופוגעים במאבקן הלגיטימי של שאר הקבוצות השיעיות נגד הכיבוש הישראלי בדרום לבנון. כמו־כן איים הפרשן שסוריה לא תהסס לנקוט צעדי ענישה נגד לוחמי החיזבאללה, „שבסיסיהם אינם חסינים מפני פגיעה".

משקיפים מציינים כי ביקורת נוקבת זו כלולה איומים עקיפים להכריע את החיזבאללה בכוח הזרוע, ומדגישים שתופעה זו מתרחשת לראשונה. אותם משקיפים אינם מוציאים מכלל אפשרות שהתקפה הסברתית זו נועדה להכשיר את הקרקע לביצוע פעולה צבאית סורית נגד החיזבאללה. למתקפה זו עשויים להיות שני יעדים – חילוץ בני־הערובה הזרים מידי החיזבאללה, וחיסול בסיסי הכוח של ארגון זה בלבנון.

קריית־ארבע בגבול חברון

הבניה בשטחים (2)

קרקעות ומאבקים לאומיים

מאת רני רובינשטיין

פעילות הבניה ביהודה ושומרון ובמזרח־ירושלים שינו כליל את נופו של האזור. הבניה וההאחזות בקרקע נתפסת כהתחרות לאומית בין יהודים וערבים, וזו מחריפה והולכת עם השנים. במבט לאחור קצת מפתיע לגלות כי במשך יותר מעשור השנים שאחרי 1967, לא שרר בתחום זה כמעט שום מאבק בין יהודים לערבים או בין הממשל לאוכלוסיה.

בכל זאת, בכל אותה תקופה היתה גם היתה מודעות לשאלת הבניה בגדה המערבית. במשך ארבע השנים הראשונות (מ־1967 ועד 1971), היו תהליכי תכנון הבניה ונוהלי הרישוי לבניה פרועים ובלתי־מסודרים. האמת היא, שבשנים הללו כמעט ולא בנו בשטחים. לערבים לא היה כסף, והוקמו רק התנחלויות ישראליות בודדות (ישובים בודדים בבקעת הירדן, וכן ישובי גוש־עציון וקריית־ארבע). הבניה ביהודה ושומרון בוצעה על־פי חוק ירדני מ־1966, שהוא חוק פשטני למדי וחסר פירוט. חוק זה כמעט שאינו מביא בחשבון נושאים של איכות סביבה.

למעשה, שונה החוק הירדני רק בתחילת 1971 – בצו צבאי, שהקים רשויות תכנון וקבע כי מתן אישורי־בניה יהיה בסמכותן של ועדות מקומיות ומחוזיות. על־פי צו זה הוקמה מועצת תכנון עליונה ולידה לשכת תכנון. במועצה חברים רק נציגי הממשל הישראלי (כלומר יהודים) ומבחינת סמכויותיה היא יכולה להתערב בכל פעילות הבניה הערבית בערים ובכפרים. להלכה, חלקם של הערבים בתכנון הפיזי של הגדה המערבית הוא כמעט אפסי. אולם למעשה אין המועצה מנצלת את כל סמכויותיה. בערים הערביות מאשרות הוועדות המקומיות (של העיריות) את הבקשות לבניה, כמעט ללא התערבות המועצה. מועצת התכנון נדרשת לשאלת הבניה בערים רק כאשר מדובר במבני־ציבור. לעומת זאת שותפה מועצת התכנון – על שלוחותיה השונות – בכל הקשור לבניה במגזר הכפרי, אשר שני שלישים מהתושבים הערבים של יהודה ושומרון מתגוררים בו.

המדיניות הישראלית כלפי הבניה בשטחים השתנתה רק עם התבססות ממשלת הליכוד, לקראת סוף שנות ה־70. הממשל בשטחים החל ליזום תכניות תכנון, במקביל לפיתוח תכניות קיימות. במלים אחרות – בתוך תחומי העיריות הניח הממשל לערבים לבנות על־פי רצונם (ועל־פי התכנון המקומי, כמובן), ואילו באזורים הכפריים הלכה ההתערבות הישראלית וגדלה.

האדריכל שלמה חיים מירושלים – שהיה בעבר ראש לשכת התכנון, והוא איש מקצוע ותיק ומיומן ובעל נסיון ומידע רב בנוגע לבניה הערבית – אומר שמבחינה עקרונית בוודאי שהיה צורך, שעדיין קיים, בתכנון מקיף ומודרני בשטחים. אלא שתכנון כזה – שפירושו הגבלות בניה – קשה מאוד ליישום בשטחים. חלק נכבד מן הציבור הערבי הוא בעל אופי מסורתי, ואינו ער לצורך בתכנון קהילה מודרנית.

החוק והתיכנון הפיזי מסודרים להפליא – הם ערוכים כך, שרק הישראלים יכולים לעמוד בהם

לצורך בירור הנושא, הבה נתעלם לרגע מהנושאים הפוליטיים – שאלת הקרקעות ושאלת האינטרסים הלאומיים והמאבקים הלאומיים. נתעלם מתנופת הבניה האדירה – הן ההתנחלויות, הן הבניה הערבית – ונתעלם מהסכין של תכניות המתאר השונות. לא נביא בחשבון את העובדה, שרוב הבניה הערבית היא פרטית ורוב הבניה היהודית היא ממלכתית או ציבורית.

להבהרת הנושא שלפנינו, ננסה להשוות שתי קבוצות של אנשים בגדה. שתיהן מתארגנות כדי לבנות שכונה חדשה. קבוצה אחת היא ישראלים שמבקשים לבנות התנחלות או שכונת מגורים חדשה, וקבוצה שניה היא של ערבים שהתארגנו לבנות יחד (היו התארגנויות כאלה – בין מורים ערבים, רופאים, עובדי עיריות ועוד). קבוצת הערבים הופיעה בפני רשויות התכנון והגישה הצעה. דרישה ראשונה: מבקשים מהם להוכיח שהם בעליהם של אותן חלקות אדמה. ליהודים אין מציבים דרישה כזאת – צו צבאי הכריז על השטח כעל „אדמות מדינה", אחרי שפליאה אלבק ממשרד המשפטים בירורה את הנתונים. בשביל הערבים זהו מכשול קשה במיוחד – בגלל הנושא המסובך של הבעלות על קרקעות השטחים, שרובה איננה מוסדרת. אבל נניח שהערבים התגברו עליה והביאו קושאנים והוכיחו את בעלותם.

עכשיו מתחילות רשויות התכנון לשאול שאלות: איפה כביש הגישה לשכונה? למען היהודים הפקיעו שטח כדי לבנות כביש גישה, על־פי חוק המאפשר הפקעה „לצרכי ציבור". בשביל הערבים – לא. מה עושים?

ובכן, נניח שהערבים התגברו גם על זה וקנו חלקות אדמה כדי להכין כביש גישה. השאלות נמשכות: ומה עם ביוב? כבישים פנימיים? סילוק אשפה? אצל היהודים, הבעיות האלה נפתרו על־ידי משרד השיכון או הסוכנות. הערבים מתחילים להתרוצץ. כדי לפתור את הבעיה, הם מציעים: נעשה בורות ספיגה. הממשל אינו מאשר: זה יכול לזהם את מי־התהום. הערבים מודיעים שאת האשפה יוציאו למזבלה של עיירה סמוכה – טול־כרם או בית גאלה, למשל – והממשל מגלה שהמזבלה שם פועלת ללא רשיון. וכך הלאה.

נניח לרגע, שהערבים מתגברים גם על כל הבעיות הללו ושרשויות התכנון מאשרות הכל. יש נספח בינוי־ותשתית מושלם – אישורים ותכניות של רשתות המים, הביוב, האשפה, החשמל, הכבישים. הכל בסדר. עכשיו מבקשים הערבים: "תנו לנו את הרשיונות לבנות את הבתים". אפילו בשלב זה הממשל מסרב ואומר: "קודם תבנו את התשתית. אנחנו רוצים לראות איך הכנתם את הכבישים והביוב וכל שאר פרטי התשתית, מפני שאיננו יודעים אם בכלל תעשו את זה".

בקיצור, החוק והתכנון מסודרים ומאורגנים להפליא, הם בנויים כך, שרק הישראלים יכולים לעמוד בהם. קבוצת הישראלים באה עם תכניות ותשתית שהכינו משרדי הממשלה בישראל. מאחורי כל קבוצת ישראלים – קטנה או גדולה – שבונה בשטחים, עומדים גופים שמאתרים את הקרקעות, ומשקיעים כסף רב. גופים אלה הם ממלכתיים (משרד השיכון או מחלקת ההתיישבות בסוכנות) או "ציבוריים" – תנועות ההתיישבות, גוש אמונים. לערבים אין כמעט שום גוף ממלכתי או ציבורי שתומך בהם ומארגן אותם בצורה דומה. ואפילו אם הם מקבלים סיוע, סמוי או גלוי, מהוועדה המשותפת לירדן ולאש"ף ומגופים אחרים – בניה במתכונת מודרנית (כמו הישראלים) פשוט בלתי־אפשרית לגביהם.

הבאתי דוגמא זאת כדי להצביע על כך שתכנון הבניה ביהודה ושומרון פועל לטובת ישראלים ולרעת ערבים. אין ספק שתביעות התכנון המודרני דורשות סדר ופירוט מדוייק – אבל במקרה הזה, אפילו ללא מדיניות מתוכננת של אפליה וקיפוח, הבניה הערבית מוצאת את עצמה יותר ויותר במלכודת. בשנים קודמות היו לבניה הערבית תקופות שיא – אבל מצבה, כנראה, מחמיר והולך.

יהודים בפוליטיקנדה

מאת שלמה שפיר, טורונטו

עמדת יהודי קנדה בעניין היציאה מברה"מ והנשירה נמצאת אי־שם בתווך, בין עמדת יהדות ארה"ב לעמדת ממשלת ישראל וההסתדרות הציונית

הממסד בקנדה ודעת־הקהל בארץ זו היו מעדיפים שבישראל תהיה ממשלה בראשות „העבודה", שתיישם את המדיניות של שמעון פרס. בניגוד לשמרנים האידיאולוגיים בבית הלבן – שלפחות חלקם רוחשים אי־אמון ל„עבודה", בגלל מוצאה הסוציאליסטי וחברותה באינטרנציונל הסוציאליסטי – השמרנים הקנדיים פרגמאטיים ומתונים הרבה יותר: אין הם מהססים לבכר את פרס על פני יצחק שמיר ועמיתיו לליכוד, בזכות נכונותו של שר־החוץ לנסות לקדם את תהליך השלום במקום לדבוק בסטאטוס־קוו.

לא כך הם פני הדברים בציבור היהודי. משיחות עם נציגים יהודיים במונטריאול ובטורונטו יכולתי לעמוד על המיגוון הרחב של העדפות וההזדהויות עם עמדות מנוגדות במערך הפוליטי הישראלי – מ„התחיה" ועד „למפ"ם ור"צ או „שלום עכשיו", כלל המפלגות הדתיות למיניהן. גם מפי אישי הקונגרס היהודי הקנדי שמעתי דעות שונות.

בני שיחי חזרו והטעימו כי עתיד השטחים צריך להיות מוכרע על־ידי אזרחי ישראל. הם מבינים את ההתמודדות הלגיטימית בין שני המחנות בארץ, אף שהיא גורמת לפעמים נזק לתדמיתה של ישראל. אולם גם הניצים שביניהם חוששים מפני ויתורים שיעשה אחד המחנות – והכוונה בעיקר לליכוד – למפלגות הדתיות, במחיר של „קואליציה קטנה" לפני הבחירות לכנסת הבאה או אחריהן. השינויים בתחום מעמד הדת בישראל – הגדרת „מיהו יהודי", הפקדת הסמכות להכיר בגיורי חו"ל בידי הרבנות הראשית או נוסחאות דומות – כל אלה מסכנים את אחדות העם היהודי ואת הקשר בין התפוצה לישראל, שהם רואים בו ערך חשוב. המחאה נגד שינויים אלה מקיפה לא רק את הרפורמים והקונסרבטיבים, אלא גם שורה של ארגונים יהודיים וציוניים. עסקני הקהילה אף מתריעים מפני הנזק, העלול להיגרם על־ידי כניעת השלטון בארץ לתכתיביהן של ש"ס ואגודת ישראל או מפלגות דתיות אחרות.

הפעילות למען חופש היציאה של יהודי ברה"מ, המתנהלת במסגרת הקונגרס היהודי הקנדי, נהנית מתמיכה ניכרת של פוליטיקאים

(המשך בעמ' 8)

דבר היום

מתקפה נלוזה על צה"ל

אלפים מעובדי התעשיה האווירית אמורים להפגין הבוקר מול אולם הישיבות של הממשלה, שתמשיך לדון – אף לא תכריע – בנושא ה„לביא" היום. בזכותם של העובדים להביע חרדה למצבו של מקום עבודתם, גם בדרך הבוטה של איסוף משקלים בקלפי. אך חובתם של חברי הממשלה להיות מפוכחים בעניינים, לא לקבל החלטות על חשבון צה"ל ועוצמתו, אלא עליהם לתת תשובה תקציבית לבעיה.

בניגוד למאמציהם של כמה משרי וח"כי הליכוד, אין המחלוקת מתנהלת לפי תיחום מפלגתי. יש בליכוד חברים המבינים כי מערכת נשק איננה עובדה הכופה טאקטיקה ואיסטרטגיה על הצבא, אלא הסדר הנכון הפוך: מתחילים במיתאורי־מלחמה ובתורות־לחימה ומהם גוזרים את התערובת הרצויה של מערכות האמצעים. המטכ"ל של קיץ 1987 חייב להבין את מירב התכליתיות ומיזער הנפגעים במלחמות העשור הנוכחי והבא, ולא את אלה שנחזו כאשר נמצא ה„לביא" לראשונה על שולחן השרטוט, לפני ארבעה שרי בטחון ושני רמטכ"לים.

אם צה"ל איננו רוצה ב„לביא", אין בכך זלזול באיכותם של המהנדסים שפיתחו אותו ולא בטיבו של המטוס, אלא רק קביעת סדר קדימויות שבמסגרתו זקוק הצבא למימון סעיפים נכבדים, ואף חיוניים, אחרים בהתעצמות זרועות האוויר, היבשה והים, בתחזוקת הקיים ובאימון יחידות. ההתנפלות של כמה פוליטיקאים על צמרת צה"ל ביום ששי, היא מעשה שלא יעשה.

פוליטית, נוח היה אולי לרב־אלוף דן שומרון להסכים להשלמת ה„לביא", שבלאו הכי ייכנס לסדר־הכוחות של צה"ל בכמה שנים לאחר שיפרוש הרמטכ"ל הנוכחי מתפקידו. עמדתו האמיצה בולטת על רקע רתיעתם של אחרים בצמרת הבטחון בשנים האחרונות, שבהחלט היו להם ספיקות, אך העדיפו לשמור אותם בליבם. תוקפנותם של הח"כים פסח גרופר ודוד מגן בישיבת יום ו' איננה צריכה להפתיע: גרופר היה שר בממשלה שהתחילה ב„לביא" ושהליכי קבלת ההחלטה שלה זוכים לביקורת קטלנית בדו"ח מבקר המדינה, בעוד מגן מדבר בשם אריאל שרון, אחד האחראים הישירים להסתבכות היקרה. ראש הממשלה ושר הבטחון חייבים להיחלץ באורח חד־משמעי להגן על המטכ"ל מפני האשמות נלוזות שהטיחו בו ח"כים אלה. צה"ל בסופו של דבר כמו בראשיתו, אחראי להגנתה של ישראל, ולא לפרוייקטים לאומיים שלה. לאלה ידאגו הפוליטיקאים וימצאו להם תקציב שלא על חשבון העוצמה הבטחונית – ואל יקעקעו את האמון המקצועי המוצדק בצמרת צה"ל.

ה„לביא" כטעות פוליטית

מאת ד"ר דוד נוה

ההגיון הלאומי מחייב הפסקת הפרוייקט, וזו החלטה כואבת, בעיקר משום שאילו הופעלה קצת תבונה פוליטית בתחילה, יכולנו להיות היום במצב אחר

ממשלת ארה"ב ממתינה להחלטה של ממשלת ישראל בעניין ה„לביא". זה עניין שלכם, אומרים לנו האמריקאים, מה שתחליטו – נקבל.

גם אם רוצים לקחת את האמריקאים ברצינות, אין צורך להגזים. יש דברים הנאמרים משום שנימוס מחייב. הם אינם רוצים להופיע בכל עין כאבא הטוב, המכריח את בנו לנהוג בצורה הגיונית. במקרה זה, ה„אבא" נותן את דמי הכיס – ומחכה לראות כיצד ינצל אותם הבן.

אין חולק על כך, ששאלות של קדימויות לאומיות במישור הפנימי הן בעלות חשיבות קריטית. יש לבדוק את כל ההיבטים – הבטחוני, הכלכלי, הטכנולוגי, התעסוקתי ואפילו שאלת המוראל – בכובד ראש, וכך אכן נעשים הדברים. טוב לקיים דיון מאוחר, מאשר להכות עד שיהיה מאוחר מדי. חובתם של שרי הממשלה היא להחליט בהתאם לנתונים ולאור האינטרס הלאומי הכולל. חובה זו חלה גם על תיקון החלטה קודמת. חשוב לבחון את השפעתה של ההחלטה – לבנות או לא לבנות – על עתיד היחסים שלנו עם ארה"ב. יהיה זה משגה להחליט על העניין רק במסגרת הפנימית.

ה„פנטאגון" מעולם לא אהב את ה„לביא". הקונגרס אנס אותו להפריש, למען המטוס, מכספי הסיוע הצבאי האמריקאי – לצרכי המחקר ורכישות בארה"ב. מומחי משרד ההגנה, שהבולט ביניהם היה דב זאקהיים, עשו מאמצים לשכנע את ישראל „לרדת" מהפרוייקט. דחינו אותם בבוז ובזלזול. הקונגרס היה לצידנו.

הסבירו לנו, שה„לביא" יעלה יותר מדי וכי רכישת החלופות תתבע סכום קטן ממנו. הובהר לנו, שלא ניתן יהיה לייצא את המטוס – ושאין סיכוי שצבא ארה"ב ירכוש אותו. הם גם עשו חישובים, שהסיוע הצבאי הנוכחי לא יספיק לצרכי צה"ל – אם יימשך פרוייקט ה„לביא" – ושתידרש הגדלת הסיוע.

מומחים ממשרד ההגנה וממחלקת המדינה הראו כי אין לצפות להגדלה משמעותית של הסיוע – בהתחשב בנתונים של הכלכלה האמריקאית ובצרכי מדיניות החוץ של ארה"ב. גם כאשר נאמרו דברים אלה על־ידי ידידינו במחלקת המדינה – ביניהם כאלה שקודם תמכו בפרוייקט – לא זכתה השאלה לשיקול־מחדש. הקונגרס היה עדיין לצידנו – אף כי גם הוא כבר הוסיף לסעיף ה„מחקר" את האופציה לשימוש שונה, לפי ראות עיניה של ממשלת ישראל.

עד אשר לא גברו הלחצים מבפנים, גם לא רצינו להתמודד באמת עם הסוגיה התעשייתית־טכנולוגית. האם יש לבסס את עתידנו הטכנולוגי על מרכיב כה דומיננטי, שמתחרה חזיתית עם התעשיה האמריקאית? יש בסיס טוב למדיניות חלופית. שתי המדינות חתמו על מסמכים מדיניים – מזכרי ההבנה וההסכמה האסטרטגיים, הסכם הסחר החופשי – היוצרים מכלול אפשרויות להשתלב במאמץ התעשייתי האמריקאי. אם יש אפשרות לשחות עם הזרם, מדוע לחתור נגדו?

שר הבטחון לחץ בימים אלה לדחיית ההחלטה. הפגישה של הקבוצה הפוליטית־צבאית המשותפת לשתי המדינות נדחית, שוב ושוב, מאז יוני. האמריקאים טוענים, שאין להמשיך בדיון על שימושי הסיוע הבטחוני. הם צודקים: כאשר סימן שאלה מתנוסס מעל שאלת השימוש בחלק כה גדול מתקציב הסיוע – למעלה משליש, מהסך הכולל (כ־650 מיליון דולר מתוך 1.8 מיליארד) – אכן אין טעם בדיון זה. גם לדחייה עלות משלה: היא מעכבת כל מיני פרוייקטים, שהתקדמותם תלויה בפגישה. האיחור בהסכמים עלול לעלות מיליונים – ואף ייתכן שחלקם בכלל לא יגיע לכלל מימוש.

היום, מחייב ההגיון הלאומי הכרעה אחת: הפסקת הפרוייקט. כמו רבים בישראל, אני אומר זאת בכאב. אסור היה להגיע למצב זה, לאחר שהושקעו כל־כך הרבה משאבים אנושיים וכלכליים. ההחלטה כואבת עוד יותר, משום שעם קצת יותר חכמה פוליטית בראשית הפרוייקט, היינו יכולים להיות היום במצב אחר.

אילו היו מוסיפים – בצד ה„כחול לבן" – „כוכבים ופסים", היה המטוס יכול להשתלב בכוחות ארה"ב וגם להיות מוצר יצוא מבוקש. אמנם גם היום יותר מ־50% של המטוס מיוצרים בארה"ב, אך הקבלן הראשי הוא „התעשיה האווירית". מדוע „גרומן" היא קבלן־משנה ולא שותף? גם אם ל„גרומן" לא היה הון להשקיע, היה כדאי להלוות לה את הכסף – ואפילו בתנאים מפליגים – ובלבד שיהיה ה„לביא" מטוס אמריקאי־ישראלי.

• הכותב הוא חוקר בכיר בנושאי מדיניות במוסד שמואל נאמן למחקר מתקדם במדע וטכנולוגיה של הטכניון.

„קול אמריקה" – כל התקוות

מאת אמיר רוזנבליט

איזור הערבה ידע הרבה התמצות. את מהפכת הפיתוח, הנשקפת לו עם הקמת תחנת המימסר הגדולה בעולם בסוגה, לא יחמיץ

חזון דוד בן־גוריון לפיתוח הנגב עשוי, אם לא להתגשם, כי־אז לפחות לקבל תנופה בקרוב, ולאו דווקא בזכות המפעל הציוני. פרוייקט אמריקאי אדיר בהשקעה של כ־350 מיליוני דולרים, עשוי לתרום לכך: הקמת תחנת השידור של „קול אמריקה", על שטח של 8,000 דונם בצפון הערבה.

הסכם המסגרת והסכם ההפעלה להקמת התחנה נחתמו לפני ימים מספר בארצות־הברית. לשם כך יצאה לשם משלחת בראשות שר הכלכלה והתיכנון גד יעקבי, המחזיק גם בתיק התקשורת, ועמו מנכ"ל משרד התקשורת בן־עמי גוב וראש מינהלת פרוייקט „קול אמריקה" ראובן ירדור. לדעת יעקבי, הקמת התחנה פותחת דף חדש ביחסי ישראל־ארה"ב לאחר תקופה של תקלות וקשיים. שנים רבות – כך אמר – לא קמו בנגב ובערבה מפעלים בהיקף כזה והפרוייקט יגביר את הפעילות הכלכלית באיזור.

את רצונם להקים בערבה תחנת מימסר הביעו האמריקאים לפני מספר שנים. ההסכמה הישראלית העקרונית ניתנה באחת מהפגישות של שמעון פרס כראש הממשלה עם הנשיא רונאלד רייגן. בהסכמה הזאת הובאו בחשבון הסיכונים שנוטלת ישראל על עצמה בכך שהיא מאפשרת לארצות־הברית להפעיל מיתקן תעמולה אנטי סובייטי בתוך שטחה. הובאה בחשבה גם התרומה הישירה והעקיפה שתתרום הקמת תחנה כזאת לכלכלה הישראלית ולפיתוח הנגב.

תיכנון הפרוייקט, שעלותו תסתכם במאות מיליוני דולרים, יימשך כשנה ואחר כך יהיה צורך באלפי עובדים ובעשרות חברות כדי להקים במשך חמש שנים את יער האנטנות ואת המבנה בן 5000 מ"ר של התחנה עצמה. על פי התיכנון, אמורים 130 עובדים ישראלים להפעיל את התחנה, כשלצידם רק קומץ מומחים אמריקאים. פירוש הדבר, ש־130 משפחות יחיו באזור התחנה, בעיירת מגורים שיבנו האמריקאים למענם. אם לדוגמה, תוקם המושבה הזאת בערבה, תגדל אוכלוסיית האיזור ב־50 אחוזים – עוד לפני מתן שירותי החינוך, הכלכלה, הבידור והתחבורה, עם המורים וספקי השירותים האחרים שיתוספו לאוכלוסיה.

יש המשווים את הפרוייקט לבניית שדות התעופה החדשים או להיערכות צה"ל בנגב אחר פינוי סיני ואותם גורמים עצמם חוששים פן תוחמץ, גם בפרוייקט „קול אמריקה", ההזדמנות הנדירה לתת תנופה ממשית לפיתוח הנגב, בעזרת סכומי העתק שיזרמו לאזור. מן השטח עצמו נשמע קולו של ראש המועצה האזורית ערבה אילן אורן, שטען בשם מתיישבי האזור, כי על פי הצדק הטבעי, ההיגיון הכלכלי וחזון פיתוח הנגב, יש למסור את הקמת התחנה, ניהולה והפעלתה לידי מתיישבי הערבה. פרט לגישה הציונית שביסוד תביעתם, יש למתיישבי הערבה גם נימוק מעשי: התחנה תגזול מהערבה 8,000 דונם קרקע חקלאית, באיזור שבו תוכננה הקמת הישוב „ביתרון". אילן אורן סבור שהפעלת התחנה יש בה מעין פיצוי על אובדן הישוב הזה, עם כל המשתמע מכך. ואכן, מסע־ההשתדלות שניהל בכיוון הזה נשא פרי: הממשלה החליטה כי חלק נכבד בכל האפשר מהסכום שיתקבל מהאמריקאים, ישמש לפיתוח הערבה וכי מחצית העבודה תבוצע באמצעות קבלנים ישראלים.

ואולם, בצד קורת־רוח מן ההזדמנות הנדירה לפיתוח הערבה, מובעים גם חששות כבדים מסכנות אקולוגיות וחברתיות. סכנת הקרינה האלקטרו־מאגנטית מדירה שינה מעיני הזואולוג הראשי של רשות שמורות הטבע גיורא אילני, המתגורר במרכז ספיר, לא הרחק מהמקום שבו אמורה לקום התחנה. אילני הוא מהמתנגדים הנחרצים להקמת התחנה בישראל. לדבריו, אין האמריקאים מוסרים נתונים מסודרים על הקרינה ההדרגתית שתיפלט מהתחנה. האמריקאים הבטיחו לטפל בכל דליפה אפשרית, אך אילני אחוז חששות כבדים לנוכח רפיון הבטחה זו. לדבריו, מסוכנת הקרינה למאות אלפי בעלי הכנף שהערבה במסלול נדידתם. והוא חרד גם מהתהליכים החברתיים העלולים להתלוות להקמת התחנה. „היום חיה כאן אוכלוסיה יצרנית. עם בואם של האמריקאים ניהפך, אני חושש, לנותני שירותים, לחוטבי עצים ולשואבי מים".

בתחנת „קול אמריקה" בערבה, שתהיה הגדולה מסוגה בעולם, יפעלו 16 משדרים רבי עוצמה ולסכנת הקרינה האלקטרו־מאגנטית, יש לכאורה ביסוס מדעי. במסמך שחיברה חברת „תה"ל מהנדסים יועצים" לישובי הערבה ושנושאת את הכותרת „היערכות ישובי הערבה לקליטת עובדי תחנת 'קול אמריקה'", נבדק הנושא על סמך דו"חות של החברה להגנת הטבע ודיונים עם אנשי רשות שמורות הטבע. נאמר בו כי השפעת קרינת גלי הרדיו ובמיוחד ההשפעות ארוכות הטווח על פני האדם הנחשפים לקרינה, אינן ניתנות לחיזוי ודאי, אך בכל הידוע תהיה סכנת קרינה מינימלית ויש לערוך בדיקה יסודית בכיוון זה. עוד נאמר במסמך כי לקרינה האלקטרו־מאגנטית עלולות להיות השפעות פיסיולוגיות שונות וכי היא עלולה לשבש או להחליש את מערכות הקשר של המטוסים בטיסתם בין מרכז הארץ לאילת, בקטע שמעל התחנה.

איזור הערבה התיכונה מתפרס לאורך 70 קילומטרים של כביש הערבה והוא הרביעי בגודלו בין אזורי הארץ. 1700 תושביו מונים 350 משפחות אשר 300 בהן מתגוררות בחמישה מושבים ו־50 במרכז האזורי ספיר. רמת החיים כאן נחשבת גבוהה יחסית. המושבים אינם שקועים בחובות לארגוני הקניות, תופעה יוצאת דופן, כשלעצמה. אשתקד ביקשו להצטרף למושבי האזור כ־600 איש, אולם נקלטו רק 15 משפחות. „אינני מתבייש בכך שאנו מחפשים כאן אנשים מובחרים", אומר אילן אורן. „רק משפחות ברמה אינטלקטואלית נאותה ובעלות אידיאולוגיה של עבודה עצמית יתאימו לכאן". בפרוייקט האמריקאי רואים בערבה הזדמנות פז. המועצה האזורית דורשת, שעובדי התחנה יהיו תושבי האיזור. הדרישות לגבי הקמת שכונת המגורים של העובדים מוערכת ב־30 מיליון דולר, בערך, כולל הקמת יחידות־מגורים, מועדוני נוער, מרכז מסחרי אזורי, מתקני ספורט ועוד.

בתוך כך, צץ גם רעיון יוצא דופן: ניצול הביוב והמים שתפלוט התחנה להקמת חוות נסיונות למטרות מחקר ופיתוח – בשטח התחנה עצמה. האמריקאים לא דחו רעיון זה על הסף, שכן, טמון כאן רווח כלכלי גם מבחינתם: קירור המים בחממות ובבריכות והחזרתם לשימוש חוסך כסף רב, סכום שאותו צריך להשקיע בבניית מתקני קירור יקרים ובהפעלה שוטפת יקרה.

כך או כך, הגשמת הפרוייקט עשויה לחולל מהפכה בפיתוח הנגב והערבה, ואין חולק על זה. ראש המועצה האזורית ערבה אף מרחיק לכת ומתווה תוכנית לאיתור יהודים, תושבי ארה"ב, העובדים בתחנות „קול אמריקה" בארה"ב, כדי להביאם לישראל כעולים חדשים ולשלבם בעבודות השוטפות של תחנת המימסר הגדולה ביותר בעולם. „האיזור הזה ידע די התמצות. עתה צריך להיערך נכון, כדי לנצל את ההזדמנות הנדירה הזאת שנקרתה לנו", אומר אורן.

هكذا من الاصل

هكذا من الاصل

מכתבים למערכת דבר

„קרן צמיחה" אגרסיבית

לאחרונה אנו עדים למסע שמנהלת ההסתדרות למען כה שקרוי „קרן צמיחה". המסע לובש אופי אגרסיבי באחדים מבוסדות ההסתדרות ואופי בתוך יותר באחרים, אבל בכל הכוסרות בתנקפים־בדרסים העובדים, חלקם בעלי משכורות נבוכות להרהים, „לתרום" מספר ימי עבודה.

ברצוני לשאול: מדוע בוחרת ההסתדרות בדרכה הקלה והלא טובה של במשלת ישראל (ראה „היטל רכוש" על בעלי רכב פרטי) אשר לצורך איסוף קצת כאומנים שלוה את יזה אל כיסו של הציבור הבלתי־מוגן, במקום לטפל ברצינות באפשרויות לחסכון וייעול ברכה הכבהלית?

איזו בקורת או שליטה ציבורית מובטחת לציבור התורמים על הקרן? מי יפקח על זרימת הכספים ליעדים המוצהרים? איזו השפעה תהיה לתורמים בעלי הרצון הטוב על האחזקה והחופשה? האם יקבלו דיווח על המתרום, האם תהיה לציבור גישה כלשהי לבתרומם בקרן?

איך מתיישב „סנור" זה עם העובדה שההסתדרות הכפילה בשנה החולפת את גובה המס האחיד, הרבה מעבר למתחייב מעליית המחירים?

אם לבדות כל זאת נבסכת ההתרמה הזאת, מדוע היא מלווה במגעים אחדים באיומים של ממש על המסרבים „לתרום"? אחת הדוגמאות הידועות לנו היא רשת „שמל" שחבריה אינם נבנים עם העסיקתנים העליונים. איך מעיזים בנהיגי מועלים הקשורים לרשת זו לדרוש הצהרה אישית מתובה מן המסרבים לתרומה ממי למדו סגנון הפעולה הזה כי אישר זאת?

יאיר ברזלי
עובד „הסנה"

דובר ההסתדרות משיב:

למכתבו של הקורא יאיר ברזלי בענין קרן תנופה לצמיחה הנני להשיב ולהבהיר:

א) ההצטרפות לקרן „תנופה לצמיחה" איננה „אגרסיבית", אלא רצונית והדבר הובהר לכל הגורמים, לרבות לעובדי „הסנה" שהקורא ברזלי משתייך אליהם.

ב) ועידת ההסתדרות ה־15 החליטה פה אחד על ייסוד הקרן כביטוי לעזרה ההדדית, עובדים למען חברים שנפגעו באופן הקשה ביותר, מאבטלה.

ג) פעילות „תנופה לצמיחה" ניהול הכספים וספרי החשבונות של העמותה מבוקרים ע"י רואה חשבון מוסמך אשר המועצה הציבורית בחרה בו, ויהיו לו כל הסמכויות שיש לוועדת הביקורת עפ"י חוק העמותות התש"ם – 1980.

ד) יודגש כי מפעל התנופה לצמיחה הינו גוף ללא מגבון עצמי וכל הפועלים בו עושים זאת על בסיס התנדבותי וללא כל הוצאה.

ה) אין כל קשר בין גובה הכס האחיד לבין הקרן לתנופה לצמיחה ומי שרואה בקרן „סנור", כביכול, חוטא לאמת העובדתית ופוגע בעקרון העזרה ההדדית שהוא מעקרונות היסוד של הסתדרות העובדים הכללית.

ו) זכותו של כל יחיד לסרב להשתתף במפעל ואז עליו רק להודיע בכתב, בקצרה, לוועד־העובדים וגם בבלי לפרט סיבות, וכזה הוא משוחרר מהתרומה. ולשכת השכר, העוסקת בגבייה, לא תוריד ממנו את „התרומה". אין לדבר על איומים, אלא על כדי שלפיו החבר הפורש מן הציבור בחובתו המוסרית, חייב להודיע האו גם לא ינכו משכרו.

אינני מעלה על הדעת שמישהו נקט אמצעים שהם בחזקת „הפחדה" ואם זה נשמע כך, יש להפסיק זאת והחבר הטוען ל„הפחדה" שיפרט והעניין יטופל.

שמואל סולר
דובר ההסתדרות

סיפוח דה־פקטו

הליכוד מצא דרך לספח את השטחים ולהלל בתושבים זכויות אזרח. ח"כ כהן אורגד ביטא זאת בפירוש בתוכנית „יש שאלות" („קול ישראל" 10.6.87).

ח"כ כהן אורגד בציע לערבים אוטונומיה תרבותית דתית. הריבונות הפוליטית והבטחונית תישאר כמובן בידי ישראל, אך תושבי השטחים הערבים יהיו אזרחי ירדן וזהו, במלים אחרות, סיפוח דה־פקטו.

האם יש עוד ארץ בעולם, למעט דרום אפריקה, שנוהגת כך? אילו נעשה צעד כזה כלפי מיעוט יהודי היו אנשי הליכוד מגנים אותו וטוענים שזו אנטישמיות.

אם יגשים הליכוד את חזון ארץ ישראל השלמה ידרשו בצדק ערביי השטחים אזרחות מלאה. רבים מיושבי הארץ יתמכו בהם.

הברירה היחידה תהיה אז גירוש ערביי השטחים מתחומי המדינה, כדרישתם של הח"כים כהנא וזבל נאמן. האם זו עמדתם הנסתרת של ח"כ כהן אורגד וחבריו בליכוד, שאינם מעיזים לבטאה בגלוי?

שמואל כנן
תל־אביב

האנטישמיות כמשל

ראוי כינוי הגנאי „אנטישמיות" לבעיה ההפוך של קבוצת „קח"א" (קבוצות חילוניות אלימות) שהחלטו על כל החנויות למכור עתונים דתיים וחרדים בתל־אביב ובבעו בכוח את הפצתם.

בבהלותם? נרהבתם? הזדעזעתם? נא להרגע, לא בתל־אביב מדובר ולא בעתונות דתית עסקינן, בכך הכל מדובר בכמה חנויות „חילוניות" בבני־ברק שבהן לא יימכרו ועוד עתונים חילונים.

כלום מדובר בעיר ישראלית מעורבת? הרי כאן ובעולם הכרנו בזכותם של חרדים לחיות בגיטו בני־ברק או בירושלים ולגדרת כל יהודי מסוג אחר, לבזות ערך ישראלי, תרבותי, דמוקרטי ואנושי.

מדוע הפרץ הצווחה, מדובר רק בפגיעה בחילוני.

אנטישמיות? מושג זה תקף בארצנו רק לגבי התייחסות כלפי אזרחים דתיים. לגבי החילוניים הכל מותר.

יהודה מאירוביץ
תל־אביב

מאמין באמונתו

אני מאמין שאיש נקי וחף באמת ובתמים – אפילו אור זרקור לא ימצא בו דופי. אני מאמין שאיש שאין בו מתום אפילו רצח אופי לא יפגע בתום ליבו.

אני מאמין שאיש שאין בו עוון אפילו יינטש על הר טרשים קרח יתחתן בעבורו אלפי הקרובים שיכולה... קטנה, גינה של עדנה, והוא לא ייעזב. אני מאמין שסוף הצדק לראות אור, אפילו הכל חשוך.

מכיוון שכולנו רק בני אדם מוטל על כל אחד מאתנו לבדוק עצמו בציציות ולבוא חשבון נוקב עם ה„אני האפסי" שבו. יושרו האישי של כל פרט חייב להתיישר על פי היושר הכללי.

מי שנוהג על פי „אחרי המבול", משבש שמות, מרחיק עדות, בודה ראיות, מסרב להבחין, מעמיד פנים – מסתבך והולך.

לבד מהדרישה להחלפת סוסים צריך תחילה לנקות את האורוות, להריק את אחיזתן של הרתמות, לדעת לשלוט במושכות...

אני מאמין שאינני מאמין לשווא.

אברהם שרון
עין־השופט

תיקים וחשבונות בנקים

חייב אני לעמוד על שני דברים שנתפרסמו באחרונה ב„דבר". האחד – ברשימתו של שלמה גינוסר („אתמול בכנסת" 14.5.87) התבשרנו שבישראל נפתחים מדי שנה 700,000 תיקים. פירושו של דבר כאחד מכל שלושה בוגרים בישראל מקורב בצורה כלשהי בפלילים.

העניין השני – המפקחת על הבנקים גליה מאור קבעה כי לכל ישראלי היו בסוף 1986 301 חשבונות בנק בשקלים (בממוצע), ובסך הכל כ־171 מיליון חשבונות (עם מט"ח).

שתי הודעות „משמחות" אלה חייבות להדיר שינה מעיניהם של רבים. במה עוסקים מאות אלפי אזרחים במדינת היהודים: בתסבוכות משפטיות או בגלגול כספים בבנקים?

ומה בענייני עבודה בניין, חקלאות, תעשיה? בהם כבר אין צורך? בהם יעסקו זרים? נקווה שוותיקי בוני הארץ החיים אתנו יתעוררו ויצאו לרחובות בקריאה לבניהם ונכדיהם שיתגייסו כדי להציל את המפעל הגדול שהוקם כאן מהידרדרות.

ישראל פולישצוק
בית־עובד

גינוי בכל תוקף

אנו, חברי תנועות הנוער בירושלים, מגנים בכל תוקף את המעשים החמורים שנעשו לפני מספר ימים בדהיישה, נגד חיילי צה"ל ונגד תושבים חפים מפשע, יהודים כערבים.

כל מעשה של לקיחת החוק לידיים פירושו הרס הדמוקרטיה.

אמיר מולד
בשם המועצה הצעירה של תנועות הנוער בירושלים

הצינור של מי המריבה

בליל ה־4 ביוני האחרון הופיעו כ־50 עובדי „מקורות" מצויידים בפנסים וב„שופל" כבד. הם החלו קודחים חורים לאורך צינור הגדירה (בינהם לבין נציב המים) הגדילו לעשות כאשר שברו את הצינור המוביל מי קולחין למטעי הקיבוצים בצפון ים המלח.

יום קודם לכן כתב שמעון וייס על הסכסוך שלא נפתר ועל בעיית המים המטרידה את תושבי האיזור. לכתבת נמסר מפי אנשי „מקורות" שעובד שלהם הוכה בידי חברי קיבוץ קליה. על תקרית כזאת לא שמע כאן איש.

אולי מעל דפי העתון יסביר עובד „מקורות" לאשה פשוטה כמוני, הדואגת מאוד ל־600 דונם עצי תמר עמוסי פירות שנשארו ללא מים, דואגת לפרנסתי, פרנסת משפחתי וילדי ולשאר משפחות החברים החיים בקיבוצי צפון ים־המלח.

אולי יסביר עובד „מקורות" כיצד יכולה חברה אדירה כחברתו, שהקימה מפעלי מים גדולים (ועליהם למדנו בבית־הספר) לגייס אנשים רבים כליכך מקרבה לביצוע מעשה נתעב כה.

נעה בן־יהודה
קיבוץ קליה

דובר „מקורות" משיב:

חברי קיבוץ קליה התחברו ללא רשות לקו המים של „מקורות" כדי להוליך שפכים מטוהרים בקו שנועד למי שתיה.

פניות החברה אל הקיבוץ לא נענו ועל כן החליטה קבוצת עובדים הנוגעת בדבר לרדת לשטח ולנתק את הקו. התחברות ללא רשות למתקני „מקורות" היא עניין עקרוני ממדרגה ראשונה. לחברה אלפי מתקנים וקווים ברחבי הארץ ואין היא יכולה להרשות התחברות אליהם ללא הסכמתה.

בינתיים הושג הסכם לשלושה חודשים בין שני הצדדים ואנו מקווים כי במהלכם תבוא הבעיה על פתרונה.

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

נסיך בלי ממלכה

אריה נאור (בתמונה), מי שהיה מזכיר הממשלה של מנחם בגין, מ„נסיכי חרות" שהוצא לא מכבר מן המפלגה בעוון אפיקורסות מדינית, יספק בקרוב הוכחה נוספת לאפיקורסות שלו. לאחר הרעש שעורר ספרו „ממשלה במלחמה" (על מלחמת לבנון), הוא מכין עתה ספר נוסף – בזכות המשך תהליך השלום. אלא מה? אפשר להוציא מן המפלגה – אבל לא כן „המשפחה הלוחמת": הספר הבא שהוא מכין הוא ביוגרפיה של דוד רזיאל, דודו מצד אמו, אפשר רזיאל־נאור. נסיך נשאר נסיך, גם אם אבדה לו ממלכתו הפוליטית.

בריא עם תעודות

רופאיו של רונלד רייגן הבריזו כי בריאותו מצויינת, בעקבות בדיקה נוספת שנערכה במעי הגס של נשיא ארה"ב ביום ו', כדי לגלות עקבות אפשריים של סרטן. רופאו האישי של רייגן, הקולונל ג'ון האטון, ציין כי שני גידולים פוליפיים הנראים כשפירים נמצאו הורחקו, והם יועברו בדיקה מיקרוסקופית פאתאלוגית... התוצאות יוודעו ביום ב'. גידולים סרטניים הורחקו, כזכור, מן המעי הגס של רייגן, בניתוח שעבר ב־1985.

רייגן, בן 76 השנים, הוא הנשיא הזקן ביותר בתולדות ארה"ב. הוא עבר את הבדיקה, הנערכת מדי מחצית השנה, ללא שימוש בהרדמה. בתמונה נראה רייגן מנופף מפתח ההליקופטר שלקח אותו מהבית הלבן לבית הנופש הנשיאותי בקמפ־דייוויד, לאחר הניתוח.

ושבתה הארץ שבת לה'

בעזרת השם – אולי נזכה סוף־סוף לפתרון הבעיות הדוחקות באמת, חיטה, שמיטה וכדו' – 29 משתתפי חידון שנת השמיטה הגיעו מכל רחבי העולם להשתתף בחידון, שייערך הערב בבנייני האומה בירושלים.
צילום: יצחק הרדי

בין הטיפות

תדי קאופמן, מזכיר מועצת פועלי תל־אביב, ממשיל את החברות בהסתדרות למטרייה: כאשר מזג האוויר יפה, אולי לא צריך אותה. אבל כאשר יורד גשם, מי שאין לו מטרייה – נרטב עד העצם. בשנה שעברה, 1986, היו בתל־אביב די הרבה פשיטות רגל, ביניהן שתי חברות ביטוח ושתי חברות בנייה. מי שהשקיע הרבה שנים במקום עבודתו ויוצא רק עם פיצויים לפי החוק, מצבו בכי רע. קאופמן, שהופיע ב„שבתרבות" ברמת־אביב, בכה משותפת למועצה ולעירייה, אמר עוד כי בת"א אין אבטלה ועדיין יש מקומות עבודה מסודרים המחפשים עובדים. בזמן האחרון נקלטו בה אלפי עובדים מעיירות הפיתוח שלמרבה הצער לא מצאו פרנסה בעיירותיהם.

מהי אינפלציה

שלושת ה„שמוליקים" – סגל, עצמון ורודנסקי – הופיעו אף הם ב„שבתרבות" ברמת־אביב, בעברית וביידיש. שמואל עצמון סיפר כי בעת שהופיעו בפלורידה, ארה"ב, רואיינו ברדיו והמראיין הפגין בקיאות רבה: הוא אמר שישראל המודרנית מוסיפה על התנ"ך, שבו מופיעים רק שני שמואלים: שמואל א' ושמואל ב'. עצמון הגיב בו במקום באומרו שאז עוד לא היתה אינפלציה...

ישן לבד

הנסיכה דיאנה סרבה לבעלה, הנסיך צ'רלס (בתמונה), כאשר ביקש ממנה לפרוש ממסיבת בר־בקיו שערכה אמה של פרגי. היא נשארה לחגוג עד השעות הקטנות והנסיך הלך הביתה – לבד. התקרית אירעה אך ימים מספר לאחר שנודע כי הנסיך חזר הביתה לבדו ממסיבת הנישואין של המרקיז מרוסטר וכוכבת הטלוויזיה מריישי הודה. במסיבה זו נראה צ'רלס משוחח עם אהבה ישנה שלו – אנה וואלס, ואילו דיאנה רקדה עם הבנקאי פיליפ דאן. אורחים במסיבה סיפרו כי כאשר ביקש צ'רלס מאשתו לשוב הביתה היא סרבה חד וחלק והמשיכה במחול הבוגי־ווגי. דיאנה ידועה כחובבת מוסיקת פופ. לאחרונה יצאה להופעות של דייויד בואי בליווי המג'ור דייויד ווטרהאוס, והיא מרבה לצאת לבדה למסיבות ורוקדת בהתלהבות עד אור הבוקר. מה הרעש? – שואלים בלונדון – אם המלכה תאריך לחיות כמו אמה הרי שצ'רלס יאלץ להמתין עוד שלושים שנה עד שירש את הכתר, ועד אז הרי מגיע להם לחיות כבני תמותה רגילים...

דליה שרון

המרוץ מתחיל

„הפורום ההסתדרותי", שהוקם לפני יותר משנה על־ידי יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד ויו"ר האגף לארגון ומועצות הפועלים גדעון בן־ישראל, יחד עם קבוצה של ראשי ועדים, מעמיד את כוחו למבחן פוליטי: הפורום החליט בשבוע שעבר שבן־ישראל יהיה מועמדו לכנסת הבאה. בן־ישראל כבר שימש בעבר חבר כנסת ואשתקד נכשל בהתמודדות על תפקיד מזכ"ל מפלגת העבודה. אגב, שלוש מחברות הוועדה המרכזת של ההסתדרות מתכוונות להצטרף למתמודדים על מקום ברשימת המערך לכנסת הבאה: מזכ"ל נעמ"ת מאשה לובלסקי, יו"ר ועדת התעסוקה עליזה תמיר ויו"ר המחלקה לעבודה ולרווחה שרה אלטמקמר.

חיים ביאור

טבילת אש

ברוך לברודווי קפצו שמעון כהן (מימין), שלמה בר־שביט (במרכז) ואברהם מור (משמאל) לבריכת מלון דן תל־אביב. המלון ערך מסיבה לצוות ההצגה „ברוך לברודווי".

יחסי שכנים

חברת הסרטים החיפנית „טקניה", בראשותם של יצחק רובין ואבישי כפיר הקרינה אמש בהקרנת בכורה את סרט הטלוויזיה התיעודי „הרחוב", המתאר מערכת יחסים בין תושבי כפר האמנים עין־הוד לבין שכניהם הערבים, עקורי הכפר שהקימו כפר חדש בשם „עין־חוד" במרחק כמה מאות מטרים מכפר האמנים. „הרחוב" הוא הראשון בסידרה בת ארבעה פרקים, העוסקת בעקורי הכפרים הערביים אחרי מלחמת השחרור, דרך עיניה של משפחת ששה אבו־אלהיג'א, שבניה מתגוררים בישראל, בגדה ובירדן וכן באמצעות האירועים שליוו את צווי ההריסה של בתים בעין־חוד בשנה שחלפה. רובין, במאי טלוויזיה וסרטים שנימנה עם חברי הוועד היהודי־ערבי למען עין־חוד, אומר כי הסרט אקטואלי בימים אלה במיוחד נוכח פרסום דו"ח ועדת מרקוביץ לגבי מיבנים לא חוקיים במגזר הערבי וההצעה להחזיר לכפריהם את עקורי איקרית וברעם. הסרט יוקרן, לדברי יוצריו, באירופה, ארה"ב ויפאן.

אריאלה ראובני

המדור נערך בידי מיכל פלג

שמור את כל האופציות פתוחות

ברידג'

מאת ארנונה שפאן

לפעמים אתה מתבונן בדומם, ונראה לך שמצאת את הדרך לביצוע החוזה, אולם היפה במשחק הברידג' הוא, שעליך להמשיך ולחשוב ולא לקפוץ על המחשבה הראשונה, משום שיתכן שקיימות אופציות נוספות שבמבט ראשון לא חשבת עליהן.

צפון: ♠ J 10 5 ♥ J 9 3 ♦ A 6 5 4 ♣ K 7 3

מערב: ♠ K Q 9 ♥ 6 2 ♦ Q 10 8 7 ♣ 10 6 5 4

מזרח: ♠ A 8 7 3 2 ♥ 8 7 4 ♦ K J 3 ♣ J 9

דרום: ♠ 6 4 ♥ A K Q 10 5 ♦ 9 2 ♣ A Q 8 2

מחלק: דרום
פגיעים: צפון־דרום
ההכרזה:

דרום	מערב	צפון	מזרח
1 הארט	---	1 בלי שליט	---
2 קלאב	---	3 הארט	---
4 הארט	---	---	---

מערב הוביל במלך ספייד, אתה מתבונן בדומם ורואה שעליך להפסיד שתי לקיחות בספייד, לקיחה בדיאמונד, ונוסף לכך יש אפשרות של מסירת לקיחה בקלאב (אם הסידרה אינה מחולקת) או משיכת שני הארטים, ותקווה שארבעת הקלאבים נמצאים יחד עם הארטים הארוכים (שלוש פעמים).

אם החלטת על אופציות אלו והתחלת לשחק את היד הרי שאתה פיתי. שחקן נבון ומנוסה חושב עוד דקה ובגלה את האופציה של היפוך הדומם, ובכן כיצד הוא ישחק את היד?

לאחר שהמתנגדים זכו בשתי לקיחות בספייד הכרוז חתך את הספייד השלישי, המשיך בדיאמונד קטן מידו, כשהוא מניח למתנגדים לזכות בלקיחה. המתנגדים חוזרים בשליט (חזרה הטובה ביותר) הכרוז זוכה בידו, משחק דיאמונד לאס בדומם וחותך דיאמונד נוסף בידו, עשיית הארט בלקחות עם הנסיך בדומם (ההארטים מחולקים 2:3) ודיאמונד נוסף נחתך בידי הכרוז, חוזר לדומם עם המלך קלאב, ההארט האחרון משוחק, והדומם גבוה.

הבה ונבין שכאשר אנו חוזרים לדומם עם הנסיך הארט, מתברר לנו שסדרת ההארט מחולקת 1:4, במקרה זה אנו נוטשים את הדרך של היפוך הדומם ועלינו לקוות שבידי בעל סידרת ההארט הארוך נמצאים שלושה קלפים בסידרת הקלאב, אנו שלוש פעמים קלאב ואז נחתוך את הקלאב הרביעי ב־9 הארט בדומם והחוזה יבוצע.

יהודים בפוליטיקנדה

(המשך מעמ' 7)

מכל המפלגות. קבוצת הצירים למען יהודי ברה"מ היא הגדולה בין הקבוצות אד־הוק שבשני בתי הפרלמנט באוטאווה. מספר חבריה כפול ממספר חברי האגודה הפארלמנטרית לידידות קנדה־ישראל. בהתאם למסורת הדיפלומטית הקנדית מעורב במאמצים אלה גם שר־החוץ ג'ו קלארק, שלא שכח להעלות את הנושא בשיחותיו עם הסובייטים.

כאן המקום לציין, כי לפעמים מייחסים הסובייטים לקנדה חשיבות רבה יותר מזו שהם מייחסים לחלק מבעלות־בריתה בנאט"ו. גם מיכאיל גורבאצ'וב החל את הקאריירה הדיפלומאטית שלו במסע לקנדה ב־1983, שנתיים לפני שנבחר למזכ"ל המפלגה הקומוניסטית. עורך „פראוודה" הודה לאחר ביקור בקנדה, כי בעיית יהודי ברה"מ גרמה לו קשיים יותר מכל בעיה אחרת שעלתה בשיחותיו ובפגישותיו.

אלן רוז, סגן־הנשיא האקזקוטיבי של הקונגרס היהודי, אומר, כי בשנים האחרונות שינה את עמדתו ב־180 מעלות וכי הוא תומך כיום בעמדה הישראלית בסוגיית הסדר הגירתם של היהודים היוצאים מברה"מ. גם לדעתו מקבלי האשרות הישראליות צריכים להגיע קודם כל לישראל – אם לא בטיסות ישירות, או לפחות דרך בוקארשט או הארשה ולא דרך וינה – כדי לצמצם את ממדי הנשירה. הוא מסכים כי מוטב שהפונים לארה"ב או לקנדה יבואו באמצעות אשרות שינפיקו מדינות־היעד האמיתיות.

ספק אם דעה זו אופיינית לכל הממסד היהודי הקנדי. שמעתי דעות אחרות מפי האריי בוק, הנשיא היוצא של „בני ברית", וגם מנציגי הקונגרס במדינת אונטריו. ביטול מעמד הפליטים ליוצאי ברה"מ, שיבקשו להמשיך בדרכם מישראל, הוא עניין שנוי במחלוקת – שאינו נוגע במישרין ליהודי קנדה או לממשלתם. מכל מקום, עמדת יהודי קנדה נמצאת, כנראה, איישם בתווך – בין עמדתם של יהודי ארה"ב ועמדתן של ממשלת ישראל וההסתדרות הציונית העולמית.

(מאמר שני בסידרה)

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
מנהל מוסיקלי: זובין מהטה

קונצרט למנויים מס' 10
דניאל בארנבוים
מנצח
זמרים ומקהלה
תל־אביב, היכל התרבות
סידרה ז העיר – 28.6.87 (8 בערב)
„נישואי פיגרו"
סידרה ה יום ב', 30.6.87 (8 בערב)
„דון ג'ובני"

קונצרט למנויים מס' 7
תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סידרה ה יום ב', 29.6.87
סידרה ה יום ה', 2.7.87
סידרה ג יום א', 5.7.87
סידרה ה יום א', 12.7.87
זובין מהטה
מנצח
יצחק פרלמן כנר
בתכנית מיצירות:
מוצרט וברוקנר

פילהרמוניקה
קונצרט מס' 5
תל־אביב, היכל התרבות
יום ד', 1.7.87, 8 בערב
דניאל בארנבוים
מנצח
זמרים ומקהלה
בתכנית:
מוצרט: האופרה
„כך עושות כולן"

מוסיקה קלסית קלה
קונצרט מס' 6
תל־אביב, היכל התרבות
מוצ"ש, 4.7.87, 9.00 בערב
זובין מהטה
מנצח
יצחק פרלמן
כנר
גדי מאלינג
נגן סקסופון
בתכנית מיצירות:
ליסט, רב ולבר וקטעי ג'ז

קונצרט למנויים מס' 6
חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
סידרה ה יום ב', 6.7.87

זובין מהטה
מנצח
יצחק פרלמן
כנר
התכנית:
שפלנר: „מכתב מן הבית"
קופלנד: „ג'והן הנרי"
מוצרט: קונצ'רטו לכנור מס' 3
פרוקופייב: סימפוניה מס' 5

קונצרט למנויים מס' 10
ירושלים, בנייני האומה
יום ג', 7.7.87, 8.30 בערב
זובין מהטה
מנצח
יצחק פרלמן
כנר
התכנית:
מוצרט: קונצ'רטו לכנור מס' 3
ברוקנר: סימפוניה מס' 8

קונצרט למנויים
מס' 10
חיפה, אודיטוריום
חיפה, 8.30 בערב
סידרה ב: יום ד',
8.7.87
זובין מהטה
מנצח
יצחק פרלמן
כנר
התכנית כמו בקונצרט
מס' 6
סידרה ר בחיפה

קונצרט למנויים מס' 10
חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
סידרה ג: יום ה', 9.7.87
זובין מהטה
מנצח
יצחק פרלמן
כנר
התכנית:
שפלנר: „מכתב מן הבית"
קופלנד: „ג'והן הנרי"
מוצרט: קונצ'רטו לכנור מס' 3
צ'ייקובסקי: סימפוניה מס' 4

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב
לב העיר – אחד העם 69 – 613862
סופרפארם – אורנשטיין 40 רמת אביב – 413730
ירושלים
אליסון – ישעיהו 10 – 232553
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח־תקוה
קופת חולים כללית – חיים עוזר 905271
בני־ברק – רמת־גן
יהלום – קריניצי 63 רמת־גן – 721968

בת־ים – חולון
מזור – חביבה רייך 20 בת־ים – 583360
אהרון – הופיין 52 חולון – 889153

מודיעין
מוקד מידע טלפוני של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה של מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג
אחוד תל־אביב
רחוב בר כוכבא מס. 49 – טלפון 03-284649
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00
בימים ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ־15.00 עד 21.00
אחוד חיפה
רחוב הגפן 26 קומה ג' – 04-523566 כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00
שירות עזרה ראשונה נפשית
בתל־אביב – קו למבוגרים 03-5461111
קו לילדים ונוער 03-261113
בירושלים – 02-227171
בחיפה – 04-672222/3
בנתניה – 053-335316
קו פתוח – אגודת קשבת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03-221680 (24 שעות)
נעמ"ה – ייעוץ בבעיות אלימות בבית
בימים א' עד ה' מ־9.00 עד 16.00 – 03-235922
קו פתוח לקשיש 02-690685
וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל:
טלפון 03-433300
בימים א' עד ה'.
מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב ביום ו' ובערבי חג
מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה:

מרפאת שיניים
„מגדה"
עזרה ראשונה מ־8 בבוקר עד 12 בלילה כולל מוצ"ש ומוצאי חג מ־18־24 ת"א אלנבי 66 טל. 660391, 660048

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
מנהל מוסיקלי: זובין מהטה
נותרו שלושה ימים
לחידוש כרטיסי המנוי
במחיר יוני
(במזומן ובכרטיסי אשראי)

הודעות בדבר בקשות לפירוק חברות
בבית המשפט המחוזי בחיפה
תיק מספר 748/87
בענין פקודת החברות
ובענין פירוק החברה כרמיאל שירותים לתעשייה (א.ג.) בע"מ ח.פ. 51-104239-2
מרחוב המלך שאול 14, הרצליה
והמבקש הרצל שוקרי ר' 86 אחרים

נמסרת בזה הודעה, כי ביום 30.4.87 הוגשה בקשה לבית המשפט המחוזי בחיפה לפרק את החברה הנזכרת לעיל, וכי בקשת פירוק זו תישמע בפני בית המשפט הישב ביום 12.7.87 בשעה 09.00.

כל נושה או משתתף של החברה האמורה הרוצה לתמוך במתן צו בענין הבקשה או להתנגד לכך, רשאי להופיע בשעת הבירור, אם בעצמו או באמצעות עורך הדין שלו. מסה תמורת התשלום הקבוע בעדה.
צבי כהנא, עו"ד
ב"כ המבקש

הערה: כל הרוצה להופיע בשעת בירור הבקשה האמורה חייב למסור, או לשלוח על ידי הדואר, לחתום לעיל הודעה על רצונו זה. ההודעה, בציון השם והמען של האיש או הפירמה ובחתימתם או בחתימת בא כוחם, צריכה להימסר או להישלח באופן שתגיע אל החתום לעיל לא יאוחר משעה 13.00 של יום 5.7.87.

דבר לפני 60 שנה

סעיף הצנזורה: הפוגע בזכות העברית – יבוטל

בכ"ג כיון מסרה משלחת מטעם גדוד מגני השפה תזכיר למ"כ הנציב העליון, קולונל סימס, בדבר פקודת הביקורת על ההצגות הפוגעת בזכות השפה העברית. המשלחת נתקבלה אצל היועץ המשפטי של הממשלה, מר בנטביטש, והוא הודיע לה שהממשלה החליטה למחוק מתוך הפקודה את הסעיף המחייב הגשת תרגום אנגלי של החזיון.

פועלי אנגליה מוחים נגד הטירור ברוסיה

לונדון. המועצה הכללית של קונגרס הטרייד יוניונים והועד הפועל של מפלגת העבודה נתכנסו לישיבה משותפת בבית הנבחרים וקבלו החלטה המוחה נגד הדרך שהולכת בה הממשלה הסובייטית בהוצאה להורג, בגלל רצח וויקוב, ציר ססס"ר בורשה, אנשים חפים מפשע והרצח הזה.

לפני 40 שנה

הוחרמו שש ספינות מעפילים

אחרי דיון שנמשך חדשים רבים הוצא אתמול פסק הדין בדבר שש ספינות מעפילים שהממשלה דרשה להחרים על שהביאו „עולים בלתי חוקיים". נשיא בית המשפט המחוזי בחיפה נתן אתמול את פסק הדין לפיו מוחרמות האניות: „חביבה רייך", „פלמ"ח", „הגנה", „4 חירויות", „כתריאל יפה" ו„הנרייטה סולד".

פאריס בת 2000

פאריס חגגה בימים אלה בצנעה, בבלי לגלות דבר למעריצה, את יום הולדתה ה־2000. יוליוס קיסר כינס בשנת ה־53 לפני הספירה הנוצרית, בעין אסיפה לאומית באי הסינה המבוצר לוטציה, לאחר שהכניע את הגאלי הגדול אמביוריכס, וכך נעשתה לוטציה־פאריס למעוז בפני האויב, לבירת הגיבוש להקמת המדינה. וכן מהאי המבוצר לוטציה התפתחה בירת העולם, פאריס.

דבר ספורט

בקר, מנסדורף ובלום מחוץ למויבלדון
אלמוני העיף האלוף ולאקונט את הישראלים

לתורן,דמעיר, עיצו) – הטניסאי הצרפתי אנרי לאקונט, המדורג תשיעי והובס ביד שמאל, חסם את דרכם של עמוס מנסדורף וגלעד בלום בשניצח אותם בזה אחר זה לאחר מאבק מרתק. אולם את הפתעת ויםבלדון סיפק הטניסאי האוסטרלי האלמוני פיטר דואן שהקיף בסיבוב השני את בוריס בקר אלוף השנתיים האחרונות והפייבוריט לזכיה גם השנה.

לאקונט ניצח ביום שני את אלוף ישראל עמוס מנסדורף בסיבוב השני בחמש מערכות, לאחר שהישראלי פיגר בשתי המערכות הראשונות 6:2, 6:3. עמוס הצליח להשוות את התוצאה כשניצח 3:6, 5:7, אולם ניכנע בחמישית 1:6. באותה עת הצליח גלעד בלום לחלוף על המשוכה השניה שלו – ברטין לרונדו – כשגם הוא פיגר 2:0 במערכות, אך ניצח בשלוש המערכות הבאות.

הטניסאי הישראלי, ההובס אף הוא ביד שמאל, נתן פיים רציני בסיבוב השלישי כבר בהופעת הבכורה שלו בווימבלדון מול הטניסאי הצרפתי המצויין בעל ההגשות האדירות. בלום שהוא הישראלי השני שהעפיל לסיבוב השלישי, נכנע לבסוף 6:3, 7:6, 7:5. לאקונט לפי יסחק כנראה ברבע הגמר מול איוואן לנדל, שגם הוא לא עלה בקלות לסיבוב הרביעי.

לנדל נאבק קשה עם האיטלקי פאולו קאנה. שהצליח בהפסקות הגשם לנצח 6:3, 6:7, 6:4, 6:7, 1:6 במשחק שנמשך יותר כ־3 שעות.

אתמול גבר לנדל על האמריקאי ריצ'י רנברג בן ה־21 שעלה בן המוקדמות 6:4, 7:6, 3:6, 6:7.

בקר עף מה־101

אולם, כאמור, את ההפתעה הגדולה ביותר באליפות ווימבלדון הי־101 חולל הטניסאי האוסטרלי בן ה־26 פיטר דואן המדורג 70 בעולם ואשר הצליח לראשונה לעבור את הסיבוב הראשון כשניצח בסיבוב השני את אלוף ווימבלדון בוריס בקר ב־4 מערכות 6:7, 6:4, 2:6, 4:6.

בקר אלוף ווימבלדון בשנתיים האחרונות אמר לאחר המשחק, שאין לו תירוצים להפסדו כי דואן הפגין משחק יוצא מן הכלל ומגיע לו הנצחון. דואן אמר: "לא פיללתי שאצליח לנצח את בקר לאחר שהפסדתי לו בסיבוב הראשון בקווינס קלאב. נקטתי בטאקטיקה נכונה, כשסגרתי לעברו כדורים במס קרוב לגופו וכך לא איפשרתי לו להחזיר אותם בתנופה, אלא בצורה חלשה יותר וזה איפשר לי לרוץ יותר לרשת ולגמור שם את המלאכה."

הודחו ששה מדורגים

בסך הכל הודחו ששה מדורגים מתוך ה־16. פרט לבקר הפסיד גם המדורג מס' 6, הצרפתי יאניק נואה לבן ארצו גי פורזה בחמש מערכות כדתיקות, החמישית 7:9. בדרכו הלך גם המדורג מס' 12, היהודי האמריקאי ברד גילברט שנוצח בידי סובייטי, שעלה מן המוקדמות, אלכסנדר וולקוב, שניצח ב־4 מערכות. קודם לכן הצליח הסובייטי לנצח שני אמריקאים אחרים: ביל סקנלון ולארי סטפאנקי והשמחה בשגרירות ברה"מ היתה גדולה כשמדובר באמריקאים.

השוייצרי יעקב לאסק הדיח את המדורג מס' 13, השוודי יואכים ניסטרום ב־4 מערכות. המדורג מס' 15, דויד פייט הפסיד ליוגוסלאבי הענק זיוויונביץ'. המדורג מס' 16, קווין קארן, יליד דרום־אפריקה, שהופיע לפני שנתיים בגמר (נוצח על־ידי בקר) ניכנע לבן ארצו יואן קריק בחמש מערכות.

המשחק הארוך ביותר היה בין האוסטרלי פול מקנאמי ואמריקאי טד נלסון בסיבוב הראשון – הוא נמשך שלושה ימים בגלל הגשם. המשחק ביום רביעי הופסק בגלל החשיכה במצב של 11:11 במערכה החמישית. היא חודשה ביום ששי ומקנאמי ניצח לבסוף 17:19 במשחק שארך יותר מ־4 וחצי שעות. מקנאמי לא הצליח בסיבוב השני לעמוד מול האוסטרלי פט קש והפסיד לו בשלוש מערכות. מומחים סבורים כי קש הוא מן המועמדים לזכייה בתואר. קש מדורג 11 ואילו סים מאיטס המדורג 10 גם לו סיכויים לזכות בתואר, אבל נאלץ לעמול קשה מול בן־ארצו טים ווילקינסון אותו ניצח לאחר מאבק בן 5 מערכות.

ההודים נוצחו בסיבוב 2

היריבים שלנו בגביע דייוויס בחודש הבא, ההודים ויג'אי אמריטראג' וראמש קרישנאן נוצחו בסיבוב השני. אמריטראג' הפסיד לסקוט דייויס וקרישנאן לאנגר שהודח אף הוא על־ידי המדורג מס' 4 שטפאן אדברג מסוודיה בשלוש מערכות. כן עלו מהחבורה השוודית אנדרס יארינג ומטס ווילאנדר ומיכאל פרנפורס.

הפתעות גדולות לא היו בין הנשים, אם כי יש לציין שהמדורגת מס' 8 מנואלה מלייבה מבולגריה לורי מקניל מארה"ב והמדורגת 11 ותבותה ברברה פוטר המדורגת 13, שהפסידה לבת ארצה הצעירה גיגי פרננדס 6:0, 6:1.

המדורגת מס' 2 שטפי גראף הפגינה יכולת מצויינת כשניצחה בסיבוב השני את הפרואנית לורה גילדמאייסטר 2:6, 1:6 וקריס אוורט ניצחה את האיסלקיה באלסה 5:7, 0:6 תוך 62 דקות.

הטניסאי האוסטרלי פטר דוהאן (מימין) מתקשה להאמין כי ניצח את האלוף בוריס בקר 6:7, 6:4, 2:6, 4:6

מנסדורף ובלום ניצחו בזוגות

הצמד הישראלי עמוס מנסדורף וגלעד בלום ניצחו בסיבוב הראשון של משחקי הזוגות בווימבלדון את האוסטרלים סי.קוקס ומ.פאנקוס בשתי מערכות 3:6, 5:7.

האמריקאים ר.ליסט וס.פאוסאט ניצחו במפתיע את הצמד האוסטרלי פול מקנמארה ופול מקנמי 6:7, 4:6.

בית"ר י־ם הפסידה לדנים 1:0
בני־יהודה תיקו (2) עם בוכום

מאת שמואל קליגר

גם באינטרטוטו צריך מזל ובכלל לא קל היה לנחש את תוצאות שני המשחקים הבין־לאומיים של בית"ר ירושלים ובני יהודה נגד האורחים ברונדבי מדנמרק ובוכום ממערב גרמניה. בשני המשחקים היו הדקות האחרונות הדרמטיות במיוחד ובהן יכולות שתי הקבוצות הישראליות להלות את קולר האכזבה הקולקטיבית: הבית"ריים עמדו במשחק הראשון במצב שוויון מול היריבים, אך 5 דקות מן הסיום הובקע השער היחידי לחובתם בעוד שבני־יהודה עמדו על סף נצחון בכורה במסגרת האירופית המחייבת, אך שתי דקות מן הסיום הצליחו הגרמנים להשיג שער שוויון.

דרמת שערים חיפתה על יכולת

לפעמים לא צריך להפגין יכולת מרשימה במיוחד כדי לזכות בהשג יוקרתי מול קבוצה עדיפה דוגמת בוכום ממערב גרמניה. אפילו לא צריך לבעוט לשער מספר רב של פעמים. לעיתים קרובות די אפילו בבעיטה או בנגיחה בודדת כדי להשיג את היתרון הדרוש ולבסוף דווקא היריב העדיף היה זקוק להסדי סמים כדי לחלץ נקודה אבודה.

רק דרמת השערים חיפתה על יכולת פושרת למדי של האורחים ושל המארחים. מול קבוצה ישראלית פצועה (אייזנברג וסלמן הפצועים לא שותפו) ולעומתם חזר לשער השוער יעקב אסייאג, לא הופיעו הגרמנים בהרכבם החזק ביותר. קלאוס פישר והשוער צומדיק היו בין חמישה כוכבי הקבוצה שנשארו בבית ולא טרחו לבוא לכאן. אך הדבר לא הפריע להם לנהל משחק חד־צדדי עם ההוגים מבני יהודה. מול תוסגם הגופני של הכדורגלנים הגרמנים האתלטים, לא היה לשחקנים הצנומים ודקי הגיזרה של בני יהודה שום נשק סודי. אפילו לא רוח לחימה יוצאת מן הכלל. אפילו לא בעיטה רצינית אחת לעבר השער הגרמני במהלך מחצית שלמה. בדקה ה־44 נתן השופט בעיטת 11 מ' במתנה לבני יהודה, לאחר שכדור נראה נוגע בידו של הגרמני למל, אך משה עלו בעט מהנקודה הלבנה לידי השוער שהדף לקרן.

קודם לכן היה זה האורח לייפלד, שקיבל כדור מצד אחד למישנהו וחדר במהירות לרחבה תוך, שהוא חולף על מספר שחקני הגנה ומטס המרוחק לשער היה קצר 0:1.

בתוך 7 דקות הבקיעו שחקני בני יהודה שני שערים מהממים. בדקה ה־59 בעט רמי לוי עונשין, הכדור הגיע לרכש מקרית אונו רוני פרי, שהתעמת עם השוער ועבר עליו ונגח מקו החמש כדור קשתי מאוד, שלהפתעת הכל נחת בשער חרף נסיונות שחקני ההגנה לחלץ מהקו. לאחר מכן (דקה 66) חזינו בשער היפה במשחק לאחר שרוד גודרנה הוריד בראשו את הכדור לאייל חיים וזה בבעיטת יעף נהדרת הכניע את השוער האורח.

אייל חיים, שהיה הבולט בקבוצתו עוד הספיק לנעוץ את הכדור בקורה שלוש דקות מן הסיום אך האורחים, שעשו נסיונות נמרצים להשיג שוויון תוך שימוש בכח ובנוקשות רבה הצליחו להשוות בדקה ה־88 בבעיטה מוצלחת של לייפלד.

בני יהודה: אסייאג: יצחק איזמירלי, ג'א סרעבי, פרי, עלו: מליחי, אייל חיים, רמי לוי: דני איזמרלי (מדר) ורובי בזוזיו, גודרנה, שירזי.

בוכום: ופליק: יקיש, רייכרדט, היינבן: למק, ברמור, קנידל: בנסל: ליפקה (אוסולד), נייל, לייפלד.

שפט יעקב שיינר לעיני 400 צופים באיצטדיון רמת־גן.

דנית מחולקת במגרש.

דקה 84: אירוע לא ספורטיבי, כששירזי (המצטיין בבית"ר) פגע באורח ללא כדור וראה את הכרטיס הצהוב. שירזי נעלב וביקש משפיגלר להחליפו. המאמן סירב ושירזי נשאר.

לא עברו שניות ספורות. יורגנסן בעט לשער בית"ר, ההגנה הרפה וסטפנסן בעט לרשת. 0:1 לדנים. הם היו מסוגלים להגדיל יתרונם בדקה ה־89. שמואלי הכשיל את יאנסן ברחבה. אולסן בעט מהנקודה הלבנה, אך גינצבורג הדף.

ברונדבי: סמייגל: יאלסן, סורנסן, אולסן, ילסן ברואיין: סטפנסן, באקהולט (יורגנסן), הנריק יאנסן: קלאוס נילסן (השחקן היחיד מנבחרת דנמארק), ורפורט, ליסדורף.

בית"ר ירושלים: גינצבורג: שירזי, שמואלי, עמיר כהן, נחמני: קדוש, בן־אליהו, דידו (גבי בן־אליהו), בני כהן: שוויג, הורשילי, כויסה.

שפט צבי שריד לעיני 400 צופים ברמת־גן.

שירזי בפריצה אופינית לעבר שער ברונדבי (צילם: א. קנפר)

ברונדבי ניצחה במחזה עלוב

ברונדבי יכולה להיות אלופת דנמארק ואפילו יכולה לנצח את אלופת אירופה, פורטו. בית"ר ירושלים יכולה להחזיק בתואר אלופת ישראל, אך מה שהתרחש אתמול באיצטדיון ר"ג היה מחזה עלוב שלא הוציא 400 צופים משכמונם.

לאכזבת הקהל המועט לא הגיע הכוכב הדני העולה בראין לאודרופ לישראל. הדבר לא הפריע לשחקנים הדנים לשלוט במשחק שליטה ללא מיצרים. אמנם, גם הדנים לא הירבו לבעוט לעבר השער. בכל זאת ניכר בשחקני הקבוצה כי הם מהווים הן תלכיד קבוצתי טוב והן שחקנים בעלי יכולת אישית טובה.

רוב האירועים קרו ליד השער הישראלי. הבית"רים לא הצליחו לסכן את השער אפילו פעם אחת במהלך 90 הדקות. במחצית הראשונה היו הדנים קרובים לשער יתרון, אך בדקה ה־14 החמיץ ליסדורף מקרוב. בדקה ה־29 בעט נילסן בעל המשקוף.

החמצת המשחק אירעה בדקה ה־75: הנריק יאנסן עבר את שמואלי ומסטנזור מול השוער גינצבורג בעט ברשלנות מעל המשקוף.

לקראת סיום המשחק נחלשו הבית"רים. דידו, שלה לשחק לאחר ההפסקה כשהוא פצוע בידו, נטש את השדה. זה נתן את האות להשתלטות

יו"ר איגוד הטניס ייצג בשלוש יבשות

מאת שמואל טל

לאחר שחזר מפאריס, שם עקב אחרי משחקי הרולאן גארוס, יוצא מחר יו"ר איגוד הטניס דוד הרניק לוימבלדון כדי להפגש, במסגרת התאחדות הטניס הבין־לאומית, עם נציגי הטניס של הודו.

הרניק ינסה לסגור בוימבלדון עם ש. דדי, מזכ"ל התאחדות הטניס ההודית, את כל סידורי הבטחון והסידורים הטכניים לקראת הופעתם של טניסאי ישראל ברבע גמר גביע דייוויס בנידלהי. אם לא יצליח הרניק לסיים את כל סידוריו עם ההודי בימי שהייתו בוימבלדון, יאלץ ככל הנראה להקדים את צאתו להודו כראש משלחת ישראל כדי להשלים שם ההכנות לקראת בואם של הטניסאים.

מוימבלדון יצא הרניק לחוף השנהב שבאפריקה, שם יטול חלק באסיפה הכללית של הפדרציה העולמית בטניס. בחלק הראשון של הדיונים ישתתף הרניק באסיפה הכללית של ההתאחדות האסייאתית בו תידון התכנית השנתית. הרניק יבקש בין היתר לאפשר לישראל לארח את הבית האסייאתי של מוקדמות הגביע העולמי לגילאי 16. קרוב לודאי שאל הרניק יצטרף גזבר האיגוד בראל.

לאחר מכן, במשך שלושה ימים, יהיה הרניק הישראלי שותף לדיוני האסיפה הכללית הבין־לאומית שתציב בראש סדר היום את נושא הופעת הטניסאים במשחקים האולימפיים.

על פי התכנית המקורית צריך הרניק לשוב לארץ ב־12 ביולי, אולם כפי שכבר נאמר הוא עשוי להמשיך מאפריקה הישר להודו כדי להיות חלוץ של המשלחת הישראלית. בכך ישלים הרניק תוך כחודש ימים מסע בשלוש יבשות.

סטנלי ספרבר ישפוט בסופיה

מנצח התזמורת הסימפונית של חיפה סטנלי ספרבר, שהוא גם אחד משלושת השופטים הבין־לאומיים של ישראל בטניס הוזמן לשפוט את מפגש הצ'י־גמר גביע דייויס של האיזור האירופי בין נבחרות בולגריה ושוויץ. המשחק יהיה בין ה־24 וה־26 ביולי בסופיה.

ויידנפלד ומרנשטיין צורפו לסגל דייוויס

יוסף שטבהוליץ, קפטן נבחרת ישראל, החליט אתמול לצרף למחנה האימונים של נבחרת הדיוויס באנגליה, את הצעירים רביב ויידנפלד ובועז מרנשטיין.

„בחירה זו אינה מצביעה על מה שיתרחש בעתיד", הסביר שטבהוליץ, „הבחירה רק לבשחק אחד, מבלי לפגוע בטניסאי עמית נאור, שהוא למעשה המחבט מס' 4.

אולם, במפגש הספציפי מול הודו על מגרשי הדשא, נאור אינו מתאים כיוון שהתמחותו על מגרשי חימר. לכן החלט להעדיף צעיר שאינו בר סיכוי סביר לשחק, הוא ישמש יותר כיריב אימונים. לגבי העתיד ידונו בועדת הנבחרת לאחר שוב הנבחרת מהודו".

החלטתו של שטבהוליץ באה בעקבות החלטה קודמת שהתקבלה ביום ששי על־ידי ועדת הנבחרות של איגוד הטניס. בהחלטה זו קבעה הועדה את שלושת חברי נבחרת ישראל לקראת המשחק נגד הודו בגביע דייויס.

הנבחרת כוללת את אלוף ישראל עמוס מנסדורף, שלמה גליקסטיין וגלעד בלום. לגבי השחקן הרביעי החליטה הועדה להטיל על קפטן הנבחרת בחירה זו.

שטבהוליץ, כאמור, צירף את שני הצעירים למחנה שיחל ב־10 ביולי באנגליה. שם, לאחר סידרת אימונים על מגרשי הדשא ייקבע מי משניהם יטפס מחבט רביעי. השחקן שייקלט טוב יותר ויראה מתאים יותר למשימה ההודית יהיה הרביעי ואילו השחקן הנוסף יועבר כמחבט מס. 1 לנבחרת שתשתתף בגביע ואלריו בספרד.

מכבי רחובות 3:3: מכבי צפון ב' – הפועל צהלה 3:3: מועדון הכרמל חיפה – הפועל ירושלים 3:3: אס"א ת"א – מועדון הכרמל חיפה 3:3: מכבי רחובות – הפועל ירושלים 2:4: הפועל ת"א – הפועל צהלה 2:4.

כדורידני הנוער ממשיכים לאכזב

נבחרת הנוער של ישראל בכדוריד ממשיכה לאכזב. ביום שישי נוצחה ישראל במוקדמות אליפות אירופה ע"י המארחת, איטליה בתוצאה 21:19 (12:10).

הישראלים ניהלו מאבק צמוד עם יריבתם עד לדקת הסיום. רק חוסר יציבותה של הנבחרת הישראלית במהלך המשחק מנע ממנה להפתיע.

פתיחת המשחק היתה שייכת לישראל – 0:2, אבל האיטלקים הצליחו בהמשך לעלות ליתרון – 5:6. עד לסיום המחצית חזו הצופים במשחק שקול. אולם, במצב של 10:10 הצליחו האיטלקים לנצל ריפיון ישראלי, כדי לסיים את המחצית עם יתרון – 12:12.

גם במחצית השניה חזו הצופים במשחק שקול ומרתק. בדקות הסיום עלה המתח במגרש, לאחר שישראל הצליחה לצמק את התוצאה – 20:19, אבל הסיום היה שייך לאיטלקים.

שערים לישראל: אקרמן וקושניר (5 כ"א), איליס (3), פרוכטר ועמר (2 כ"א), דייך ונחמני (1 כ"א).

היום אמורה ישראל להתמודד נגד נבחרת טוניס או אלג'יר. נראה, כי המשחק לא יערך בסופו של דבר, בגלל סירובה של טוניס לשחק נגדינו. במקרה זה יוענק לישראל נצחון טכני, אבל הדבר לא יעזור לנו להעפיל למשחקי אליפות אירופה, שיערכו בחודש דצמבר ביוגוסלאביה.

טניס

טניסאי מכבי ת"א ביססו את מעמדם בראשות הליגה הלאומית בעקבות נצחונותיהם בשני המחזורים שנערכו בסוף השבוע.

אלה תוצאות המחזורים: מכבי ת"א – מכבי צפון א' 2:4: מכבי ת"א – הפועל ת"א 0:6: מכבי צפון א' –

אופניים

ש' שמעוני מגלגלי העץ ת"א ניצח ביום ששי במירוץ אופניים, כשעבר 33 ק"מ מרמלה דרך צומת הראל וחזרה, בזמן של 53.21 דקות. הוא הקדים את אילן אידלסון מגלגלי העץ רעננה 53.22 ד'. שלישי הגיע דרור עוזרי מהרצליה בזמן זהה לאידלסון.

אליעזר שפיגל מאמן ראשי של נוער הפועל ת"א

מאת ג.אשר

אליעזר שפיגל, ששימש בעונה האחרונה מאמן קבוצת הפועל מרמורק והתפטר במהלכה, ימונה בימים הקרובים למאמן על במחלקת הנוער של הפועל תל־אביב.

שפיגל יחליף את רחביה רוזנבוים שכיהן בתפקיד כ־10 שנים. הוא יהיה אחראי על מחלקת הנוער ועל עשרה המאמנים שיעבדו במחלקה זו.

אגודת הפועל תל־אביב כבר נפרדה בטקס מרשים מרחביה רוזנבוים והודתה לו על פעילותו במשך השנים. יצחק גרודר, שכיהן כיו"ר מחלקת הנוער, ימשיך בתפקידו קדנציה נוספת. גרודר גם יכהן כחבר הנהלת מחלקת הכדורגל של הפועל תל־אביב.

הפועל תל־אביב תכנה בעתיד גם הנהלה למחלקת הנוער שתאפשר תפקוד שוטף של המחלקה.

הרמת משקולות

באליפות ישראל לותיקים בהרמת משקולות נקבעו אתמול האלופים הבאים: עד 56 ק"ג אברהם ברזנר: עד 60 ק"ג משה יששכר: עד 67 ק"ג ולאדימיר סטרונגין: עד 75 ק"ג אלכס מגדל. במשקל זה דורג שני סדי קפלן בן ה־54, שהוא אלוף העולם לגילו: עד 82 ק"ג חיים אהרונוביץ': עד 90 ק"ג ישראל פרידמן: עד 110 ק"ג עדי ברנה.

האבקות

המתאבק הישראלי גיל חנבאשוילי זכה במדלית הזהב בסגנון יווני־רומי בתחרות בין־לאומית לקדטים, שנערכה בפינלנד.

חנבאשוילי התחרה במשקל עד 55 ק"ג. שני מתאבקים ישראלים נוספים, יגאל קידטר (משקל עד 60 ק"ג) וגיורא איבשין (משקל עד 65 ק"ג) זכו בתחרות זו במדלית ארד.

הגרלה תקבע היום מקום המשחק של כדורסלני ישראל בדרג ב'

שירות „דבר"

(בודאפשט, מלטהית). רק היום יוודע היכן תשובץ ישראל במשחקי דרג ב', שיערכו בסוף אוגוסט ותחילת

בסוף השבוע הנבדר לנציגי ישראל, כי הבעיות הפוליטיות מקשות, שיבוץ מוסכם של הנבחרות. לאחר שהתורכים, הודיעו על סירובם לארח את ישראל, בגלל בעיות בטחוניות סבב כולם, כי ישראל תשחק בבולגריה.

אולם, הנציג הבולגרי בקונגרס פיב"א דרש לקיים הגרלה: „אם התורכים מסרבים לארח את ישראל, אז אנו דורשים הגרלה לגבי כל הנבחרות".

בלית ברירה הוחלט על קיום הגרלה עיוורת, שבה עשויה ישראל לשחק באחת מארבע המדינות המארחות: תורכיה, בולגריה, בלגיה ושוויץ.

היום גם יערכו הגרלות למשחקים המוקדמים של גביעי אירופה השונים, ומשחקי הגביע הבין יבשתי, שיערכו בחודש ספטמבר במילאנו.

יו"ר איגוד הכדורסל, יורם אברבנאל אמר אמש בשיחה הטלפונית לספורט: „אני מקווה שההגרלות יעשו עבורנו את מה שלא עשו המגעים הרבים שקיימנו עם רוב נציגי המדינות המשתתפות בקונגרס".

מוטי ארואסטי ישוב לנבחרת

מאת משה כהן

מאמנה החדש של נבחרת ישראל, משה ויינקרנץ עשוי לבקש גם ממוטי ארואסטי לשוב לנבחרת לקראת משחקי דרג ב'.

ויינקרנץ אמר אמש: „אני לא פוסל זאת ובימים הקרובים אחליט סופית את מי לזמן לתחילת האימונים. כוכב, פרש ארואסטי מהנבחרת לפני שנה, אבל הולשום הרבה של רכזי הנבחרת ביוון מחייבת את ויינקרנץ לחפש אלטרנטיבה. רכז נוסף, שעשוי לשוב לנבחרת הוא ישראל אלימלך, שפרש מהנבחרת לפני יציאתה ליוון וטען לפני שבועיים, כי הוא לא עשה זאת בגלל סיבות מקצועיות.

ויינקרנץ עשוי להפגש השבוע עם מיקי ברקוביץ, כדי לסכם סופית על שובו לנבחרת. לאחר „הסולחה" בין מיקי לג'מבי – מיקי כבר הביע נכונות לשוב לנבחרת וכעת מקווים שהדבר יסוכם בימים הקרובים.

לגבי עתידו של ויינקרנץ יוחלט רק בעוד שבועיים. עד כה התברר שמותיהם של כמה מאמנים צעירים וותיקים, אך ויינקרנץ ביקש לשקול את מועמדותם עוד כמה ימים.

שטפי גראף סירבה להצטלם בעירום

שטפי גראף, כוכבת הטניס הגרמניה בת ה־18 דחתה הזדמנות להוסיף 270,000 דולאר לחשבון הבנק שלה כשסירבה להצטלם בעירום לירחון גברים.

בידיעה שפורסמה בעתון „בילד" נאמר, כי גראף דחתה את הצעתו של ה„פנטהאוז" בשפה הגרמנית, להופיע בסידרה של צילומים אירוטיים. „היינו שמחים להצעה המפתה – צוטט אביה של הטניסאית – אבל כמובן שדחינו אותה. שטפי היא טניסאית ולא דוגמנית עירום".

עורך הירחון הגרמני נשמע בלתי מרוצה מהדחיה באומרו, כי „כל העולם היה מעוניין בצילומיה של שטפי. היא בת 18 והיא ללא ספק הפופולארית ביותר. כולם יודעים כיצד היא נראית על מגרש הטניס, אך אף אחד אינו יודע איך היא נראית בחדר המיטות שלה".

מסתמנת מגמה להמשיך לשמור תקנון התשלומים

מאת אשר גולדשלגר

ראשי מרכזי הספורט של מכבי וביתי"ר נענו שלשום להצעתו של מזכ"ל הפועל יצחק אופק להמשיך לשמור על אמנת התשלומים הבין מרכזית גם בענפי הכדורגל והכדורסל. שלושת ראשי המרכזים: אופק, כספי (מכבי) הגרישל (בית"ר) סיכמו להפגש מפגש נוספת במהלך השבוע הקרוב על־מנת למצוא דרכים יעילות למניעת עקיפת אמנת התשלומים על־ידי האגודות.

במהלך הפגישה, שבה נכחו גם ראשי ההתאחדות לכדורגל סריד (הפועל), מילצ'ן (מכבי) וקרבר (בית"ר) סוכם שאין לשנות את האמנה ותקנון התשלומים ישאר כפי שהוא.

אנשי מכבי ובית"ר טענו במהלך הישיבה כי, ישנן הפרות בתקנון התשלומים והפיקוח עליו במצב בלתי אפשרי ולפיכך יש לבטל את התקנה.

מזכ"ל הפועל יצחק אופק הבהיר, כי אין מקום לשנות את התקנון: „אסור לאפשר לקבוצות להסתבך כספית. ביטול האמנה או תקנון התשלומים יגרור את האגודות לגל התחייבויות שהאגודות לא תוכלנה לעמוד בהן".

שילוב זרים אינו אקטואלי

במהלך השיחה, שעסקה בתקנון התשלומים, ביקש עזריקם מילצ'ן לדעת מה קורה עם הזרים. אופק הבהיר כי כל עוד נושא צימצום הליגות ל־12 קבוצות אינו אקטואלי מבחינת מכבי ובית"ר אין מקום לדון בנושא הזרים. אופק הבהיר לנוכחים, כי עתה מאוחר כבר לדון ולהחליט בנושא זרים לעונה הקרובה לאחר הדחיה מצד מכבי ובית"ר. פשוט שילוב זרים בעונה הקרובה אינו אקטואלי.

מזכ"ל הפועל יצחק אופק ידווח היום בישיבת מרכז הפועל על הדיון שלשום עם ראשי מרכזי הספורט בנושא תקנון התשלומים. אח"כ ידווח המזכ"ל על החלטת המרכז שלא לדון בנושא הזרים.

עשר כפפות מ„זהב" באליפות ישראל באיגרוף

מתאגרפי כפפות הזהב זכו בעשר מדליות זהב ומתאגרפי מכבי – בשתי מדליות זהב. דבר זה התברר בסיום אליפות ישראל באגרוף, שהסתיימה אמש לאחר שלושה ימי תחרויות.

להלן רשימת אלופי ישראל במשקלים השונים: עד 48 ק"ג: יהודה ברחיים (כפפות הזהב רמת אביב); עד 51 ק"ג: יונה אוסקר (כפפות הזהב לוד): עד 54 ק"ג: יוסף מרציאנו (כפפות הזהב ירושלים): עד 57 ק"ג: יעקב שמואל (אור יהודה): עד 60 ק"ג: איעד חטיב (נצרת): עד 63.5 ק"ג: אולג סידנקי (כפפות הזהב פ"ת): עד 75 ק"ג: אהרון יעקבשווילי (נצרת עילית).

עד 67 ק"ג: אריק ריגל (מכבי ת"א): עד 71 ק"ג: יצחק שוויל (כפפות הזהב ירושלים): עד 81 ק"ג: גורדן הדר (מכבי ת"א): עד 91 ק"ג: משה צפניה (ירושלים): מעל 91 ק"ג: משה ציקאשולי (כפפות הזהב רמת אביב).

הניחוש הנכון

1. בית"ר י־ם – ברונדבי	2
2. בני־יהודה – בוכום	x
3. דוגטון – האלמהיים	2
4. אמלין – דנרגנוג	2
5. גילונג צ. – הוסטגיים	1
6. ריינגווד – וויבורלי	x
7. סנדריגהאוס – מולבורק	x
8. דלגס – סטירלינג	2
9. בייזוטר – אוור מע.	2
10. קוקבורן – פרימנטל	2
11. קמבלטאון – סולסבורי	2
12. קמברלנד – פולניה	x
13. הלאס – וודויל	x
14. ליאונגרגר – אוור ד.	1

קארל לואיס בכושר גבוה. בתמונה נראה בקפיצה למרחק 8.65 מ' ובאותה תחרות קבע ב־200 מ' 20.12. התחרות נערכה בסאן־חוזה, קליפורניה. לואיס השיג את התוצאות הטובות ביותר מאז אולימפיאדת לוס־אנג'לס 1984 והוכיח כי הוא מוכן היטב לאליפות העולם שתיערך ברומא בספטמבר

לואיס בכושר טוב קפץ לרוחק 8.65

בעל ארבע מדליות זהב אולימפיות האמריקאי קרל לואיס, שחזר לפעילות אחרי תקופה מה בגלל פציעה, הוכיח שוב שהוא נמצא בכושר מצויין וזאת לקראת אליפות העולם שתערך בעוד חודשיים ברומא.

הוא זקף לזכותו נצחון 50 רצוף בקפיצה לרוחק 8.65 מטר. את המאוץ ל־200 מטר גמא ב־20.12 שניות והקדים את ספירמן ואת מחזיק התואר קאלווין סמית.

זמן טוב קבע גם גרג פוסטר ב־110 משוכות בזמן של 13.29 שניות. לואיס ירוץ היום 100 מטרים אבל הריצה המעניינת תהיה ב־400 מטר משוכות בין מוזס והאריס. בראשית החודש הנחיל האריס את ההפסד הראשון למוזס לאחר תקופה ארוכה.

קראם נוצח בפראג

אלוף העולם בריצת 1500 מטר, הבריטי סטיב קראם, נוצח לראשונה מאז 1984 כאשר פיגר במטר וחצי אחרי הספרדי חוזה לואיס גונזלס כשעבר את ה־1500 מטר בתחרויות גביע אירופה בפראג בזמן של 3:45.49 דקות. את הזמן הטוב ביותר קבע הבורונדי־גרמני שגלבה בריצת 400 מטר בזמן של 44.93 שניות והקדים בגביע את אלוף אירופה הבריטי רוג'ר בלק.

אלופת העולם בריצת 800 מטר הצ'כית קראטוכבילה בת 36 חזרה למסלול אך סיימה שניה אחרי אתליטית ברה"מ. המערב־גרמני הארלד שמידט הוכיח שוב שהוא הרץ הטוב ביותר בריצת 400 מטר משוכות כשגם הפעם ניצח במרחק זה. ההפתעה היתה בריצת 10 ק"מ כאשר הספרדי אנטוניו קטבל ניצח את הרצים מאיטליה. בנות מזרח גרמניה הוכיחו שוב שהן הטובות ביותר בעולם כשמיילס נהר ניצחה בריצת 100 ובוש 400 מטר משוכות ב־54.12 שניות.

ליניקר הבקיע שניים

חלוץ נבחרת אנגליה בכדורגל גרי ליניקר הבקיע שני שערים לזכות קבוצתו ברצלונה, שגברה על סאן זרמן פאריס 1:3 במסגרת גביע העולם הקטן לקבוצות במילנו. במשחק השני שנערך באותו ערב גברה אלופת אירופה פורטו על אינטר מילאנו 0:2.

הוקי: הולנד–אוסטרליה 2:4

נבחרת ההוקי של הולנד ניצחה בטורניר שמונה האומות את אלופת העולם אוסטרליה 2:4. קודם לכן גברו ההולנדים על ברה"מ 1:4. בריטניה וארגנטינה נפרדו בתיקו אפס.

האיטלקים מתעניינים בשיטה הנורווגית

התאחדות הכדורגל האיטלקית שוקלת לשנות את חוקת הנקודות בליגה האיטלקית אולי כבר בעונה הקרובה. האיטלקים מעוניינים להגביר את ההתעניינות ולכן הם רוצים לקבוע את השיטה הנורווגית כשיטה הפוריה ביותר להגברת המאמץ של השחקנים.

כל נצחון בתום המועד החוקי יעניק למנצחת שלוש נקודות אבל אם המשחק יסתיים בתיקו ייקבעו בעיטות עונשין מ־11 מטרים ולמנצחת יוענקו רק שתי נקודות.

صكذا من الاصل

מצא את ההבדלים

אצל דייגו ארמנדו מראדונה אף תרגיל אינו מקרי. עובדה. עין המצלמה קלטה אותו בשתי פוזות זהות משני משחקים שנסתיימו בזכיה בגביע. מימין: הדילוג המפורסם ושער לרשת נבחרת איטליה במונדיאל מקסיקו 86. ארגנטינה זכתה בגביע העולם. משמאל: אותו דילוג מול מגן אטלנטה בגמר הגביע האיטלקי. נאפולי ניצחה וזכתה ב„דאבל" ההיסטורי. מראדונה הצטרף בשבוע שעבר לנבחרת ארגנטינה במטרה להובילה לזכיה בגביע דרום־אמריקה. האליפות נפתחה אתמול. אפשרי שנראה אותו שוב בניתור דומה בדרך לעוד גביע

תחקיר

גג מוסדות הספורט לא יהיה מתחת ליציעי איצטדיון ר"ג

מאת סופר „דבר ספורט"

לפי כל הסימנים הגג של מוסדות הספורט בישראל לא יהיו היציעים בצד המערבי של האיצטדיון הלאומי ברמת־גן: לפי כל הסימנים לא רק שמשרדי מוסדות הספורט השונים של ישראל, לרבות ההתאחדות, האיגודים ומשרדי המרכזים השונים, לא ישוכנו בחללים שבין הקרקע לבין יציעי הבטון – ספק גדול אם בעתיד הנראה לעין אפשר יהיה להגיע לקונצנזוס כללי, שיאפשר איחוד פונקציונלי של כל המוסדות הספורטיביים במדינה תחת קורת גג אחת.

קונצנזוס מתחת לטריבונות

כל מוסדות הספורט, בלי יוצא מן הכלל, לרבות מרכז הפועל קיבלו באחרונה החלטה המחייבת מעבר המשרדים המפוזרים ברחבי תל־אביב לשטח שיועד לו באיצטדיון רמת־גן. קונצנזוס כללי בין מרכזי מכבי, הפועל וביתר אינו דבר כשיגרה ובכל זאת הבית לא יקום. ואם יהיה, זו במקום אחר; אפילו בשטח האיצטדיון, אבל במקום אחר. רק לא מתחת לטריבונות.

תחילתו של הסיפור בחוזה שערכה עיריית רמת־גן עם הקבלן התל־אביבי משה אביב, לפיו התחייבה. הראשונה למסור לקבלן, שבנה את היציעים המפוארים של האיצטדיון, את קומת הקרקע לתקופה של 14 שנה [illegible] לקבלן יותר ממיליון דולר.

רצון לחוד ומציאות לחוד

הכוונה במקורה היתה להקים בית נפרד באיזור האיצטדיון, שהיה אמור לשמש את המטרה הקולקטיבית. אולם מאחר שהעיריה היתה חייבת לקבלן מיליון דולר, באה ההצעה ביוזמת ראש העיריה אורי עמית להקים במקום את בית מוסדות הספורט. לא רק ההתאחדות לכדורגל והאיגוד הכדורסל, לא רק ההתאחדות לספורט ואיגוד המכים, אלא אפילו איגוד השחמט ואפילו מועצת ההימורים ואס"א. פשוט הכל: קיבוץ ענקי של ספורט סמוך לקיבוץ הקריה הגדול.

הכוונה להקים את הבנין היוקרתי בצד אחד של האיצטדיון עלתה על שרטון לאחר, שאורי עמית מסר למנכ"ל הפועל יצחק אופק, כי הרשם ומסו מאת הועדה המחוזית לגבי המיקום המקודי של הבית. נותרה, איפוא, רק האלטרנטיבה של איכלוס החללים ביציעיו המערביים של האיצטדיון.

וכשנדמה היה, כי שום דבר לא יעצור בעד מימוש העיסקה נתגלו הבקיעים הראשונים בחומת הקונצנזוס. היות שנכסי מרכז הפועל רשומים על שם חברת העובדים ולמרכז הפועל קומת משרדים של 1100 מ' ברח' הארבעה בתל־אביב, נתבקש הצורך לקבל אישור למכור את הנכס הזה, כדי להכנס לעיסקה הכללית. מרכז הפועל ביקש לרכוש מעיריית ר"ג 1700 מ' ולשלם לקבלן את תמורת שטח המשרדים לפי 460 דולר למ"ר. לפיכך מדובר בטרנזקציה בשווי של כמיליון דולר רק בשביל מרכז הפועל.

יצויין, כי העיסקה בכללותה מתייחסת לשטח משרדים ומחסנים בגודל של כ־6000 מ"ר המדובר, איפוא, בעיסקה גדולה בשווי של כשלושה וחצי מיליון דולר.

מנהל האגף לא מתלהב

כאן התחיל הסיפור להתגלגל במהירות אך לא לכיוון הפוזיטיבי שאליו כוון כל העניין מלכתחילה. יצחק אופק העביר את הטיפול באישור הואיל והיה מדובר לא רק ברכישת השטח החדש, אלא גם במכירת נכסי הפועל ברח' הארבעה. לאחר מכן הועבר העניין לבדיקת מנהל אגף בינוי ונכסים של ההסתדרות הכללית.

גד אגוזי, מנהל האגף, הוציא מתחת ידו מסקנות פסקניות, שסתמו, כנראה, את הגולל על רעיון הבניה מתחת ליציעי האיצטדיון. אגוזי קבע במסקנותיו, כי מאחר שהקרקע, שעליה עומד האיצטדיון – חלקה בבעלות מינהל מקרקעי ישראל וחלקה בבעלות העיריה, הרי החלק של המינהל אינו יכול לעבור לשום גוף ללא אישורו של הממונה על המחוז ועל כן המסקנה ההגיונית המוצדקת, לכאורה, של אגוזי, כי צריך להשעות את ביצוע העבודה בפועל עד לאחר קבלת אישור הממונה על המחוז.

מסקנה נוספת של גד אגוזי מתייחסת להצעת ההחלטה, שהועברה לאישורו על־ידי יעקב ישי, העומד בראש הועדה שהקימה ההנהגה לבדוק את מכלול הבעיות בענין בית מוסדות הספורט. על פי ההצעה המקורית עלו סמכו ידיהם כל מוסדות הספורט כולל זו של הפועל עמדה כל עבודת הבנייה במקום להתבצע על־ידי הב' משה אביב ללא מכרז. כהסתדרות מתנגדים מכל וכל למסירת העבודה ברוח"ו והחושים להגיש ביצוע העבודה למכרז.

הנכס לא יהיה סחיר

כן הועלו מספר ניכר של התנגדויות המתייחסות לצד הטכני וההנדסי של הבניה. הובהר, למשל, כי רק יושבי החלק המערבי של המשרדים יוכלו להנות מאור יום ומאוויר צח, שכן רק הם יהיו המאושרים שיזכו בחלונות של ממש. יתר המשרדים ייאלצו להסתפק במזגני אוויר רבי עוצמה ונורות ניאון, גם ביום וגם בלילה. "החלק הפנימי יהיה כמו קומת מרתף" אומרות המסקנות בקשר לעניין זה. אפשר גם להוסיף לכך את הרעש החזק והמזיק, שמקנן יסבלו עובדי המשרדים בשעות, שבמקום יערכו משחקי כדורגל ואירועים אחרים. החשש הוא, שסדרי העבודה התקינים, שלא לדבר על נוחיות מינימלית, ישובשו לחלוטין. ולמי, שהענייניים הטכניים הללו נראים בעלי משקל רב, הנה המסקנות המחלקה של ההסתדרות הן תופסות רק מקום קטן, בשוליים.

נראה, כי הנימוק העיקרי לסירוב ההסתדרות לסמוך ידה על העיסקה קשורה לצד הכלכלי. לא יהיה זה נבון מן המזינה הפרואית גרידא. להשקיע מיליון דולר בנכס, שלא יהיה סחיר ואי אפשר יהיה בעתיד לנהוג בו מינהג בעלים, למשל, למכור אותו. הנכס פגום, איפוא, בזכות הקניין שבו ולפיכך עמדת ההסתדרות מוצדקת לחלוטין.

באותו הקשר קיימת מכשלה נוספת המתייחסת להעדרו של אישור המינהל והממונה על המחוז כפי שהעיריה התחייבה למסור. למותר לציין שעד היום טרם נמסר האישור המבוקש.

קיימות גם הבעיות הטכניות וההנדסיות הקשורות בשימוש ובהנאת השימוש ואפילו יתגברו על ענין המכרז כרור עתה לחלוטין, שהעיריה תצטרך להקצות שטח אחר לבית הספורט, רק לא מתחת ליציעים. אגדת הבית הנכספ לא יקום.

באורבע עיניים

עם מוטי ארואסטי

יכולתי לתרום ביוון ואוכל עוד לתרום לנבחרת

מאת משה כהן

מגיותיו של מוטי ארואסטי עלו מאוד בתקופה האחרונה. הירגו הגיינגי של מכבי, שרכים הסמיכו אותו במהלך העונה שעברה, הוכיח כי עדיין יש לו מה לתרום למכבי ת"א ולנבחרת הלאומית.

הכוחה לכך נתן המאמן הלאומי, משה ויינקרנץ, ששוקל את שובו של ארואסטי לנבחרת וראה ידיעה נפרדת. ארואסטי נשמע מופתע מהאפשרות ששוב ילבש את המדים הלאומים. „זרקת לי פצצה, תן לי לחשוב על כך", הוא ביקש.

כזכור, ארואסטי פרש מהנבחרת לפני שנה ואיש לא טרח אפילו להפרד ממנו באופן רשמי. במהלך העונה שעברה עבר הרכז הנמרץ של מכבי משבר חריף, שהביא לישיבתו על ספסל המחליפים. דווקא אז הוא הצליח להתאושש ולתרום לספק רב בקרב אוהדיו הרבים.

ש: משה ויינקרנץ שוקל להשיבך לנבחרת, אתה מוכן לשוב וללבוש את המדים הלאומיים?

ת: צריך לשקול את זה. אתה זורק לי פצצה, תן לי לחשוב על כך.

ש: בעת משחקיה של נבחרת ישראל ביוון, הרגשת שביכולתך לתרום לחבריה?

ת: בודאי יכולתי לתרום אז ואני עדיין יכול לתרום רבות לנבחרת.

ש: במכבי בונים עליך שוב. אתה תצליח להגשים את הציפיות?

ת: אני מאוד מקווה.

ש: באיזה כושר אתה מצוי כיום?

ת: כיום אני לא מצוי בכושר טוב בגלל הפגרה. אני מאמין שעד חודש ספטמבר אני אהיה בכושר לא רע. כבר כעת אני מתחיל להתכונן לקראת העונה הבאה ומקווה שיהיה בסדר.

ש: עד מתי אתה חושב לדרוך על הפרקט?

ת: לא יודע. אצלנו חיים משנה לשנה.

ירושלים של זהב

הפועל ירושלים [illegible] לשנת 1987 • [illegible] ב־400×4 מ' • [illegible] טוב לכפר [illegible] • הפועל [illegible]

המאמן דוד קושניר מתחבק עם רביעית הרצים של אס"א (ניסנקורן, גולדווסר, נלקין ופרנסקי) שהציבה שיא לאומי חדש בריצת 400×4 מ' – 3:18.59 ד'

מאת ניסן פרידמן

"בלי שיינץ פייננבוים זכתה הפועל ירושלים באליפות. המדובר בקבוצת האתלטיקה־קלה של האגודה, שהוכתרה בשבת הדולפת בתואר אלופת המדינה, לאחר שסיימה במקום הראשון בליגה הבין־אגודתית לשנת 1987. הפועל באר־שבע, עם גולינסקי ומזל שלום, ירדה לליגה הארצית ואילו הפועל העמקים רכשה את הכרטיס ללאומית רק במחזור הנעילה, בשחלפה על קו המטרה על פני הפועל בני־שמעון.

„בסך הכל הפגינו האתלטים כושר אישי טוב", הודה אחרי התחרויות, מנחם קורמן, ראש המשלחת הישראלית לתחרויות האתלטיקה בבריטניה. „אני מקווה שזו היתה הכנה ראויה וטובה והם ישברו בוולס וצפון־אירלנד כמה שיאים אישיים".

„האתלטים שלנו מצויים קרוב לעונת השיא וטבעי שהציגו יכולת גבוהה למדי", הוסיף מזכיר איגוד האתלטיקה, רמי דמיאן. „באליפות הבין־אגודתית לא היו הפתעות רציניות. הפועל ירושלים, כצפוי, זכתה בתואר.

הפועל בני־שמעון, שהובילה בראש טבלת הליגה הארצית במחזור הקודם, כשלה במחזור המסכם והפועל העמקים חלפה על פניה העפילה לליגה הארצית. זה היה סיום מעט דרמטי, אם כי הפער ביניהם לא היה גדול והעמקים ארכה מאוד".

מוקד האליפות: ריצת 1500 מ'

במוקד האליפות הבין־אגודתית עמדה ריצת 1500 מ' לגברים. עוז כך, שהגיע לישראל בסוף השבוע שעבר מלימודיו בחו"ל, נעדר מאליפות בשל פציעה.

החוזר השני מלימודים בארה"ב, רוני מעוז, היה המועמד העיקרי לנצחון. בעל השיא הישראלי (3:43.07 ד' באליפות ישראל 1983), רץ מצטיין למרחקים בינוניים מטעמו מכבי ת"א.

לשני רצים נוספים היו יומרות למדלית הזהב. דב קרמר מאילות ושלמה אוזלאי מהפועל עמק חפר, שקבע ב־1986 תוצאה מצויינת – 3:45.13 ד'.

על המסלול התנהל קרב עז וצמוד. בסיום הצליח מעוז לזכות במדלית הזהב, לאחר שגבר על יריביו ממש על קו הסיום בריצה טקטית. זמני שלושת הראשונים מלמדים על אשר התחולל במסלול: 1) מעוז 3:48.71 ד'; 2) קרמר 3:48.39 ד'; 3) אוזלאי 3:49.39 ד'.

שיא ישראלי במירוץ שליחים

שתי קבוצות היו מועמדות לנצח במירוץ השליחים 400×4 מ' גברים. הפועל ירושלים, המועמדת לזכיה באליפות כולה ואס"א ת"א, בעלת השיא הישראלי משנת 1982 – 3:20.7 ד'.

לירושלמים שלושה רצים ברמה לאומית גבוהה, אך חסר היה לה ה„מקל" הרביעי. אס"א ניצחה הרכבה המאוזן יותר. הרביעיה ניסנקורן, גולדווסר, נלקין ופרנסקי הציבה שיא לאומי חדש: 3:18.59 ד'.

הפועל באר־שבע זכתה במחזור האחרון בשתי מדליות זהב, אך זה לא הועיל לה כדי לסגור את הפער הגדול עם הפועל כפר־סבא, שצעדה לפניה בטבלה.

אלוף ישראל הטרי בקפיצה משולשת, יוסי גולינסקי (ב"ש), הסתפק ב־15.15 מ' כדי לנצח באליפות הבין־אגודתית. בת אגודתו, מזל שלום (4:34.18 ד'), ניצחה את ערנה לנקרי (4:42.53 ד')

מעוז ב־1983 כששבר את השיא הלאומי ב־1500 מ'

דבר זה היה אמור להפוית את סיכוייו לזכות במדלית הזהב. אולם, אילוז בעל הרצון העז, גבר על יריביו. השלישיה המנצחת: 1) אילוז 10.93 ש'; 2) דורון שיטרוק (מכבי ת"א) 11.06 ש'; 3) אלון אליקים (הפועל ירושלים) 11.12 ש'.

בריצה המהירה ביותר, 100 מ', לנשים זכתה כצפוי אורית קולדני מהפועל כפר־סבא בזמן של 12.19 ש', כשהיא מותירה בעקבותיה את גילי דישון מהפועל ירושלים (12.44 ש'). שלישית דורגה דליה נבות מהפועל עמקים (12.45 ש'), ששבה להתחרות לאחר שהחלימה מפציעה.

מהפועל גליל־עליון בריצת 1500 מ'.

נבנם חולה יצא מנצח

האצן המהיר ביותר בארץ כיום, איתי אילוז מהפועל ירושלים, היה מועמד מכבי לשמור על ההגמוניה בריצת 100 מ'. אולם, הוא הגיע לתחרות חולה. בשל נטילת תרופה אנטיביוטית חש בחולשה וביקש להתחרות במקצה השני ולא במקצה החזק ביותר.

ליגה לאומית		
טבלה סופית		
1. הפועל ירושלים	36,733	נק'
2. אס"א ת"א	35,404	נק'
3. עמק חפר	33,919	נק'
4. מכבי ת"א	33,903	נק'
5. הפועל ת"א	32,424	נק'
6. מכבי חיפה	32,123	נק'
7. רמת־השרון	31,482	נק'
8. הפועל כפ"ס	27,361	נק'
9. הפועל ב"ש	21,556	נק'

ליגה ארצית		
טבלה סופית		
1. הפועל העמקים	15,581	נק'
2. בני שמעון	15,381	נק'
3. איילות	8,699	נק'
4. הפועל פ"ת	7,953	נק'
5. גליל־עליון	6,953	נק'
6. אשקלון	5,325	נק'
7. הפועל מגידו	5,250	נק'
8. סולם־צור	5,242	נק'
9. הפועל עומר	4,696	נק'

כדורים / ניסן פרידמן

לעודד גם ברגעי מצוקה

איצטדיון רמת־גן. 50.000 צופים התקבצו לראות את נבחרת ישראל מכה בכדורגנים האוסטרלים ועושה צעד גדול בנתיב המסטס לגבהי המונדיאל במקסיקו.

פתיחת המחצית השניה. תקלה. בעזרת גד מכבם עולה אוסטרליה ליתרון 0:1 ומנצלת את הקפאון לשער שני. 50.000 2:0 גרונות תוקפים את האוניים בקריאות „בוז" צורמניות. מלמליאן „תפס" פיק ברכיים וסיני „איבד את הצפון". אף אוהד נכבד לא מצא לנכון לעודד את הנבחרת ההמומה בשעת המצוקה. הצופים שפכו את תסכולם דווקא על נציגיהם בשדה וסייעו לאוסטרלים לסיים בנצחון חוץ מרשים.

הקהל היווני לימד אותנו פרק בהלכות עידוד. כאשר פיגרה נבחרתו מול הרוסים, הוא נכנס להילוך גבוה. גאליס ויאנקיס היו בטירוף, ואלטרס וחומיצ'וס בפאניקה. לקהל היה משקל רב בזכיה בגביע אירופה.

אם אפשר לקרוא לר"ג בית, תשחק ישראל בחוץ בטורניר הקדם־אולימפי. אולי יוסר ה„אל־אל־ישראל", אך מבחורינו ייחסך ה„בוז" האופייני המשפיל.

להתאחד כדי להישרד

בחולון עשו זאת מכורח הנסיבות. קבוצה אחת על סף התמוטטות, הפועל חולון, וקבוצת פרבר אפורה, הפועל צפרירים, התאחדו והיו לקבוצה אחת בליגה הלאומית בכדורגל. טוב קבוצה אחת ביד משתיים על העץ.

לרוב היישובים בישראל אין משאבים וכח־אדם ליותר מקבוצה אחת. החלוקה נעשית מתוך צרכים פוליטיים הרסניים ושיקולים אישיים צרים.

לשם מה זקוקה רמת־גן להפועל, הכח, עמידר, השקמה, בית"ד, ועוד כמה קבוצות שכונתיות? עיר שדה כמודה יכולה היתה להיות מיוצגת כבר בליגה הלאומית, אילו יצרה עירונית אחת מכוכבי הפועל הדרה (צמרת הארצית) ומכבי חדרה (כשלה במבחנים לארצית).

בנהריה שואפות גם בית"ר וגם הפועל להצליח. כל אחת לחוד. בהרצליה נאבקות מכבי והפועל על קופת העיריה, על לבבות האוהדים ועל הרגליים המוכשרות בעיר.

להתאחד כדי להישרד ולא להיכחד. כדי לאסוף את הכוכבים, המשאבים והאוהדים תחת קורת גג אחת ויפה עינה אחת קודם.

לדעתו של מאמן נבחרת ישראל בכדורסל משה ויינקרנץ:

פטרוביץ טוב יותר גאליס תורם יותר

פנים אל פנים

ניקוס גאליס

דראזן פטרוביץ

מאת משה כהן

דראזן פטרוביץ או ניקוס גאליס? מי מבין שני כוכבי היבשת האירופית זכאי לשאת בתואר „מלך אירופה"? הבחירה ביניהם קשה ביותר. אפילו למאמן הלאומי, משה ויינקרנץ קשה היה להחליט ורק לאחר היסוס הוא פסק: „ניקוס גאליס, לראות אותו משחק זאת חוויה". משמע, ויינקרנץ היה מעדיף לצרף את גאליס לקבוצתנו, למרות שפטרוביץ עולה עליו מבחינת מרכיבי המשחק.

לפני אליפות אירופה הבחירה היתה הרבה יותר קלה. דראזן פטרוביץ היה זוכה בתואר ה„מלכות" ללא עוררין, אבל בעת האליפות פרץ גאליס בסערה לכותרות והוליך את נבחרתו, יוון לסנסציה עולמית.

גאליס בן ה־30 משחק בשורות אלופת יוון, ארים סאלוניקי. הוא ניחן בכושר קליעה מעולה וקשה מאוד לעצור אותו בעת פריצה לסל. למרות גובהו הנמוך יחסית (1.83 מ') במצב של אחד מול אחד הוא גובר בנקל על שומריו.

פטרוביץ צעיר ממתחרהו (23), אך גם גבוה יותר (1.97 מ') ונחשב לקלע טוב יותר מגאליס, אבל עדיין חסרים לו הניסיון והערמומיות של גאליס הותיק.

גאליס זכה בתואר „מלך הסלים" של אליפות אירופה האחרונה בפיראוס, לפני... דורון ג'מצ'י שלנו. פטרוביץ היה עשר באליפות זו.

לעומת זאת הצליח פטרוביץ הצעיר להצעיד בעבר את קבוצתו היוגוסלאווית, ציבונה זאגרב, לשתי זכיות רצופות בגביע אירופה לקבוצות אלופות. שני הכדורסלנים הוכיחו שיש בכוחם להכריע גורלו של משחק. כל הרכב נבנה סביבם.

משה ויינקרנץ, שעקב אחרי שניהם בשנים האחרונות, הסכים לערוך השוואה ביניהם ואף להעניק להם ציונים בתחומי המשחק הבולטים.

האלמנטים	גאליס	פטרוביץ
שמירה	4	6.5
ריבאונד	4	7
קליעה ממרחק	7.5	9
פריצה לסל	9	8
תרומה לקבוצה	9	7.5
סיכום	33.5	38

פסק זמן

עם: אהרן להב

נבחרת לא כ„חלטורה"

בקצב האירועים של המאה העשרים ועוד במזרח התיכון – נחשבת אליפות אירופה בכדורסל, בה נטלה ישראל את המקום הי"ו 11 (לפני אחרון) באירוע שהתרחש בעבר הרחוק. השחקנים פרשו לפגרה ממושכת אחרי ליגה מתישה, הרבה מאד עסקנים של איגוד הכדורסל עושים עכשיו בבודאפשט בקונגרס פיב"א, מנסים, בין היתר, לארגן הגרלה טובה למשחקי דרג ב' בספטמבר הקרוב במטרה להחזיר את הכבוד האבוד של נבחרת הכדורסל.

לפני הנסיעה מיהרו כולם לסגור את פרק הכשלון של הנבחרת ביוון. ראשית הכמה לא חידשו את החוזה של המאמן צביקה שרף (כך לא קוראים לזה הרחוק) ומיהרו לסגור את כל האופציות על־ידי מינוי מאמן חדש – משה ויינקרנץ. איך אמר בראיון ל"דבר ספורט" מנהל הנבחרת מישקה לפידון: „בספורט הישראלי המאמן משלם את מחיר הכשלון". הוא כעצמו לא שותף לכשלון כחלק מצוות מנהל. לעצמו הוא מוסיף על השבח: „אין לי ספק שההכנה היתה מצויינת. איגוד הכדורסל העניק לשחקנים את כל הדרוש וליוון יצא צוות מגובש... לדעתי הצלחתי לשנות כמה דברים אצל השחקנים בהופעה ובהתנהגות, אבל יש עוד לעשות הרבה בעתיד".

אנו במערכת "דבר ספורט" סברנו, כי הכשלון בפיראוס שווה הרבה יותר מן ההתייחסות של הועדה המקצועית ושל הנהלת האיגוד, ובמשך כל השבוע שעבר הבאנו ראיונות עם הנהגת הכדורסל וגם נתנו רשות דיבור לאנשי מקצוע בענף.

מסתבר, כי למרות הפגרה במגרש לא יפסקו "מלחמות היהודים" במישור העסקני. לדוגמה: יו"ר איגוד הכדורסל יורם אוברקוביץ' התבטא בגלוי לב באמרו, כי ההופעה הקשה בפיראוס תחייב בעתיד שידוד מערכות מקצועי. הוא לא סבור שהכשלון יתום ורק המאמן אשם. אמר, כי לא מן הנמנע שיהיו שינויים בועדה המקצועית, כולל היו"ר שלה. הדברים עוררו ועם אצל הועדה המקצועית היו"ר איתן חפר שנפגע מהביקורות נגדו הגיב: „יכולים להיות שינויים גם לגבי יו"ר איגוד הכדורסל". איתן חפר סבור, כי המילה כשלון ביוון אינה במקומה: „נבחרת ישראל לא השיגה את המטרה ועקב כך הפכו הופעותיה למחול שדים אשר איבד כל פרופורציה... אני לא האשמתי את המאמנים".

המאמן צביקה שרף תוכע במפגיע את עלבונו. כאשר הנהיג אשתקד את הנבחרת הלאומית בספרד למקום שביעי באליפות העולם, היו להצלחה הרבה שותפים. אחרי יוון הכשלון הוא יתום. „למה מיהר כל כך איתן חפר לשוחד את מיקי ברקוביץ' מהסגל – הוא שאל בראיון עמו. איפה היה השיקול המקצועי".

למאמן הכדורסל הותיק מיכה שמבן, לשעבר יו"ר הועדה המקצועית באיגוד הכדורסל, דעה אחרת: „ההחלטה לסיים את החוזה עם צביקה שרף היתה פזיזה. את סיכומי אליפות אירופה אפשר היה לעשות בפרק זמן יותר ארוך ולא בלחץ האירועים". שמבן מתרעם על שיטת ה„קליינט" ויוצא תוצץ נגד עריפת ראשים. לדעתו צריך היה להעניק לשרף אשראי נוסף ולא למהר ולהחליפו במאמן צעיר חסר נסיון. „שרף הצעיד את הנבחרת למקום השביעי באליפות העולם והוריד אותה לדרג א' באירופה. הוא מאמן טוב, שאמנם עשה שגיאות ביוון אבל מי לידינו יתקע שויינקרנץ הצעיר לא יעשה את אותן השגיאות".

שמבן ציין כי יש המשכיות בעשיית שגיאות. אחת מהן אי קביעת מאמן לאומי בלעדי לנבחרת במשרה מלאה. אסור לחזור על שיטת ה„מאמן המושאל". שרף התמנה לנבחרת רק לאחר הפסטיבל הארוך של מכבי ת"א ותוך כדי בחינת שחקנים לקבוצתו החדשה אליצור נתניה ואילו עתה צריך ויינקרנץ ברמונית להכין את הפועל ת"א ואת הנבחרת הלאומית למשימות קשות. לדעת שמבן „זה לא רציני ולא מקצועי".

באליפות אירופה שימש העתונאי הפרשן הותיק בכדורסל, ישראל פז, גם כשליחנו באליפות אירופה. הוא דיווח בכאב על הופעת הנבחרת והדגיש את חוסר המוטיבאציה של רוב השחקנים [illegible] את המהפך בחלק משחקי הפסד שהיו משאירים את ישראל בדרג א' והוא היה כל התבדל בין הצלחה לכשלון. ישראל פז כדעה, כי המאמן הטוב ביותר שיכול לנבחרת ישראל הוא הותיק רלף קליין. והאת מתוך יכולתו בעבר ומתוך הנהגתו את נבחרת מערב גרמניה בפיראוס ובפרט במשחקה נגד נבחרת ישראל.

★ ★ ★

הנה כי כן, זה כוחה של אכזבה בספורט. אילו ניצחנו בעוד משחק אחד (אחרי צ'כיה) היינו נשארים בבית המבוגרים – הכל היה בראה אחרת, הדרור יותר, ספורטיבי ומשכנע, בלי מריבות, כאילו שאז יכולנו להסתגל על הועדה המקצועית כעל מקצועית באמת ובמקום בליסטראות היו יו"ר לרעות מגישים פרחים.

אולם האמת היא, שהנבחרת הזאת משקפת נאמנה את מה שמתרחש בכדורסל הישראלי. כי אי אפשר לשחק בקבוצות עם "עתבנות" של זרים־אמריקאים ולחשוב שבשורות "כחול־לבן" ניתן לקבל משחקנים ישראלים חובשי ספסל כרוניים את הספק הנדרש לשורה של משחקים מרתוניים יום־יום באליפות היבשת. מי שממלא מקום בליגה – נשאר ממלא מקום בנצחי. אין „הוקוס פוקוס". שום מאמן לא יעשה יש מאין; מה עוד שלפי השיטה הישראלית הוא עצמו עושה מה שקרוי „חלטורה". העיסוק הראשי בקבוצה, בליגה ובאליפויות וגביעי אירופה השונים ורק הזמן שנותר מוקצב לנבחרת הלאומית. לא הולך. גם העובדה שהועדה המקצועית אינה מאוישת, רובה ככולה, במאמנים לשעבר אלא מ„עסקנים סביבתיים" – לא תורמת מאומה להחזקו של המאמן או כמשקל נגד מאזן לקאפריזות אישיות שלו. מי שצריך להנהיג ולתת עכשיו את הכיוון הנכון הוא יו"ר האיגוד – יורם אוברקוביץ'. בידיו מה שקרוי בארגון הפוליטי – האוריות המיניסטריאלית.

מאין בא הכסף?

אחרי שמרכזי מכבי וביתר הודיעו הוי וחלק כי הם נגד צימצום הליגות ראבקו בעד שיתוף זרים בכדורגל – באה עוד הכרזה שלהם בהקשר לביטול חוזר צדדי של האמנה הבין־מרכזית של תקנון התשלומים. הסיבה: הכל מפיזים את התקנון לאור היום ומשלמים לשחקנים ולמאמנים מעל ומעבר למוסכם ואין עוד טעם להיצמד לתקנון הצריך לבטלו.

מן העמדה הזאת נוצר הרושם שאצל שני מרכזים אלה וקבוצותיהם יש מעין לא אכזב של כסף, למרות היציעים הריקים והגרעונות המגולים הגובות למס הכנסה. או שמה לקבוצות מכבי וביתר אין חובות מעיקים לשלטונות המס, כי אין ניהול ספרים אמיתי ואז החייבים הם רק קבוצות הפועל הנאבקות תחת עול של חובות עתק.

כך או כך, ביטול האמנה הבין־מרכזית ותקנון התשלומים יהפוך את התשלומים בכדורגל לכדור שלג עוד יותר גדול בגולל הבדור – כך תהיה בסופו של דבר גודל הנפילה. משהו כמו הבורסה הישראלית. ויכוח הוהרבן.

האוטיזם איננו עוד חשוך־מרפא

כך סבורים החוקרים על סמך עדויות בדבר גורמים תורשתיים, ביוכימיים ונוירולוגיים המונחים ביסוד המחלה וכן על סמך שיטות טיפול פסיכולוגיות חדישות

בספרי רפואה שיצאו לפני חמש שנים בלבד עדיין כתוב, כי סיבותיה של הפרעה זו אינן ידועות, אם כי ייתכן שהיא קשורה בהפרעות רגשיות במשפחה. במצב זה לא ייפלא, שאין יודעים כיצד לרפא את המחלה. אבל בעת האחרונה קורה באוטיזם מה שקורה במחלות נפש מסוימות: פה ושם מצליחים להצביע על גורמים „ממשיים" יותר – ביוכימיים, נוירולוגיים וגנטיים – ופה ושם מצליחים גם לרפא את המחלה ולו באופן חלקי.

בתאים של נקבות האדם – ונקבות היונקים כולם – יש, כידוע, שני כרומוזומים מסוג X, ואילו בתאי הזכרים יש כרומוזום אחד מסוג זה וכרומוזום אחד מסוג Y. והנה נמצא, כי אצל ילדים אוטיסטים יש פגם במבנה הכרומוזום מסוג X ומכאן מסיקים החוקרים, שייתכן שהאוטיזם הוא תורשתי. הגנטיקאי טד בראון מניו־יורק אף פיתח שיטה לגילוי הגן הפגום הזה בתוך השפיר. עם זאת עדיין לא ברור, אם העובר בעל כרומוזום מין פגום כזה יתפתח אחר־כך בהכרח לילד אוטיסטי, או שיש סיכוי שהוא רק יישא בגופו את הגן הפגום בלי ללקות במחלה.

תופעה שניה, יוצאת־דופן, שנתגלתה אצל חלק מן הילדים האוטיסטים, היא רמה גבוהה מאוד של נוגדנים מסוימים בדמם. החוקרים מביאים בחשבון את האפשרות, שנוגדנים עודפים אלה חוסמים העברתם של גירויים במערכת העצבים. ייתכן שהם נוצרו עקב זיהום מסוים במוח, וייתכן שזוהי תופעה אוטואימונית, כלומר פעולת מערכת החיסון נגד הגוף עצמו. החוקרים גלן אליוט ורולנד צ'רנלו פיתחו את התיאוריה הבאה, בהסתמכם על העובדה שחלק מן הילדים האוטיסטים מתנהגים בתחילה כילדים בריאים לכל דבר והם מסוגלים לדבר בגיל שנה בקירוב, אלא שלאחר־מכן הם מאבדים יכולת זו, ובהגיעם לגיל 3 או 4 הם חוזרים ומדברים, אבל בדרך האופיינית לילדים אוטיסטים: ייתכן שבשלב מסוים בינקותם לקו הילדים בזיהום כלשהו, שפגע במרכז הדיבור במוח, וכעבור זמן־מה חזר אליהם כושר הדיבור בזכות מרכזים אחרים במוח שנטלו על עצמם תפקיד זה, אך היות שאותם מרכזים ממונים מטבעם על כישורים אחרים, הדיבור יוצא משובש מאוד.

כן נתגלו אצל ילדים אוטיסטים רמות גבוהות מן הרגיל של אופיאטים – חומרים מרגיעים המצויים במוח, שפעולתם דומה לזו של אופיום או של חומרים אחרים מסוג זה. חוקרת המוח ברברה הרמן מבית־החולים לילדים של המרכז הרפואי הלאומי בוושינגטון נוטה לדעה, כי חומרים אלה גורמים לילדים האוטיסטים הרגשה מתמדת של HIGH, ולכן אין הם זקוקים לחיבתם של הורים, היוצרת אפקט דומה, והם דוחים אותם מעל פניהם. היא נתנה לחמישה ילדים אוטיסטים את החומר הסינתטי נלוקסון, המשמש בין השאר לטיפול במכורים להרואין ולמורפיום. הנלוקסון מבטל את פעולתם של הסמים האלה: הוא מתקשר לקולטנים מסוימים במוח ובכך הוא מונע מן הסמים להתקשר אליהם. נראה שבמקרה זה חסם הנלוקסון את הקולטנים במוחותיהם של הילדים האוטיסטים בפני האופיאטים, והתוצאה: הילדים היו „פתוחים" יותר כלפי הוריהם והם אף הניחו להם לחבקם. בנוסף לזאת פחתו אצלם התנועות המעגליות של הידיים ושל הגוף, האופייניות לילדים אוטיסטים. בניסוי נוסף שנערך בנלוקסון הצטמצם יצר ההרס העצמי, שאף הוא אופייני לילדים אוטיסטים: ילדים אלה נוהגים לפצוע או להלקות את עצמם ואינם חשים כל כאב בגלל השפעת האופיאטים הטבעיים, אך בילדים שבהם נערך הניסוי היתה השפעה זו חלשה יותר, בזכות הנלוקסון, ולכן נשמרו לנפשם כמו ילדים בריאים בקירוב.

גילוי נוסף, שנתגלה בבתי־החולים האוניברסיטאיים בסטנפורד ובלוס־אנג'לס שבקליפורניה, הוא רמה גבוהה של הנוירוטרנסמיטר סרוטונין בדמם של ילדים אוטיסטים. הסרוטונין משפיע, בין השאר, על הלכידות, התיאבון והכאבים, והחוקרים תרים עתה אחר חומר שיפרק את עודפי הסרוטונין אצל האוטיסטים ובכך יגרום להם להתנהג התנהגות תקינה.

אולם כל הגילויים האלה אינם אלא פתח של תקווה, בהיותם רק תחילתה של דרך ארוכה, שתכלול ניסויים קליניים מקיפים במספר רב של ילדים אוטיסטים. בינתיים נכנסים גם שיטות חדישות לריפוי התנהגותי. פסיכולוגים אמריקאים שהלכו בדרך זו, בשיתוף פעיל של ההורים, השיגו הישגים מרשימים למדי בטפלם בילדים אוטיסטים.

במיוחד יצוין הפסיכולוג איבאר לובס מאוניברסיטת קליפורניה בלוס־אנג'לס, אשר פרסם לאחרונה את תוצאות הניסוי שערך במשך שנים אחדות ב־19 ילדים אוטיסטים, מגיל 3 עד גיל 6. כל ילד התאמן 40 שעות בשבוע עם תרפיסט מומחה, ושעות נוספות התאמנו הילדים בבית עם הוריהם, לאחר שהללו קיבלו הדרכה מתאימה מידי התרפיסט. מטרת הטיפול היתה להקהות את ההתנהגות היוצאת־דופן של הילדים, לעודדם ליצור קשרים עם בני־אדם אחרים וללמדם להתנהג באופן תקין, על דרך החיקוי. התרפיסט וההורים נהגו לשבח את המטופלים על דיבור „נכון" או התנהגות „נכונה", ומאידך להתעלם מסטיות, לגנות אותן או אף להגיב עליהן בהטלת עונשים קלים – בניגוד גמור למה שממליצים בדרך־כלל המטפלים באוטיסטים.

התוצאות הצדיקו את שיטת הטיפול המיוחדת: רוב הילדים ששותפו בניסוי זה היו מסוגלים להצטרף לגני־ילדים רגילים ואחר־כך לעבור לבתי־ספר רגילים. לגננות ולמורים לא דווח על מחלתם של הילדים ורק נאמר להם, שהם מפגרים מעט ביכולת הדיבור שלהם. לובס מתנגד בתקיפות לריכוזם של ילדים אוטיסטים בכיתות מיוחדות. אמנם יש חוקרים החולקים בחריפות על שיטותיו של לובס. הם טוענים, כי רוב ההורים אינם מסוגלים לעמוד בזה מבחינת ההשקעה בכסף, בזמן ובתשומת־לב. אבל לובס איתן בדעתו כי האוטיזם ניתן לריפוי ושוב אין לראות בו מחלה כרונית המלווה את הילד כל השנים.

משבר מאיים על תעשיית חומרי הבידוד

גם תחליפי האסבסט מסוכנים

תעשיית חומרי הבידוד בארה"ב נתונה במשבר חמור – לא בגלל היעדר שוק למוצריה, אלא מחמת הקושי במציאת חומר־גלם בלתי־מסוכן.

עשרות שנים שימש האסבסט חומר־גלם עיקרי לייצור קירות בידוד באניות, בלמים למכוניות וכדומה, עד שהתברר שאלפי כורים, עובדי מספנות, פועלים בתעשיות הדרושות למכוניות ועוד ועוד מתו מסרטן ריאות או מסרטן הסרעפת, משום ששאפו לריאותיהם סיבים של מינרל זה, שעיקרו סיליקאט של סידן ומגנזיום. תוצאותיו המסרטנות של האסבסט נתגלו בדרך־כלל רק 20, 30 או אף 40 שנה לאחר החשיפה לחומר. חלק מן הקרבנות הם, למשל, פועלי מספנות ותיקים בגרמניה, בבריטניה ובארה"ב, שעסקו במלחמת העולם השניה בבניה מואצת של אניות.

לאחר שהוכרה סכנת הסרטן של האסבסט, עברה התעשיה לחומרים חלופיים, סינתטיים, שיש להם תכונות דומות לאסבסט מבחינת ספיגת חום וקול, בהן סיבי זכוכית וסיבים של חומרים חרסיתיים. אך הנה עתה מתברר, שחומרים אלה מסוכנים לא פחות מן החומר המקורי. למשל, האפידמיולוג פיליפ אנטרליין מאוניברסיטת פיטסבורג בפנסילוואניה גילה תחלואה גבוהה של סרטן ריאות אצל הפועלים של 17 מפעלים בארה"ב לייצור חומר בידוד סינתטי, כמו גם אצל עובדים של מפעל לסיבי זכוכית בניוזארק באוהיו. המדענים סבורים כי כאשר הסיבים הסינתטיים נשאפים לתוך הריאות, הם פוגעים בהן במישרין, או שהם הורסים תאים מסוימים של מערכת החיסון, הנחלצים לאסור עליהם מלחמה, אך ללא הצלחה. כתוצאה מכך נהרסים גם תאים אלה, הם משחררים מתוכם אנזימים מסוימים – ואלה מצידם מצטרפים לסיבים בהריסת רקמת הריאות.

תוצאות מחקריו של אנטרליין ושל אחרים הביאו את ארגון הבריאות העולמי להקים ועדה, שתפקידה יהיה לבחון את נזקי הבריאות של התחליפים לאסבסט ולהמליץ המלצות מתאימות. הצי האמריקאי החליט לא להמתין עד שוועדה זו תפרסם את מסקנותיה והקדים רפואה למכה: הוא אסר על השימוש בסיבי חומרים חרסיתיים במספנותיו.

הגילויים החדשים עלולים להשבית את כל הענף הגדול של יצרני חומרי בידוד סינתטיים, שמחזורו השנתי מגיע לשלושה מיליארד דולר, וכמובן גם במדינות אחרות.

דרך ארוכה לביוטכנולוגיה

השפעתה המכרעת של הביוטכנולוגיה ברפואה, בתעשיה ובחקלאות לא תורגש אלא במאה הבאה – זו הדעה שרווחה בוועידה האירופית הרביעית בנושא זה, שנערכה לאחרונה באמסטרדם בהשתתפות כ־2,000 חוקרים מן המערב. הדוברים הביעו דעתם כי יחלפו לא מעט שנים, עד שהטכניקה החדשה יחסית של שינוי הדנ"א בעזרת גנים משתלים תניב המוני תרופות חדשות, תהליכי ייצור תעשייתיים משופרים ויבולים חקלאיים גבוהים יותר, צמחים עמידים למחלות ולמזיקים וכיו"ב.

הוועידה נערכה על רקע ההישגים הדלים יחסית, שהשיגו עד כה החברות הביוטכנולוגיות, אף שחברות כאלה, רובן קטנות, צצות חדשות לבקרים והן יוצאות במסעי פרסומת רעשניים. לפי שעה מועטים המוצרים הביוטכנולוגיים, שכבר הספיקו לעבור את כל שלבי הניסויים במעבדה ומחוצה לה והגיעו למעמד של הפצה מסחרית. אחד הבולטים ביניהם הוא ה־TPA מתוצרת חברת „ג'ננטק" האמריקאית, הממיס קרישי־דם בעורקים הכליליים.

ריצ'ארד גודאן, נשיא האגודה הביוטכנולוגית התעשייתית של ארה"ב, המאגדת 61 חברות, הביע את דעתו שדרושים עשרות מיליוני דולרים ושבע עד תשע שנות מחקר כדי להוציא לשוק מוצר ביוטכנולוגי חדש.

משתתפי הוועידה גם שללו את התחזית האמריקאית מלפני שלוש שנים, כאילו בתחום מדעי חדשני זה ייהנו ארה"ב ויפן משליטה מלאה כמעט. גם האירופאים עתידים לתרום תרומה נכבדת לביוטכנולוגיה, סברו רוב הדוברים.

שחיקה מוגברת של אחיות במחלקות האונקולוגיות

מאת יורם לוי

רמת השחיקה הממוצעת אצל האחיות האונקולוגיות (מחלקות לטיפול בחולי סרטן) גבוהה במקצת מזו שנמצאה אצל כלל האחיות – כך מגלה סקר שנערך בנושא זה. הסקר הוצג ביום־עיון שנערך לאחרונה בבית־החולים „הדסה" עין־כרם לציון עשור.

הגורמים המשפיעים על רמת השחיקה הם מידת החשיפה ללחצים ולדרישות, מספר שנות העבודה, מספר החולים המטופלים ביום והשעות שהעובד בא עימו במגע ישיר, וכן גורמים חיצוניים כמו גיל, מצב משפחתי, רמת החיים ועוד.

נמצא כי במחלקות שבהן אחוז התמותה גבוה, הצוות הסיעודי חשוף יותר לתהליך של השחיקה. שיעורי התמותה הגבוהים מונעים מן הצוות הסיעודי את תחושת ההישג, שמקורה ביכולתו לעזור לחולה להשיג רמת בריאות אופטימלית. עקב כך נוצרת תחושה של חוסר אונים, המתבטאת באכזבה, בתסכול, בכעס, ברגשי אשמה, בחרדה וביאוש. תחושות אלו חריפות יותר אצל אחיות שלא קיבלו הכנה מוקדמת להתמודדות עם מצבי לחץ כאלה.

בסקר שנערך ב„הדסה" לבדיקת רמת השחיקה אצל האחיות האונקולוגיות נבדקו 13 אחיות, מחציתן מן השירות האונקולוגי האמבולטורי ומחציתן ממחלקת האשפוז. האחיות נתבקשו לענות על שאלון מפורט, לפיו נבדקה רמת השחיקה אצל 252 אחיות בבי"ח כללי.

ממצאי הסקר הראו כי רמת השחיקה הממוצעת אצל האחיות האונקולוגיות גבוהה במקצת מזו שנמצאה בסקר על כלל האחיות, אך נמוכה מממוצעי השחיקה של קבוצות אחיות שנבדקו בקנדה ובארה"ב. עוד נמצא, כי רמת שביעות הרצון אצל האחיות האונקולוגיות נמוכה במעט מזו של האחיות שנבדקו בחו"ל ומזו של אחיות בבי"ח כללי. הסקר גם מלמד שההכנה וההכשרה שמקבלת האחות עם כניסתה לתפקידה ובמהלך העבודה מונעות היווצרותו של תהליך השחיקה או לפחות ממתנות אותו.

הדגל שיונף על מאדים יהיה אדום

כך תיראה, בדמיונם של אנשי נאס"א, מושבה על מאדים; אבל נראה שלא האמריקאים יקימו מושבה ראשונה מסוג זה, כי אם הרוסים, ובכל מקרה לא לפני שנת 2000.

תדהמה מעורבת בהתפעלות ובקנאה – זו לערך היתה תחושתם של כ־400 מדענים ומהנדסים מארה"ב, מאירופה ומיפן, כאשר בסימפוזיון הבינלאומי על חקר מערכת השמש, שנערך בחודש שעבר בפסדינה שבקליפורניה, גוללו הנציגים הסובייטים בפירוט רב, ברוח הפתיחות המאפיינת את עידן גורבצ'וב, את תכניות ארצם לחקר מאדים. האמריקאים נזכרו אל־נכון, כיצד ברה"מ הקדימה אותם ב־1957, כאשר שיגרה לחלל את „ספוטניק־1", ולא יכלו שלא לחשוש שגם הפעם תזכה המעצמה היריבה במירוץ.

בשנות ה־60 וה־70 נטלו שתי מעצמות־העל חלקים שווים פחות או יותר בחקר כוכב־הלכת הזה. ב־1976 נחתו עליו, בנחיתה רכה, שתי חלליות אמריקאיות מדגם „ויקינג", אבל מאז הניחו למאדים. בעשור האחרון התמקד חקר החלל הסובייטי בכוכב־לכת קרוב יותר, נוגה, אך עתה מתברר שה„אדומים" מתכוונים לחזור ל„כוכב־הלכת האדום" במלוא התנופה, בעוד המאמץ האמריקאי המקביל יהיה נחות בהרבה.

המסע הסובייטי לכוכב־הלכת הרביעי במערכת השמש, שמרחקו מכדור־הארץ נע בין 57 ל־400 מיליון ק"מ, ייפתח לפי התכנית בעוד שנה, ביוני 1988: ברה"מ תשגר אז שתי חלליות לעבר מאדים ואחד משני ירחיו, פיבוס, [illegible]. אחת מהן תתקרב לפיבוס עד למרחק של 50 מ' ותצניח לעברו גשוש קטן. מטרת השיגור הזה היא לברר, כיצד נוצר ירח זעיר זה, שקוטרו 27 ק"מ (והשני, דיימוס, קטן עוד יותר – 10 ק"מ), ואם יש למאדים שדה מגנטי בדומה לזה של כדור־הארץ. יש הגורסים, שהחיים על־פני הכוכב שלנו אפשריים רק הודות לשדה המגנטי של כדור־הארץ, מפני שהוא מגן עליו מפני קרינת השמש, יחד עם האטמוספירה, ואם יתגלה שדה כזה גם סביב מאדים, ייתכן שגם בו ייתכנו חיים בצורה כלשהי, אבל אפשרות זו נראית בלתי־סבירה מאוד. ברה"מ מתכוונת לשתף מדענים ממדינות אחרות בניתוח הנתונים של מסע זה, שימשך כחצי שנה.

המסע הסובייטי הבא לעבר מאדים, ב־1992, יהיה שאפתני הרבה יותר. חללית סובייטית תיכנס למסלול סביב כוכב־הלכת, תצלם את פניו ותשחרר כדור פורח וגשוש. הכדור הפורח (ואפשר שיהיו מספר כדורים פורחים) ירחף בגובה 300 מ' עד 2 ק"מ מעל לכוכב ויחקור את האטמוספירה הדלילה שלו, המכילה פחמן דו־חמצני. בשעות הלילה הקרות הוא ינחת על הכוכב, ובשעות היום החמות הוא יתרומם מעליו. הגשוש יחדור לתוך הקרקע של מאדים כדי לחקור את הרכבה.

המסע השלישי מתוכנן ב־1996. חללית תנחת על הכוכב וממנה ייצא כלי־רכב „מרסוחוד". הוא ינוע על־פני הכוכב במשך שנה בקירוב, במהירות של כ־100 מ' לשעה ולאורך של כ־500 ק"מ, ויאסוף דגימות קרקע. דגימות אלה יועברו, באופן אוטומאטי כמובן, לבדיקה בתחנת חלל שתקיף את כדור־הארץ, ולא לכדור־הארץ עצמו, כדי שלא יזוהמו על־ידי אורגניזמים ארציים או, חלילה, יזהמו באורגניזמים שלהן את הכוכב שלנו (אם כי, כאמור, לדעת הכול אין חיים על־פני מאדים).

גם האמריקאים הגישו תכניות לחקר כוכב־הלכת הרביעי, אבל תכניות אלה נופלות בהרבה מאלה הסובייטיות. בדעתה של סוכנות החלל האמריקאית לשגר לעבר מאדים חללית שתקיף את הכוכב בגובה של כ־350 ק"מ ותחקור את פניו ואת האטמוספירה שלו, וכן הוגשו הצעות לבניית רכב אשר ינוע על־פני מאדים במשך תשעה עד 18 חודשים וישגר דגימות קרקע לכדור־הארץ. אולם תכנית זו תצא לפועל ב־1992 לכל המוקדם, ודעה סבירה יותר היא שהמועד המוקדם ביותר יהיה 1998.

אם כוונתה של ברה"מ להקדים את ארה"ב בחקר מאדים נראים ודאיים כל־כך, הרי זה בעיקר משום שהסובייטים פיתחו טיל־מאיץ ענקי, „אנרגיה" שמו, המקנה לסובייטים יתרון של מספר שנים על־פני האמריקאים. טיל דו־שלבי זה, שנוסה בהצלחה בחודש שעבר, מסוגל לשגר מטען של 100 טונות למסלול סביב כדור־הארץ או מטען של 30 טונות (ויש אומרים: 45 טונות, או פי שניים מכל מה שהסיעה ארה"ב לחלל מאז ראשית מבצעיה בחקר כוכבי־הלכת) למסלול סביב מאדים. הסובייטים עצמם אומרים, כי טילי „אנרגיה" הם לערך בסדר־הגודל של טילי „סטורן־5" האמריקאיים, שהוכיחו את עצמם, ללא תקלות, בתכנית „אפולו" להנחתת אנשים על הירח בסוף שנות ה־60 ובראשית שנות ה־70, אבל אחר־כך התמקדה ארה"ב, כידוע, בבניית מעבורות חלל, תוך ויתור על פיתוח טילים אדירים לשימוש חד־פעמי.

אף לא אחת משתי מעצמות־העל אינה מדברת לפי־שעה על כוונה להנחית אדם על מאדים. מבצע זה לא יתקיים, לכל הדעות, באלף הזה. אבל כאשר הוא יתקיים, יהיה זה ככל הנראה אדם סובייטי, ולא אמריקאי, שיניף את הדגל של ארצו על כוכב־לכת זה. לאמריקאים תהיה אז רק נחמה פורתא: הדגל המתנוסס על הירח של כדור־הארץ הוא דגל הכוכבים והפסים.

מכון לגילוי מוקדם של מחלות לב נפתח בצפת

מאת שמעון וייס

מכון חדש לגילוי מוקדם של מחלות לב נפתח בצפת על־ידי אגודת „לב אל לב".

בבדיקה מדגמית מוקדמת, שהתקיימה בשבוע שעבר במכון החדש, נבדקו קרוב לעשרים איש ונתגלה כי מחציתם מועמדים ללקות בהתקף לב. חלק מן הנבדקים נשלחו מיד להמשך הבדיקות במכון הלב שבבית־החולים הממשלתי בצפת ואחד הנבדקים אף נשלח לניתוח דחוף.

הבדיקות מבוצעות על־ידי צוות מומחים למחלות לב של ביה"ח הצפתי. בראש הצוות עומדים ד"ר אלון מרמור וד"ר מיכאל פליק. הציוד לבדיקות עלה קרוב ל־50,000 דולר. המימון בא בעיקר ממועצות אזוריות בגליל, ובהן מרום הגליל והגליל העליון, ומתורמים פרטיים בארץ ובחו"ל.

יו"ר אגודת „לב אל לב" בגליל ובגולן, רפאל אלמליח, מסר כי מעתה אפשר יהיה לעבור את הבדיקות בהמתנה של יומיים בלבד ובעלות של כמאה ש"ח.

ערכה לגילוי מוקדם של סרטן בדרכי העיכול

אפשר להגיע לריפוי גידולים ממאירים בדרכי העיכול בשיעור של 75%, במקום 44% היום, אם מרבית האוכלוסיה תעשה באופן שגרתי בדיקה עצמית לגילוי מוקדם של גידולים אלה, בעזרת ערכה (קיט) מיוחדת שפותחה לצורך זה.

כך טוען ד"ר יוסף ברנר, מומחה לסרטן המנהל את המרכז לרפואה „לב הכרמל". ד"ר ברנר מציין, שהבדיקה פשוטה ביותר, וכי לאחרונה יצאה האגודה למלחמה בסרטן בארה"ב במסע הסברה נרחב, הקורא לציבור לבקש בדיקה זו. הבדיקה מתבצעת בבית ונשלחת אחר־כך לרופא.

הגידולים בדרכי העיכול הם מסוגי הסרטן הנפוצים ביותר. הסכנה המיוחדת הטמונה בהם נובעת מכך, שהסימפטומים שלהם מתגלים בדרך־כלל רק אחרי שהגידול כבר הספיק להתפשט בחללים הפנימיים בגוף. הבדיקה המוקדמת מאפשרת לאתר את הגידול בעוד־מועד.

ספר חדש

בריאות האשה במבוך

ההיפוכונדריה של הישראלי המצוי ידועה לא רק לשלטונות הבריאות, לקופות־החולים ולרופאים. גם המו"לים כבר עמדו עליה מכבר. לכן, כשם שישראל תופסת מקום של כבוד בעולם, אולי הראשון, מבחינת צריכת התרופות לנפש או מספר הביקורים אצל רופא לכל אלף תושבים – גם מבחינת ספרי הרפואה היוצאים לשוק אין לנו במה להתבייש בין הנאורים שבעמים. הראי, בכוננית הספרים של הישראלי המצוי יש יותר ספרי בישול מאשר ספרים פופולאריים בתחום הרפואה, אבל גם מספרם של אלה האחרונים אינו מועט, חלילה – ואולי הא בהא תליא... אופנת ההוצאה של ספרים אלה לאור פשטה במיוחד בשנים האחרונות. ספר רודף ספר, וכותב שורות אלה יודע על לא פחות משלוש אנציקלופדיות חדשות לרפואה הנמצאות עתה בהוצאות הספרים בשלבים שונים של הכנה.

אם בעבר היו הספרים לרפואה בעלי אופי כללי בעיקר והם „כיסו" את כל תחומי הרפואה, עד שדומה שלא נמצא עוד מקום פנוי לספר נוסף מסוג זה, הרי בשנים האחרונות אנו עדים להופעתם של ספרי רפואה המתייחסים רק לאוכלוסיה מסוימת, או לסוג מסוים של מחלות. בימים אלה יצא לאור ספר נוסף מסוג זה – „בריאות האשה מאלף עד תו", בהוצאת „מסדה".

שמו של הספר, שנכתב במקורו באנגלית בשביל הציבור באוסטרליה, שם חי המחבר, דרק לואליין־ג'ונס, ובבריטניה, מעיד לא רק על תוכנו, כי אם גם על מבנהו: הערכים סדורים לפי א"ב. וזוהי בדיוק נקודת התורפה העיקרית שלו, שהרי אדם רוכש לו ספר לרפואה לא כדי לקרוא אותו כפי שקוראים רומן, למשל, אלא כדי להזדקק לו בשעה שהוא (במקרה זה: היא) או מי מבני (בנות) משפחתו(ה) לוקה במחלה או בהפרעה מסוימת. מלאכה זו קלה למדי, אם הספר בנוי לפי קבוצות מחלות ואם ובנוסף על כך יש בו לוחות של סימפטומים, המפנים את הקורא אל הערך הרלוונטי. היא קשה מאוד כאשר הספר, כמו זה שמדובר בו, ערוך לפי סדר א"ב. לדוגמה, אשה החוששת שלקתה במחלת מין כלשהי לא תמצא בספר זה את ידיה ואת רגליה, מפני שאין בספר פרק מיוחד המוקדש לנושא זה, ואין אפילו ערך בשם „מחלות מין" (כשם שאין בספר הערך „הריון", אלא רק ערכים כמו „הריון, אבחון", „הריון מחוץ לרחם", וכיו"ב). היא גם לא תוכל להיעזר בסימפטומים המיוחדים שלה. לא נותר אלא לדפדף באינדקס ולנחש, מה הם הערכים המתייחסים למחלות מין, ולקרוא את כולם. דוגמה אחרת: אשה הנכנסת להריון תרצה בוודאי לקרוא על כל המומים המולדים. בספר שלפנינו אמנם יש ערך בשם זה, אלא שלא מוזכרים בו המומים המולדים לסוגיהם: אלה מופיעים, כל אחד, בנפרד – לפי סדר הא"ב, כמובן, ומלאכת האיתור קשה למדי גם במקרה זה.

אם לא די בקשיים שמנינו, הרי יש קושי נוסף הנובע מעצם העובדה שהספר כתוב בעברית (את המהדורה העברית ערך פרופ' אליהו כספי, מנהל מחלקת נשים ויולדות במרכז הרפואי „אסף הרופא"). חלק מן המונחים העבריים ברפואה אינם ידועים לרוב הקוראים, ולעיתים שגורים בציבור, בעיתונות המקצועית ובעיתונות הכללית כמה וכמה מונחים לאותו מושג עצמו. למשל, חלק גדול מן הציבור עדיין חי ב„תקופת" הראומטיזם ואינו יודע, כי צרה צרורה זו יש לה שם עברי מצלצל: שיגרון. המו"ל העברי החליט להעדיף את השיגרון, ובצדק לדעתי, אבל יכול היה להקל על הקוראים, או לפחות על חלק מהם, אילו באינדקס היה כתוב: „ראומטיזם, ראה שיגרון".

על אף כל האמור למעלה יש לצפות בבטחון גמור, שהוצאת „מסדה" לא תתקשה במכירת הספר. הרי כולנו היפוכונדרים, כאמור.

החיה הגדולה מכולן

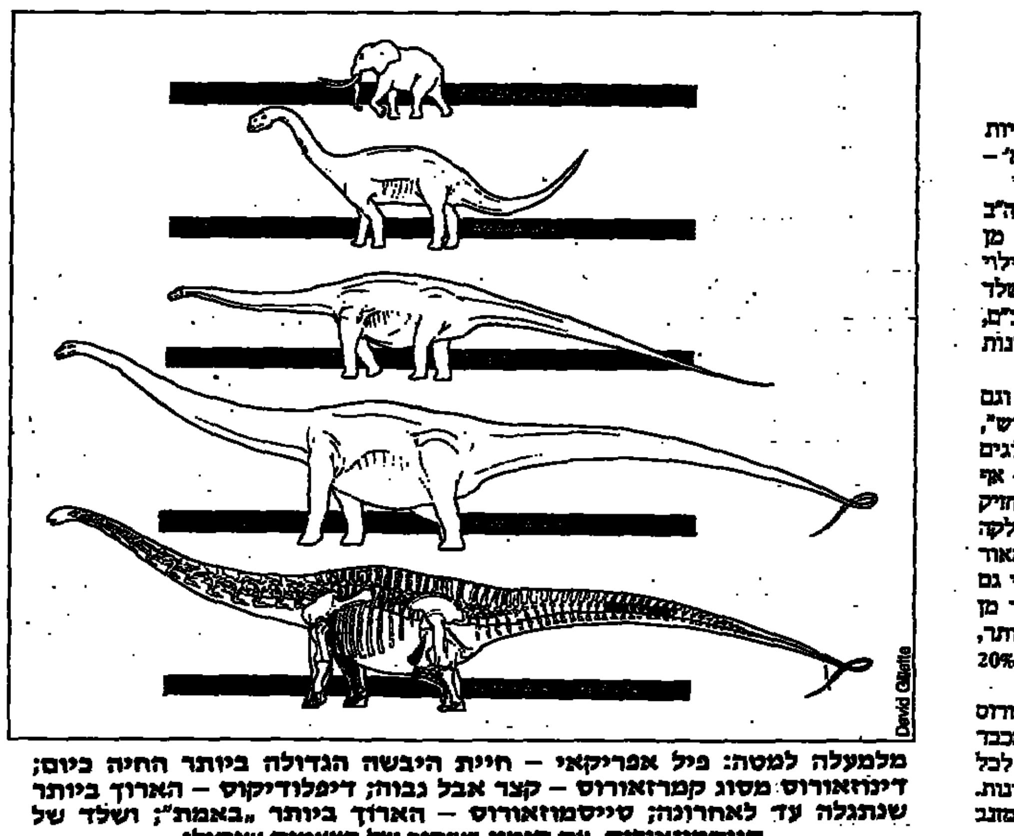

מלמעלה למטה: פיל אפריקאי – חיית היבשה הגדולה ביותר החיה כיום; דינוזאורוס מסוג קמרזאורוס – קצר אבל גבוה; דיפלודיקוס – הארוך ביותר שנתגלה עד לאחרונה; סייסמוזאורוס – הארוך ביותר „באמת"; ושלד של סייסמוזאורוס, עם סימון בשחור של העצמות שנתגלו.

בניגוד לדעה הרווחת בקרב רבים, כאילו הדינוזאורים – או לפחות חלק מהם – היו החיות הגדולות ביותר שידע עולמנו, הרי הלוויתן הכחול, שחי עימנו גם היום, עולה באורכו – עד 32 מ' – גם על הגדולים בדינוזאורים שנכחדו.

אולם שרידי שלד של דינוזאורוס שנתגלה לאחרונה בהרי חֶמֶז במדינת ניו־מקסיקו שבארה"ב מרמזים, כי לפחות מין זה של דינוזאורים היה גדול יותר – ולמען הדיוק: ארוך יותר – אף מן הלוויתן הכחול. סבורים שאורכו הגיע עד ל־40 מ'. המלה „סבורים" לא נכתבה במקרה: כל הגילוי אינו כולל אלא שמונה חוליות הזנב, קטע מעצם הירך ועוד מספר עצמות קטנות; רוב שאר השלד טמון עדיין מתחת לפני הקרקע. בדעת החוקרים לאתר את השרידים החבויים באמצעות מכ"ם, שמסוגל לחדור עד לעומק של 100 מ' לתוך האדמה. עד כה שימש מכ"ם זה למטרות שונות בתכלית – למחקרים סייסמיים.

אולם גם מעט השרידים שנתגלו די בהם לשרטוט דמותו השלמה של בעל־החיים הענקי וגם להעלות השערות לגבי אורח חייו. סבורים כי הסייסמוזאורוס – זה שמו של היצור ה„חדש", שפירושו „מזעזע האדמה" – ניזון מצמחים, כמוהו כרוב הדינוזאורים האחרים. הפליאונטולוגים משייכים סוג זה למשפחת הדיפלודוקידאים, שעימה נמנים גם הברונטוזאורוס והדיפלודוקוס – אף הם לא דווקא מן הננסים: הברונטוזאורוס הגיע לאורך של יותר מ־20 מ', והדיפלודוקוס – שהחזיק עד כה בשיא – „השתרע" מן הראש עד לזנב לאורך של כ־25 מ'. דייוויד ז'ילט, אוצר המחלקה לפליאונטולוגיה במוזיאון בעיר אלבוקרק שבניו־מקסיקו, סבור שהסייסמוזאורוס דמה מאוד לדיפלודיקוס, אלא שזנבו היה ארוך יותר וכן היה גדול ממנו באיזור הכתפיים. ז'ילט הוסיף, כי גם הסופרזאורוס – מין של דינוזאורוס שנתגלה לפני זמן לא רב במדינת קולוראדו – היה ארוך מן הדיפלודיקוס והגיע ל־33 מ' בקירוב, אבל נראה בעליל שהסייסמוזאורוס היה ארוך עוד יותר, בעיקר בזכות הזנב שלו: האורך הכולל של שמונה חוליות הזנב שנתגלו עתה הוא 3.48 מ' – כ־20% יותר מאורך החוליות המקבילות בסופרזאורוס.

גם מבחינת המשקל המשוער – כ־40 טונות – עולה, כנראה, הסייסמוזאורוס על הסופרזאורוס ועל הברונטוזאורוס, אבל הוא משתווה לערך לברכיוזאורוס, שעד כה נחשב לדינוזאורוס הכבד ביותר. שלא לדבר על הגדולה בחיות היבשה כיום, הפיל, שמשקלו מגיע לשבע טונות לכל היותר. אולם מבחינה זו יוסיף הלוויתן הכחול להחזיק בשיא: משקלו עשוי להגיע עד 150 טונות. „החיתות" זו של הסייסמוזאורוס מבחינת המשקל מוסברת בכך, שרוב אורכו בא לו מצוואר ומזנב דקים, ורק במרכזו הוא עבה – בעוד הלוויתן הכחול בנוי, פחות או יותר, בצורת גליל.

هكذا من الأصل

صكذا من الاصل

כוכבים ולילות

חגיגת יובל

המכון למוסיקה ישראלית, שמטרתו להוציא לאור ולעודד מוסיקה ישראלית, יציין עשרים וחמש שנה להיווסדו, בקונצרט־מתנת תגיני „הבריעה למוסיקה הישראלית" בהשתתפות מוסיקאים־מבצעים ישראלים, ביום שלישי השבוע, במוזיאון תל־אביב. באותו ערב תפתח גם תערוכת המכון.

המכון, הנתמך על־ידי המועצה הציבורית לתרבות ואמנות (משרד החינוך והתרבות), איגוד המלחינים בישראל וקרן התרבות אמריקה־ישראל, הדפיס והפיץ עד כה כאלף וחמש מאות יצירות ועבודות, של יותר כמאה מלחינים ומוסיקולוגים ישראלים: אופרות, קנטטות, סימפוניות, מוסיקה קאמרית, קולית (לבקהלה, להרכבים זעירים ולשירת סולו) כלית, ודתית ומוסיקה המבוססת על נושאי קודש, מוסיקה חינוכית (למסגרת לימודית) ומחקרים מדעיים.

עשרים וחמש שנה הן תקופה קצרה יחסית בחיי מו"ל למוסיקה, אך הישגי המכון אינם מבוטלים. בין המשמעותיים שבהם: סידרה מוסיקלית חינוכית ע"ש אליעזר פרי ז"ל, שהיה היו"ר הראשון של המכון, המאפשרת לתלמידים, ילדים ונוער, להתוודע למוסיקה ישראלית בתזמנה עוד בשנות לימודיהם הראשונות.

המכון עושה רבות למען הסכשעה וההדרתה של מוסיקה ישראלית בארץ ובעולם ומשמש גם כמקשר בין המוסיקאים הישראלים ויצירות עולמיות, באמצעות מפגשי מוסיקאים הרצאות והעברת מידע על מוסיקה ישראלית, מוסיקאים ישראלים וחיי המוסיקה בארץ לאנציקלופדיות, מילונים, מדריכים, כתבי עת וספרי כירע אחרים בעולם כלו.

המכון מיוצג בחו"ל על־ידי כמה מחשובי המוציאים לאור למוסיקה וחלקם מיוצגים בישראל על־ידי המכון.

ב־1969 הבר „המכון למוסיקה ישראלית" בארגון העולמי של „מרכזי מידע מוסיקליים", המסונף למועצה הבין־לאומית למוסיקה שליד אונסקו. וילי אליאס, המנכ"ל של המכון, שכיהן עד לשנה שעברה כנשיא של אירגון זה בספר: „כללית, מטרתנו העיקרית היא להגדיל את המודעות למוסיקה ישראלית בתיזמננו, בקרב גופים מבצעים ומוסיקאים יחידים, הן בישראל והן בחו"ל ואת נכונותם לכלול יצירות של מלחינים ישראלים ברפרטואר שלהם. יש הצלחות ויש אכזבות. אני ריאליסט ולא מתוסכל". אליאס רחוק מלהיות מאושר מהמצב הנוכחי של השמעת מוסיקה ישראלית בארץ „כעקרון – כמה שיבצעו זה לא מספיק. בצד ישני גם הפרזה, ללא איזון, אינה רצויה". הוא מוסיף: "אני בעד דמוקרטיה באמנות. המבצעים עצמם צריכים לבחור ולהחליט מה לבצע, לפי שיקול דעתם וטעמם. אם היו חוזרים על אותה יצירה בכל עונה – גם זו לא לטובה". לשאלה האם יש יצירות ישראליות חשובות שזכו להכרה בחו"ל והרם בוצעו אצלנו הוא משיב בחיוב: „יש כאלה. לדוגמה יצירתו של יחזקאל בראון ליל נראמך לסופרן, למקהלה ולתזמורת למלים 'צבות הבצרים' של אלתרמן שבוצעה בהצלחה, לפני כשנתיים, בלונדון ב'קווין אליזבט הול' היוקרתי, בהשתתפות מקהלת 'זמל' האנגלית". ומדוע לא בישראל?" נראה שהמנצחים המחליטים והאחראים טרם מצאו דרך להוציא לפועל ביצוע מקומי של יצירה זו, כמו של יצירות ישראליות אחרות. תרוצים לא חסרים".

★

הקונצרט לציון יובל ה־25 של המכון למוסיקה ישראלית ביום ג' 30.6.87, יכלול את היצירות הבאות (מקן בביצוע בכורה עולמי או ישראלי):

„הדיה" מאת עמי מעיני (מתוך הסימפוניה השלישית „רקוויאם עברי") בביצוע המקהלה הפילהרמונית בניצוח מיכאל שני, עם אירית רוביליו (פסנתר).

„בזמור" לנבל מאת פרטוש ו„ארבעה שירים עבריים" לנבל מאת נסרא בנגינת עדינה הרעה.

„הלבה נערה" מתוך מחזור „נערה, פרפר, נערה" (למלים בערבית של אנסי אל־חאג') מאת ציפי פליישר.

שלושה שירי עם עתיקים, על־פי טקסט יווני עתיק (ביוונית ובעברית) מאת יחזקאל בראון, עם המקהלה הפילהרמונית.

בלדה לכינור יחיד מאת בן־ציון אורגד

„תהילים" לכינור ולפסנתר מאת בוסקוביץ' בביצוע יגאלה טונה ויונתן זק.

„פרלוד וטוקטה לפסנתר" מאת אשר בן־יוחנן בביצוע שר פוקסון־היימן.

„מוזאל" לאבוב סולו מאת אברהם אמזלג בנגינת עודד פינטוס.

„שלושה שירי שלווה" מאת יוסף טל.

„שני שירים מאת יונה וולך" של אבל ארליך ו„שני שירים מאת לאה גולדברג" מאת גלברון – עם גילה ירון (סופראן) ובורס לוי (פסנתר).

שני שירים לכילים בספר קוהלת מאת אהרון הרל"פ ו„שני מסגיות" מאת אנדרה היידו בביצוע המקהלה הלאומית „רינת" בניצוח סטנלי ספרבר.

אלגיה לקלרניט ולפסנתר מאת מרדכי סתר בביצוע אביגיל ארנהיים ואירית רובליו.

„ידידי" לצ'לו סולו מאת נועם שריף בביצוע עוזי ויזל.

„ליד שמש של נהר" מחזור שירים (למלים מאת מתי כץ) של צבי אבני עם אביליה ברנדון (מצו־סופראן) ודוד בלוך (פסנתר).

„אקליפסה" לקלרניט־בס מאת לאון שידלובסקי בנגינת אביגיל ארנהיים.

סונטה לרביעיית כלי קשת מאת מנחם אבידום בביצוע הרביעייה של הקונסרבטוריון הישראלי למוסיקה, תל־אביב (שירה, נסקו, חגית חלף – כינורות, בן סני – ויולה, רחל גבאי – צ'לו).

ישראל דליות

צוות טלוויזיה הונגרי בישראל

צוות צילום של הטלוויזיה ההונגרית שביקר לאחרונה בצפת, תרם סרט נדיר לארכיון המוזיאון למורשת יהדות הונגריה בצפת. הסרט הוא מסמך היסטורי חשוב המתאר את חיי היהודים בבודפשט בתקופת מלחמת העולם השניה וכולל גם מספר פרקים נוספים העוסקים ביהדות הונגריה.

צוות הצילום של הטלוויזיה ההונגרית מסייר בימים אלה בארץ לצורך הכנת סרט דוקומנטרי על יהודי הונגריה בישראל, על אופן קליטתם, חייהם, עבודתם, מעמדם והשתלבותם בחברה הישראלית.

הצוות המורכב מצלם, כתב, איש קול ומלווה מטעם הממשלה ההונגרית, הגיע לצפת כדי לצלם את המוזיאון החדש הנמצא בשלבי הקמה אחרונים. חברי העמותה להקמת המוזיאון הציגו בפני אנשי הצוות מסמכים ועדויות כולל מסמכים ממשלתיים מימי המלחמה אשר הוגדרו בפיהם כמסמכים בעלי ערך היסטורי נדיר.

בצפת צילם הצוות אתרים הקשורים ליהדות הונגריה כמו בית הכנסת לזכר יהודי הונגריה, רחוב הנושא את שמו של גבול רביצ'קי מחסידי אומות העולם. כן ביקרו בביתו של הצייר הצפתי רוזן, עלו לקברו של דב גרונר מעולי הגרדום וסיירו במושב מירון ובקיבוץ פרוד שראשוניו הם מיוצאי הונגריה.

שמעון וייס

הילד מאחורי העיניים

בכורה בתיאטרון נוה־צדק. מחר תתקיים שם הצגה חגיגית של "הילד מאחורי העיניים" שכתבה נאוה סמל ומבצעת אסי אשר.

המחזה מספר את סיפורה של אם לילד מונגולואיד השולחת את בנה לראשונה מחוץ לבית " אל בית הספר ומתרכו בבוקר היום הראשון ללימודיו.

איילי חוזר

ה"הוריקן", אלווין איילי, חוזר לישראל. הוא יגיע לכאן עם להקתו לסידרת הופעות בתל־אביב ובקיסריה, לאחר היעדרות של חמש שנים, כאורח להקת בת־דור.

איילי הקים את תיאטרון המחול שלו לפני 30 שנה בניו יורק, עם רקדנים שחורים בלבד. ההתחלה היתה רצופה כשלונות ואת הצלחתו עליו לזקוף דווקא לזכות אורחי ברה"מ שקיבלו אותו ואת רקדניו במחיאות כפיים סוערות בסיורם שם כשלוש שנים לאחר ייסוד הלהקה. מאז הפך שם דבר במחול.

במשך השנים השתנה סגנונו, אבל הבסיס " בלטים בנויים על מוסיקה ופעלולים תנועתיים המאפשרים הבלטת יכולתם של הרקדנים " נשאר.

בישראל יציג הפעם גם יצירה חדשה שלו " "השורדים" " המוקדשת לנלסון ולווייני מנדלה.

יצא לדרך

פותח את הפסטיבלים: „בלוז לחופש הגדול". (בצילום: יואב צפיר, דוד צווגנבום, ורד כהן, שרון בר־זיו)

סוף שבוע ראשון של סרטים בפסטיבל הירושלמי. הפתיחה הרשמית עם הסרט הישראלי הבולט של השנה ***„בלוז לחופש הגדול"*** ועם **פיטר יוסטינוב**, בלי לורן באקאל, עם **טדי קולק**, וכמובן ראשוני האורחים והנכבדים. מתוך עשרות האורחים רמי המעלה העתידים לנחות כאן, הגיעו כבר ביום שישי **רנה ליכטיג** מפאריס, מי עסקה בשיפוצו, שיחזורו והכשרתו להקרנה של ***„קזומבה"*** (1927, במאי: הרוסי אלכסנדר ולקוף), **שילה ויטאקר** המנהלת החדשה של בית הקולנוע הלאומי (קרי הסינמטק) בלונדון ו**ג'וזף סאלח**, יהודי ממוצא עיראקי, נשיא חברת „אנגליקה" שהפיקה את ***„מלון לוריין"*** שיוקרן בפסטיבל. במשך השבת אמורים היו להגיע: הבמאי־משורר הדני, **יורגן לת'** המציג כאן שני סרטים, **סטיב גומר** במאי „מלון לוריין", **וישוואנאדהאן** ההודי, במאי ***„מים/גאנגס"***, **קלייר דוור** הצרפתיה, במאית ***„שחור לבן"*** המבטיח להיות שערורייתי והשחקנית **דלפין סיירינג** המככבת בסרטה של שאנטל אקרמן ***„שנות ה־80 – שנות הזהב"***. היום אמורים לנחות **ג'ק גולד** במאי ***„הבריחה מסוביבור"***, שייוצג פה במשלחת נכבדת, והבמאית ההונגריה **מרתה מזארוש** שמלווה לכאן את סרטה ***„יומן לאהובי"***.

בהלת המכירה המוקדמת והשמועות על האולמות המלאים, הרתיעו רבים מלגשת לקופות הכרטיסים לפני ההקרנות וכך היו האולמות רק כמעט מלאים. מהפסטיבל נודע שעם הגעתם של שאריות הכרטיסים שהוצעו למכירה בתל אביב, יש עדיין מספר כרטיסים לרוב ההקרנות, בסינמטק ערוכים גם להוסיף כסאות למקרה של ביקוש גדול. הסרט הפופולרי ביותר, כך נראה כרגע, הוא ***„סרג'נט פפר"*** העוסק בתקופת יציאת תקליטם הנודע של ה„ביטלס", סרט תיעודי של תחנת „גרנדה" הבריטית. בראשית נועדו לסרט שתי הקרנות, מאז נוספו עוד חמש (!). מהנהלת הפסטיבל התבקשנו למסור שעקב הלחץ על הקופות אין החזרת כרטיסים. למה לכם?

24 סרטים יוקרנו היום, החל ב־10 בבוקר, בשני אולמות הסינמטק, באולם החאן ובתיאטרון ירושלים. מבחר מסחרר של סרטים, פרי עמלם של במאים נודעים יותר ופחות. מומלץ להמר גם על השמות העלומים.

אמיר רותם

אדריכלים במוזיאון

174 משרדי אדריכלות ישראלים השתתפו בשלב הראשון של התחרות. 23 מן התכניות שהוגשו צויינו כבעלות ענין מיוחד. 19 אדריכלים קיבלו מכתבים אישיים שכללו חוות דעת על תכניתם. ארבעה משרדים בלבד הוזמנו להשתתף בשלב השני של התחרות.

אל אלה הצטרפו בשלב השני ששה משרדים נוספים, שלושה ישראלים ושלושה מחו"ל. ושוב נבחרו ארבעה משרדים. השלב הבא קבע את הזוכים: משרדי האדריכלים עדה כרמי־מלמד ורם כרמי.

השופטים היו ישראלים וזרים, אדריכלים, אנשי רוח וכן נשיא בית המשפט העליון השופט מאיר שמגר.

התחרות התנהלה על בניין בית המשפט העליון והתערוכה במוזיאון תל־אביב שנפתחה ב־5 ביולי תציג את השלב הראשון של התחרות " באמצעות שקיפויות, ואת השלב השני באמצעות דגמים, רישומים, תצלומים ותוכניות.

לקראת שידור

„עד פופ", הערב 20:02 ערב רב של מוסיקה בסוף (סוף) שעה של התכנית השבועית, שכבר לא מרצה אפילו את חברות התקליטים. העניין המועדכן והלוהט ביותר: **קורין אלאל**. בשבוע שעבר יצא תקליטה החדש „טורות אסורים", אחד הטובים השנה. קורין, אולי חלוצת היוצרות ששרו רוק בארצנו, מועדנת מעט יותר, אך אפקטיבית לא פחות, מגישה בתקליטה זה כמה שירים נפלאים. יש לקוות ש„כבשים" יהיה בין השירים שתבצע בתכנית וכן שהראיון עימה יהיה קצר.

במדור התחזית מצפה בשני אורחים הצפויים לנחות כאן בעתיד הלא רחוק: **ריי צ'ארלס** – אבן הפינה של הריתם־אנד־בלוז, סחטן דמעות ומרקיד מקצועי, מופיען כפייתי – שיקדם ללא ספק הערב את המכירות להופעתו. **ג'ורג'ו דאלארס** היווני, האחראי הישיר להצלחתו היוונית של יהודה פוליקר, שכבר הקסים את כולם בביקור ההכנה שלו ובהופעתו החיה (!) ב„סיבה למסיבה".

הופעות חיות: **„האבנים המתגלגלות"** בהונגריה, **ליונל ריצ'י** בארה"ב. וכן **פול סיימון**, שתמיד נחמד לפגוש, „רובע לטיני" הנעימים לא פחות, כתבה על להקת **„פליטווד מאק"** המסרבת להאסף אל אבותיה, פיקנטוריה מהונגריה, פיקנטוריה מירושלים: **אבנר שטראוס**, ושתי זמרות מוכשרות, **אליסון מואייט**, גדולת המידות והקול, המתקשה למצוא רפרטואר שישתווה ליכולתה **ושוזן וגה** (למעלה), בקריקטורה מתוך ה„רולינג סטון", שהוציאה לאחרונה, לקול תשואות הביקורת, את תקליטה השני "Solitude Standing".

א.ר.

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

5.30 „הצצה היי" – לקט שני מתוך תכניות הנדרה.

6.00 קונצרט לנוער – תזמורות כישרונות צעירים. הוזכה בתזמורת מנהדרין לוריה, בת 14, מצרפת תנגן את הקונצ'רטו לפסנתר ולתזמורת מאת ליסט.

6.30 קיצור החדשות (ערבית).

6.32 רוצה פתרון – פיגוע יתר והעונש שבצדו (תרגום לעברית).

6.45 חידושים והמצאות – ניתוח טוסי מירוץ; על מחקרי חוקר המזון שפיתח את מנת הקרב (תרגום לעברית).

7.00 יומן השבוע (ערבית).

כללית

8.00 כותרות מבט.

8.02 עד פופ · מנחים ענת דולב ומנחם גרנית.

9.00 מבט לחדשות.

9.30 תשדירי שירות.

9.35 לקראת שידור.

9.50 „שושלת" – פרק 47: בלייק ואלקסיס באינדונזיה, מחפשים את סטיבן. בלייק מסרב להאמין, שבנו איננו בחיים, ושוכר אדם בעל כוחות על־טבעיים לאתר אותו.

10.40 בניסה חופשית – בחזרה הביתה עם נכי צה"ל ממלחמת לבנון וממלחמת ששת הימים.

11.50 חדשות הלילה.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה בינוחה – מיצירות מוצארט – סונטה לפסנתר ולחליל ק. 13; קונצ'רטו בסול מז'ור, ק. 63; אראנג'ו ורונדו לכנור ולתזמורת; המישייה לפסנתר ולכלי נשיפה; אראנג'ו ורונדו להרמוניקת – זכוכית, חליל, אבוב, ויולה וצ'לו.

09.00 קונצרט בוקר – מיצירות שוברט – סמפוניה מס' 5; אמפרומפטו אופ. 90; שלישייה אופ. 99; 3 קטעים מאוחרים לפסנתר; סימפוניה מס' 9.

11.57 פינת השיר – משירי דן פגיס.

12.00 אמנים באולפן – חמדה רז, פסנתר – ר. שומאן: 3 רומנסות, אופ. 28; י. בראמס: סונטה; י. קפּראלונגה: פרלודים של ינואר אופ. 13; מארטינו: „ראינוע בר עין־אבפיר" (מיסה).

13.05 בהאזנה בינוחה – באך: 2 פרלודים ופוגות מהכרך השני (7,8) (ע. בילברם, צ'מבלו); ויואלדי: קונצ'רטו בסול מינור לבסון; שומאן: סונטה לכינור ופסנתר מס' 1 אופ. 105 (מ. + ט. גוטמן); סליארי: קונצ'רטו בדו מז'ור לחליל, אבוב ותז.; מנדלסון: דף אלבום, אופ. 117; קטעים ללילים אופ. 72 (ו. גרבנרים); בייה „משחקי ילדים" (סוויטה לתזמורת); דביסי: אלבום לילדים ספר 1: וילה לחצים 3 קטעים מתוך „משפחת הילדים".

15.00 מוסיקה כאן ועכשיו – תיאדור הולדהיים: שאקונה לפסנתר ב־4 ידיים (דואו באר־שבע: ש. פוקסון־היימן ב. כרמון); לאון שידלובסקי: פולדר לדרמה ותז. הסימפ. ירם רשה"ש / ת. ס. אי־סקיירזה: קוקטין מיראגה „פרחי מדבר" (לסינטסייזר); יאניס קסנאקיס: „ריטאש" (ישות כפולה) (א. אדרימי כינור, ב. הוגלסטורג' פסנתר).

16.00 מוסיקה ליום ראשון – וויליאם ברד: מיסה בשלושה קולות (קונסורט דלר'ה אלכסנדרו ס קרלטי: „תפילת ערבית לסטיליה הקדושה" (פ. קלארק / א. קנורס / ש. מינטי א. פרטרידג' / ג'. נובל (בריטון) המקה. והתז. של אקדמיה מונטוורדיאנה / ד. סטיבנס); רוברט שומאן: „מיסה סאקרה" (מיסת קודש) (ג. שטר קלסה / מ. ראקאמפ / ב. שמוג אנסמבל קולי פילהרמוניה שטוטגארט ותז. פילהרמוניה משטוטגארט / ה. באורד).

18.00 לה פה סול.

19.00 מוסיקה קלאסית קלה.

20.05 אינטרלוד רגעי מוסיקלי.

20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי – פסטיבל ישראל 1987 – רדיו מנהר הזביג (צ'לו) אנדרו סוניס (פסנתר) – בטהובן: וואריאציות בפה מז'ור ע"פ „חליל הקסם" של מוצרט; בטהובן: סונטה בלה מז'ור לצ'לו ולפסנתר אופ. 69; צבי אבני: אלגיה לצ'לו סולו; טלמאלדים קינינג: טוויסה קונצרטית; סזאר פרנק: סונטה בלה מז'ור לצ'לו ולפסנתר.

22.30 מן המקורות – המוסיקה הדתית של קריאה.

23.00 מתמטי־ליבבת – מנצבה – לביצוע חמישיות לכלי קשת.

רשת א'

15.30 האוניברסיטה הפתוחה.

16.05 רדיו־עשרה – כתבי נוער מדווחים על המתרחש בחיי הנוער.

19.05 מחשבת ישראל – מורשת שיחות.

22.05 תפוח העץ – תכנית על הקשר בין הורים לילדיהם והפעם: „הורים מפריעים".

רשת ב'

18.06 מסיבת עיתונאים.

19.35 עם ישראל – עניינים יהודיים בעולם.

20.05 שלום לבן רודי – פיוט וברכה.

22.05 צמוקים ושקדים – מבחר שירים ביידיש והפעם: שירים על סיפורים מן העיירה.

23.05 שירים עבריים.

רשת ג'

18.06 מצעד הפזמונים הלועזיים.

21.05 ארזים עתיק.

23.05 מסביב לחצות.

גלי צה"ל

09.00 פתוח.

14.00 יום יום רע.

15.05 מסע הקסם המסתורי – „יום הולדת". (ש.ח.)

16.05 ארבע אחרי הצהריים.

18.05 שעה קלה על כלכלה. עם שמואל גוטשטן. מפיקה: ורדי נגיד.

19.05 רדיו ספורט.

19.05 בין רדיו ו(צה"ל 2)

20.05 עושים מדינה. (ש.ח.)

20.05 סבבבבסים (צה"ל 2)

21.30 אוניברסיטה משודרת – הביאולוגיה של איי – המצות הנרגות של הים.

23.05 קול הג'ז הזה (צה"ל 2)

23.55 שיחת חצות עם ד"ר חיים אילה.

00.05 ציפורי לילה משותחות.

שידורים קבועים

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר.

07.07 פרטים על התכניות.

11.57 מגישים שיר.

20.27 מגישים שיר.

רשת א'

06.00 שידורים לעולים.

07.30 רדיו קל.

08.05 חגה.

09.05 טלדריה.

10.05 פניני בוקר.

11.05 רגע של עברית.

11.10 שידור יומי לבתיה"ס.

11.30 שירי עמים.

12.05 [illegible]

14.06 בראש צעיר.

17.10 שירים עבריים.

18.06 מנחת ערב.

19.20 פרקי היום.בתנ"ך.

19.30 שידורים לעולים.

רשת ב'

06.06 „שמע ישראל".

06.12 התעמלות בוקר.

06.22 לחקלאי.

06.30 סקירות מאמרי המערכת.

06.53 אור יזרח.

06.57 רגע של עברית.

07.00 הבוקר הזה.

08.05 עושים עניין.

09.05 ביקור בית.

10.05 כל צבעי הרשת.

11.40 הודעות.

12.10 „אא בב".

12.50 מה נשמע.

13.00 חצי היום.

14.06 לראות או לא לראות.

14.30 בת צחוק.

15.05 רגעי קסם.

15.51 לוח מודעות.

16.05 תוצרת הארץ.

16.55 קראתי ספר.

17.05 יומן כלכלה.

17.30 על מספרים ואנשים.

18.45 היום בספורט.

19.00 היום הזה.

22.58 רגע של עברית.

00.05 יומן חצות.

רשת ג'

06.11 בחזרה לאושר.

07.07 שיר בבוקר בבוקר.

09.05 כאן לי.

10.05 שיחה.

11.05 30 בצל.

13.05 כל טוב.

14.06 בטן גב.

16.05 מוסיקה לעניין.

17.05 משקפיים.

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.

05.55 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור.

06.05 אוניברסיטה משודרת.

06.30 פוקחים עין.

07.07 שבע אפס שבע.

08.05 בוקר טוב ישראל.

09.05 אילה בוקר.

10.05 הפסקת עשר.

11.05 נבון לעכשיו.

13.05 מקום טוב באמצע.

14.05 דו רה מי.

15.05 מה יש.

16.54 באופן מילולי.

17.00 ערב טוב ישראל.

18.45 משלים.

18.54 הודעות לחיילים.

19.05 שירים מכאן.

21.00 מבט לחדשות.

22.05 על הדבש ועלא כיפק.

23.05 עשרים וארבע היום שהיה.

00.05 ציפורי לילה.

02.00 לא רוצים לישון.

סרטים

תל־אביב

אסתר: מחוץ לתחום 9.45, 7.30, 5
אורלי: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
בית ליסין: הנבואה 11.15
בניין הדרה: זכרונות משדה הקרב 9.30, 7.15, 5.00
בנורוק: בישואיה של בריה בראון 9.30, 7.30
גת: בלוז לחופש הגדול 9.45, 7.30, 5
דיזנגוף 1: פושע מבוטל וילדה קטנה 9.50, 7.30, 5, 1.30, 11
דיזנגוף 2: סיפורים אישיים 9.50, 7.30, 5, 1.30, 11
דיזנגוף 3: שיחות מלוכלכות 9.50, 7.30, 5, 1.30, 11
דקל: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15, 5
דרייב־אין: המובטל בסיטו 10, 8 / חצות סקס
הוד: המובטל בסיטו 9.30, 7.15, 5
הקולנוע (בית ציוני אמריקה): נשיקה ארוכה 9.30, 7.30, 5
חן 1: ב"ס למשמר אורחי 9.55, 7.55, 5.30
חן 2: חגות קטנה וסטריפה 9.50, 7.45, 5.30
חן 3: אני החצרה 9.50, 7.50, 5.30
חן 4: סיפור מהחיים 7.15, 5.10 / אנשי הפח 9.40, 2, 11
חן 5: אל תקרא לי לבן 9.55, 7.45, 5.40, 2, 11
לב 1: נרדפי החוק 9.50, 7.40, 5, 2
לב 2: בקצב השעון 9.50, 7.40, 5, 2
לב 3: מלו 9.50, 7.40, 5, 2
לב 4: חליפת ערב 9.50, 7.40, 5, 2
לימור: פלאטון 9.30, 7, 4.30
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים / מוזיאון: מותו של סוכן 9.30, 7, 4.30
מקסים: משימת התאבדות 9.30, 7.30, 5
סינן (לשעבר אלנבי): משהו פראי 9.40, 7.30, 5 / חצות פינק פלויד – החומה
סינמה 1: מעבר לשיא 9.30, 7.15, 5
סינמה 2: זכרונות אהבה מפירנצה 9.30, 7.15, 5
סמדר: סגור לרגל שיפוצים / הסינמטק הישראלי: 6.15 רשמי מסע בסין 7.30
עדן: נבלב האשה / 10.00 עת לחיות ועת למות
פאר: ימים של תהילה 9.30, 7.30, 5
פריז: בסי בלו 9.30, 7, 4, 2, 11.45 / 11.45 התפוח הכבני
צפון: שם הורד 9.45, 7, 4.30
שחף: ימי הרדיו 9.30, 7.15, 5
תמוז – רמת־אביב: רוח 9.40, 7 / סערה – חצות
תכלת: הזנות מעבר לפינה 9.50, 7.40, 5.30
תל־אביב: הברברים 9.30, 7.15, 5

ירושלים

אדיסון: קוטרמן 9.30, 7.30, 4.30
אדיסון: ב"ס למשמר אורחי 9.15, 7.15, 4.30
אורין 1: רימון חי 9.15, 7.15, 4.30
אור 3: משהו פראי 9.15, 7, 4.30 / 10.30 קרוקודיל דנדי / 11.15 כופע הקולנוע של רוקי
אור 4: קרוקודיל דנדי 9.15, 7, 4.30 / 11.15 חנה ואחיותיה
אור 5: ללא רחמים 9.15, 7 / 4.30, 10.30, בשר הברזל / 11.15 ראססי ג'יימס
אור גיל: הרומן שלי באוקספורד 9.15, 7.15, 5
בית אגרון: סגור
האולם הקטן בבנייני האומה: סגור
הבירה: ספורים שסיפרתי לאמא 9.30, 7.30
כסיר: שם הורד 9.30, 7, 4.30
מיטשל: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7.15
סמדר: קריאת העורב 9.15, 7
עדן: המובטל בסיטו 9.30, 7.30, 4.30
רון: בלוז לחופש הגדול 9.30, 7.30, 4.30
תיאטרון ירושלים: מלו 9.15, 6.45

חיפה

אורה: פושע מבוטל וילדה קטנה 9.15, 7.00, 4.30
אורלי: שם הורד 9.30, 7
אמפיתיאטרון: מעבר לשיא 9.15, 7, 4.30
ארמון: סגור
חן: קרוקודיל דנדי 9.15, 7.00
עצמון 1: המובטל בסיטו 9.15, 7.15, 4.30
עצמון 2: ימי הרדיו 9.15, 7, 4.30
פאר: ב"ס למשמר אורחי 9.15, 7, 4.30
קריאורה: נערת ליזור 9.15, 7, 4.30
רון: טיפול נמרץ 9, 7, 4.30
רב חן 1: בלוז לחופש הגדול 9.15, 7, 4.30
רב חן 2: חגות קטנה וסטריפה 9.15, 7, 4.30

קריות חיפה

ספיר: הזבוב 9.30, 7.15
סביון: ב"ס למשמר אורחי 9.15, 7
אורות: פושע מבוטל וילדה קטנה 9.15, 7
בית העם: מעבר לשיא 9.15, 7
החובל: קוטרמן 9.15, 7
נתנן: שיחות מלוכלכות 9.15, 7

אשדוד

אסתר: ב"ס למשמר אורחי 9.30, 7.30
אשדוד: מעבר לשיא 9.30, 7.15

אשקלון

אסתר: חגות קטנה וסטריפה 9.30, 7.15
מאור: מעבר לשיא 9.30, 7.15
רחל: רימון חי 9.30, 7.30

באר־שבע

חן: קוטרמן 9.30, 7.30, 5.00

הרצליה ורמת השרון

היכל: שמוני בדו למורה 9.30, 7.15, 5
מלון דניאל: קרן 9.30, 7.15
כוכב: אהבה בשחקים 7 / קטיפה כחולה 9.30

עפולה

מפית־רון: אודיסאה בחלל 5.00

חולון, בת ים

ארמון: הבוקר שאחרי 9.30, 7.30
מגדל: ב"ס למשמר אורחי 9.45, 7.45, 5
מגדלים קרית שרת: סגור
מבטי: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
רינה: קוטרמן 9.30 7.15 עצמאות: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30

טבריה

אביב: צוחק מי שצוחק אחרון 9.15, 7.15

כפר־סבא, רעננה

עמל: מעבר לשיא 9.30, 7.15
חן: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7.15
אורות: מעבר לשיא 9.30, 7.15, 5
בית ברל: ימים של תהילה 10.00, 8.00

לוד • רמלה

אורלי: סגור
כוה זיוה: פלאטון 9.30, 7.15
אורן: ב"ס למשמר אורחי 9.30, 7.15

נהריה • עכו

הוד: פלאטון 9.30, 7
רוק: מעבר לשיא 9.30, 7.15
אודיטוריום: סגור

נתניה

סטודיו: בלוז לחופש הגדול 10.00, 8.00, 6.00
אופיר: קוטרמן 9.15, 7, 5
שרון: אנשי הפח 10, 8, 6

קרית אונו

מתנ"ס: סגור

פתח־תקוה

שלום: כל אמצעי 9.30, 7.15
היכל 1: המובטל בסיטו 9.30, 7.15, 4.30
היכל 2: ימי הרדיו 9.30, 7.15, 4.30
היכל 3: קוטרמן 9.30, 7.15, 4.30

ראשון־לציון ורחובות

ג.ג. רון 1: המובטל בסיטו 9.30, 7.15, 5
ג.ג. רון 2: שמוני בדו למורה 9.30, 7.15, 5
נעמן: סגור
ראשון: גשוע אתמול היום 9.30, 7.15
בית העם: האינטלסלוט 9.30, 9.15
הוד: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.30
רון: צבע הכסף 9.30, 7

רמת־גן וגבעתיים

אואזיס: פשעים שבלב 9.45, 7.30
ארמון: ב"ס למשמר אורחי 9.45, 7.45, 5.00
לילי: אהבה במחתרת 9.30, 7.30
הדר: ילדים חורגים לאלוהים 9, 7, 4.30
רב גן 1: ימי הרדיו 9.45, 7.30, 5.00
רב גן 2: משהו פראי 9.45, 7.30, 5.00
רב גן 3: אני והחברה 9.45, 7.30, 5.00
רב גן 4: קרוקודיל דנדי 9.45, 7.30, 5.00
שביט: חגות קטנה וסטריפה 9.30, 7.30

דבר
טובה בעתונות חוזרים